

ካልት መጣፈ

ፋሲሽ

ኩ ካልት መጣፍ አመሪናን አመሪነቱን ቆጣሊነት ሀረዕም መጣፈ ለጠም የሃንሰ ጣፋኮክ አመሪናና ሀዊ፣ ያየንቺ አድ አመኔ ሀረዕምአስነቱ። መጣፈሪያኒክ ሆሮር ምሽም አመሪናን አጠው አመሪነቱን ቆጥተኦ አልተምሰነቱ (ካል.2፡10፤ 3፡5፡12)።

ሉብክት ዶሊንስ ክላሳ ክ ካልት መጣፈ ጣፋኮክ ዩሱስን አሲአማንች ሄኡክ የሃንሰት አሁክስ አመሪነቱን ሆሪ።

ኩ መጣፍ ጣፈሙኮክ ዩሱስ ቀረሙካጊንስ ሉጥ ጥብ ሂንች ቤድቸኔቱ። ኤ ዶሌኔ ጱት ኩብሶስንተም መጣፋው ሄሶሉአ። እ መጣፋውም ጣፈሙኮክ ኩብሶልሸኔት ሄኡክ ብክነ ጱት ኩብሶልሸፍ፣ ምስሉፍ፣ ጥጉዋ አዋጥቶአኩ። አጠውም ጣፈንቶአክ ሉው ዶሌኔት ሄኡክ ብክነ ዋእ ስምቤኤ፣ ሺጣሪን ለምቤኤ፣ ዮክ ቀሰንች ብክነ ኩተም። ኤ ብክነ አጠው ጫክስአ ያውነ በድተኦ ኩብሶልሸውኔ አዋጥቶአኩ። ኤ መጣፋው ጣፈኦ ኬን አጠው ገቅ ሉም ብክኔ አጠውጊንስ አስጌን ለአንቶኦ መን ሱመ አዋጥተም ሄሶሉአ። ኤ መጣፋውክ ጱት ሉው ካልት መጣፍኔ ኩብሶልሸፍ።

ኩ መጣፍ አመሪናን አጠው ገን ለሳንች ዶልን ጉድሶአስነ ሀረዕምሀ። አድም መጣፈሪያኒክ ሆሮር ምሽም አመሪናን አጠው አመሪነቱን ቆጥተኦ አጠው ገን ኤጌልተምሰነቱ። አድም ኩ መጣፍ ለሳንች ካች ዋእን አሁክስ አመሪናን ቆሰተኦ ለቀምሰነ ሀረዕምሀ። ዋእክ ስአሙቤኦ ምሽ ሁንድችም እጥ ምናደብ ሀሉክ አመን ሁንደም ለአምኮ።

ካልት መጣፈኔ 19፡7-9 «ጊሬች ሶሉቸኦ» ያ ያራኮክ ሉምብኔ ክርስቶሲ፣ አመሪናኒ መት አክምስ ኩሮሀ። አድም (ካል.21፡9) ሞሶሌሄ።

መጣፈም ከኒንስ ምርን ዮኦስኔ በጠንሰማኮ

1. መጣፈም ሆሮር ምሽ ስአሸ 1፡1-20
2. ለመሬም ቤዮኔ ውጥተም አመሪናሪን ውጥትን አሲአሙክ አሶ 2፡1-3፡22
3. ኢመኔኔ ዋእን ስንደክምሰ 4፡1-5፡14
4. መጣፍ ፎቆቤኦስ አመሲሰክም ለመር ሉው ብክነ 6፡1-8፡1
5. ለመሬም ጡፋምቡሉው ብክነ 8፡2-11፡19
6. አመሪናኒ፣ ሺጣንቺ ጉብንተም ጉብንች ብክነ 12፡1-14፡20
7. ለሳንቸኔ አሆክ ለመር ቦበኩው ብክነ 15፡1-16፡21
8. ለሳንች ካች ዋእን አሁክስ 17፡1-20፡15
9. ሃረች ኢመሪን ብክነ፣ ሃረች ኡል ብክነ 21፡1-22፡21

1¹ ዋእ ከ ሆፍ አመኔኔ አሆክ ካልተ እጤን አዋደም ኬንን ሞኒሶአስነ ዩሱስ ክርስቶስነ አውኮ። ዩሱስ ክርስቶስም ዋእ አሲአማንች አሲኦ እጤን አዋዳንች እሃ ጥም ኢን የሃንሰነ ለአሱኮ።² አንም ሞሉሞክ ዩሱስ ክርስቶስ ኢን ጫካሳ ኩፋክ ዋእ ስንረ ሁንድችም ጣፋጥ።³ ከ ካልት መጣፈኔ ጣፈሙክ ምሽ ከ ሆፍ አመኔኔ ያዕሞሀን አሁክ ብክነ ስንረ ፍሳ መንን አነበቦኮክ ዋእ ማሲአኮሀ። አድም ኤ አነበበሙኮክ መጨሰኦ አጃጀንተም ኬኖም ዋእ ማሲኦኮ ኬኖ።

ለመር ቤዮኔ ውጥተም አመሪናንን አሲአሙክ ጡማቶ

⁴ኢኒንስ የሃንሲንስ እስየኔ ለመር ቤዮኔ ውጥተክም አመሪናንን ሄር ሄርነ ሄኦክ ዋኢንሲ፣ እጥ እድለሶን በርጩሪም እለገኔ ዮክ ለመርሰኔ ሞአምክ ኬሰም እያኒንሲ፣⁵ ዩሱስ ክርስቶሲንስ እጥም አመሪነማኮ ነቃሽቺንሲ፣ ሌሂንስ ሉጤክ ከኡካኒንሲ፣ ኡለኔ ዮክ አድሱው ሁንድንም እድሊንሲ ኤርጂ፣ ጡጂ ከሶኩውን አሆነ። አድም ኔሴ ኢቱካንና፣ እጥ ሌሀ፤ ገ ባጢሲንስ ያስበኖኔ ፍሱካንና፣⁶ እጥ ገሶ ምናደብ እሳ እጥ አን ዋእን አዋንዶምስነ ቄሱው እሱክ ዩሱስ ክርስቶስነ ሉምቢ፣ መላዪ ሄር ሄርነም አሆነ፤ ኤየ አሆነ።

⁷አኖኦ፤ ኡምቡሶልኔ ዋርኮ። መን ሁንድችም እጠ ቶሶኦ ኬንም ገቶሪን ሞሶሰም። አመሪናሪን ኡለኔ ዮክ ምናደብ ሁንድችም እጥ ዋርኮ ብክነ በድተኦ ውሶልተም። ኤሀድ አሁካሬም አሆነ፤ ኤየ አሆነ።

⁸ከ አለጌን ሄኡኮኪ፣ ከበደም ዮኮኪ፣ ዋርኮኪ ሁንደም ጠኖ ዋእ «ሁንድ ሉቺንሰም እስጌን ሄኡሞኪ፣ ሁንድ ሱቺንስ ለሰጊም ሄኡሞኪ አኔቲ» ዮላ።

የሃንሰ ካልተኔ ክርስቶስ ሞሉክስ

⁹አን ከሶኩው አባይ የሃንሰ ዩሱስኔ አመሪንምኔ ሀም እእማ፣ ጠሪንማ፣ ዋእ አድለሶን ምርኔ አግማ ከሶኩውኔ ሙቅሬም በጠሞመኔ። አንም ዩሱስ ሀንቆኦስ ጫካሳ ለእሱክ ዋእ ስንረ አስላቲም ብክነ ያኦ ከባኮ ፍጥሞ የከም ኡስኔ ከረማ ሄኡሞ።¹⁰ ኤኬኤ ሄኡምስም ሞለንን ስንደክም እያሞኔ ኬሰም አያን ኤሴኔ ያዕማ ዮማናኔ አፈሬሪን ኮልኔ ጡፋምቡል ስንረ ስባክ ሉበክተ ጊጅ ስንረ

1፡4
ፋ. 3፡14
ካል. 4፡5
1፡5
መፈ. 89፡27
አሲ. 55፡4
የሃ. 18፡37
ፋ. 1፡18
1፡6
ፋ. 19፡6
አሲ. 61፡8
አር. 11፡36
1 ሉጥ. 2፡5፡9
ካል. 5፡10
1፡7
ፋ. 7፡13
ፋ. 12፡10
ጥ. 24፡30
ጥ. 13፡26
ፋ. 21፡27
የሃ. 19፡34፡37
1 ሉጥ. 4፡17
1፡8
ፋ. 3፡14
ካል. 22፡13

1:13
ላፊ. 71:13
ላፊ. 10:16

1:14
ላፊ. 71:9

1:15
ላፊ. 11:24
ላፊ. 43:2
ላፊ. 10:16

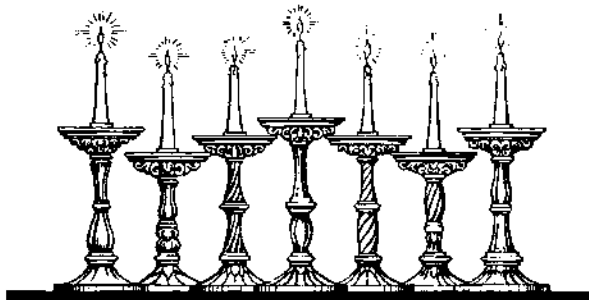
1:16
ላፊ. 34:29

1:17
ላፊ. 44:6
ላፊ. 48:12
ክል. 21:8
ክል. 22:13

መጠራትም። 11 አ ሰገርም «አት ሞላቶክ መጣፈኔ ጣፋ ኤፌሶን፤ ሰሜርኔሰን፤ ደርጋምን፤ ትያጥረ፤ ሰርዶሰን፤ ፌሌዶልፊኤ፤ ሉዶቄኤ ሰመራም ቤዮኔም ውጥተም ለመሪናን አሴኤ» የሆነ ሄኡት።

12 ኤ ለሰጌ አንም ኢንጌ ምጡክ ሞኤን ለሶ ቂሬዲም። ኤ ቂሬዲም እመኔኔ ኩራዝ ድሰከም ሙኡቱውክ ምርቂንክ በጠማኮ ለመር ሙኡቱው ሞኡም። 13 አድም ኤ ኩራዝ ድሰከም ሰመራም ሙኡቱው ሰምቤኤንም ስንጥቸ አፎክ ቂሬዳል ኤዴቸ ኤዴአ ብቂኔም ምርቂንሰ በጠማኮ ሰበተ ለዴአኮ መንቸ ቤቶ ለሶኮክ ሞኡም። 14 እጥ ሆርርም ሉበከተ ቀዳል ጌራቸ አድሰ ቲአም በረጥሰ ቀዳል ሄኡት። አጥ እልም ጌራል ለበነ ለሶሆን ሄኡት። 15 አድም አጥ ሉኩውም መላያም ጌረኔ ሾካ ከሸራኮ ናሰ ጣረ ለሶሆን ሄኡት። እጥ ሰገርም ሉበከተ ጌጅ ፎእ ሰገርሶሆን ሄኡት። 16 እጥ መክ እንገኔም ለመር ቦላንኩው እመዳ ሄኡት። አጥ ሱሚንሰም ቀረአል ሰም ቀር ብሰእ ፍረም ሄኡት። አድም አጥ እል ኮልም ሰም ጉጥ ኤሊንቸሰ ሚክሶሆን ሄኡት።

17 አንም አጦ ሞኡም እመኔኔ ሌሁክ መንቸሰ እሃ እጥ ሉኪንሰ ምርጌን ኡቡም። አጥም እን ኡቡም አመኔኔ አጥ መክ አንገ አ ሀኔኔ እሳ «በድትቲ፤ ሁንድ ሉቺንሰም አለጌን ሄኡሞኪ፤ ሁንድ ሉቺንሰ ለሰጌም ሄኡሞኪ አኔቲ። 18 እን ሄር ሄርን ሄኡመኔ። ሌሃትም ሄኡሞ፤ እሁካሪም ከሰ ሄር ሄርንም ሄኡመኔ። ሌህኪ፤ ሌሁኮ መን ሄኡክ ቤዴኪ መላይ አ አንገኔቲ። 19 ከሰዴም እሁካሪ አት ሞላልት ሉው አከም ከሰ ዮኮ ሉዋ፤ ከ ለሰጌም እሆከ ሉዋ ጣፈ። 20 እ መክ እንገኔ ሞላልት ሰመራም ቦላንኩውኪ፤ ኩራዝ ድሰከም ሰመራም ሙኡቱውኪ ምርቂል ትረት ከኔ። ሰመራም

ኩራዝ ድሰከም ሰመራም ሙኡቱው (ክል. 1:20)።

ቦላንኩውም ሰመራም ቤዮኔም ውጥተም አመሪናሶን ቤዮ አሊአንቶእ ዋእ አሴአማኖ። ኩራዝ ድሰከም ሰመራም ሙኡቱውም ሰመራም ቤዮኔ ውጥተም አመሪናኖ።

አመሪናሶን ውጥቱውን አሴአሙክ አሶ

1. ኤፌሶንን አሴአሙክ አሶ

2 1 ዮሱሰ ዮሃንስን «ኤፌሶን ውጥተም እመሪናሶን ቤዮ አሴአሙክ ዋእ አሴአማንቸን ክድ ይታ ጣፈ።

መክ አንገኔ ለመር ቦላንኩው አመዳ ኩራዝ ድሰምን ምርቂንሰ በጠማኮ ሙኡቱው ለምቤኤኔ ደበሰለሞክ እኔቲ። 2 እን ከ ሰጦ አከም ክ በደለቶ፤ ክ ጠሪንማ ለአም። አድም አሴአንቶሶንም (ኔሌ ምሽራቸ ሰገረ ኩሉምሰን ዮሱሰጌን አሊአማሞ ኬኖ) ይተም ቆጶናን ጆር መን ሳረይታ ሞላሳ ክ ምርኔ አመዳ አፋትቤአሰ ለአም። 3 አድም ኪከ ጠሪንማ፤ እ ሱም ብከነ ቆጥተሳ፤ ካአንትቤአሳ ለአም። 4 እሁካሪም እን ኪሴ ገደም ሉው ዮኮ። አሀም አት ኤራዕል ኢቶ ኡታቶ። 5 አት ሀጊንሰ ኡብደኤ ሰውሄ። ኤ ኡብ ቤዴንሰ ሰጥታ ደበሰልታ ኤራራ በጠም ሄላልት በጦ በጤ። አትምዱ ኡብ ቤዴንሰ ሰጥታ ደበሰልትቤለሰ ኪከ ኩራዝ ድሰቶት ሙኡቱ ቤዴንሰ ከእሳ ኡርም። 6 እሁካሪም እን ኪሴ ገለጠም ሉው ዮኮ። አሀም ንቆላሴ የከም መንቸ ሉሰሱክ ሉሰኖ አምንተም መንክ በጦ አን ሰቡምሰም ሰባቶ።

7 ቆላ መጠራት መጥ ዮኮክ ኬሰም እያን እመሪናሶን ውጥቱውን ኩርኮክ መጠራት። ካኡከንን ሄቸን ዋእ ጉድሳኮ ቤዮኔ ዮኮ ሄቸ ኡምከ ሀቅቺንሰ ምሸ እቶን ኡምሞ» ዮኮ።

2. ሰሜርኔሰን አሴአሙክ አሶ

8 አድም ዮሱሰ ዮሃንስን «ሰሜርኔሰን ውጥተም እመሪናሶን ቤዮ አሴአሙክ ዋእ አሴአማንቸን ክድ ይታ ጣፈ።

ሁንድ ሉቺንሰም አለጌን ሄኡሞኪ፤ ሁንድ ሉቺንሰም ለሰጌም ሄኡሞኪ፤ ሌሃ ሄኡሞኪ፤ ሌሂንሰም ከኡሞኪ እኔቲ። 9 ከ ሀም፤ ከ ቡጦማ እን ሰአም። አሀን በጋን አት ሉበከተ ጎዳንቸ። ይሁጥ መንክ መት መት ኪን ከ ሱመ ብእሴን

217
ላፊ. 21:8
ላፊ. 28:13
ላፊ. 31:8
ክል. 22:12

218
ላፊ. 44:6
ላፊ. 48:12
ክል. 11:17
ክል. 22:13

2:10
ጥ. 1:12

2:11
ክል. 20:14
ክል. 21:8

2:14
ጥ. 22:5,7
ጥ. 26:1-3
ጥ. 31:16
ሌል. 23:4
2 ሌተ. 2:15

2:17
አይ. 16:14-16
መዝ. 78:24
እስ. 62:2
እስ. 65:15
የገ. 6:48-50

ዎጪም ጆር ዎሽ አን ለአሞ። እሁካሬም እጡው ሺጣዕን መነ። ¹⁰አት አብሽ አመኔኔ አዕሌነ የንት ሀም እኦመ በድትቴ። መጪሴሄ፤ ሺጣንች ክዕትዊንሰ መት መት ኬኖ ኬኔነ ከረጥ ምኔኔ እግሶክ። ክዕትውም ቶም አያም ሀም አዕሰክም። ሴተኬቤእ አፈቤኤ አመዕነንተኮአ ኬን እኬሄ። አንም ክዕትውነ ካች መሬእ፤ እሆ ሄች አርፎም።

¹¹ቆሳ መጪሶ መጭ የኮክ ኬሰም አያን አመዕናዕን ውጥቱውነ ኩርኮክ መጪሶነ። ካኦኮክ ስዕም ሌሆኔ ሀምደሞየ» ዩኮ።

3. ጳርጋምንን አለአመክ አሶ

¹²አድም ዩሱስ የሃንሰነ «ጳርጋምንኔ ውጥተም አመዕናዕን ቤዮ አሴአመክ ዋእ አሴእማንችነ ክድ ይታ ጣፈ።

ቀሬአል ስም ቀር ብሰእ የኮክ አኔቴ። ¹³እት ሺጣዕኔክ አድሰዕን በርጪም የክ ቤዮኔ ሄዕሎእሰ እን ለአሞ። እሆን በጋን እት ኤሴኔ ቆጥታቶ አመዕናንች። ኤ ሺጣንች ሄኦ ቤዮኔ ክዕትው ስምቤኤኔ ሄኦክ ኢነ አመዕነማክ ነቀሳንች አንትጳሴ ሸኮእ ዶሌኔቴም የኮተዕን አት ኤሴ ሰግተዮ። ¹⁴እሁካሬም አን ኬሴ ገዶም ሆፍ ሱውም የኮ። ለክም እሰረኤዕል ምናደብ ቆጶዕን ዋእነ ክትመመክ ክትዕም ማረ እተኦቴ፤ ሳዕስኦቴ ቆስምተምሰነ ባለእም፤ ባለቀ ሶጉክሽም ¹⁵አድም ክዕትው ስምቤኤኔም ባለእም ሰግተኖ ለሶክ ሱሰሸ ሱሰሰክ ንቆላሴ የክም መንች ሱሰሸ አዎንተም ኬን ዮኦ። ¹⁶ኤ ብክነ ኤ ጆሊንሰ ሰጥታ ደበዕልትቤአዕሌንሰ አን ክ ቤዮ ዋራ እ ሱሚንሰ ፍርክ ብሰእኔ ኬሴ ቀሶም።

¹⁷ቆሳ መጪሶ መጭ የኮክ ኬሰም አያን አመዕናዕን ውጥቱውነ ዎጪኮክ መጪሶነ። ካኦካንነ ማጠማክ ማንኦ የክም ሀርባቲንሰ ኡዎም። አድም አዕሱ መንቺንሰ በጋን እይም ለኦቤእ ሃሬች ሱም ጣሬማክ ቀዳል ክንም ኡዎም» ዩኮ።

4. ትያጥርነ አሴአመክ አሶ

¹⁸አድም ዩሱስ የሃንሰነ «ትያጥረኔ ውጥተም አመዕናዕን ቤዮ አሴአመክ ዋእ አሴእማንችነ ክድ ይታ ጣፈ።

ጌዕል ለበነ ለሶክ እሊ፤ ሺንሸኮእ ናሰ ጣዕልሰ ቤሌጪኦ ሱኩዊ የኮ ዋእ ቤት አኔቴ። ¹⁹አን ክ በጦ ለክም ክ ኢቶ፤ ክ አመዕነቶ፤ ክ ጠዕንማ ለአሞ። ክ በጥ ሁንድችም ኤራዕላኒንሰ ሱኦክሰ አን ለአሞ። ²⁰እሁካሬም አን ኬሴ ገዶም ሱው የኮ። ለክም (አን ዋእ ሰገረ ኩራንችቴ) ይቱኦይ ኢነ አዋደም ኬኖ ሳዕሰምሰና፤ ቆጶዕን ዋእነ ክትመመክ ክትዕም ማረ እተምሰና እሰ ሱሰሸኔ ሁሸንሰተም ሚንትች ኤልዛቤሌ ክ ዎርኔ አመዳ አቶታቶ። ²¹ሳእሚንሰ ሰጥተኦ ደበዕልተምሰነ አን እሴነ አመኔ ኡዎ ሄኡም። እሁካሬም እሴ ሰጥተኦ ደበዕልተኦ። ²²አኖኦ፤ እን እሴ ደሰ መንችት እሳ ኡቡሶም። እሴኔ መቅሬ ሳዕሰም ኬንም ኤ እጡው ጆር ባጢሊንሰ ሰጥተኦ ደበዕልተኦእሴአዕሌንሰ እጡውም ጆር ሀምኔ ኡቡሶም። ²³ኤ እሰ ሱሰና አዎንተም ኬኖም ሻ ጉሎም። ኤ ለሰጌ አመዕናዕን ውጥቱው ሁንድም መንክ ሙር፤ ዎደኖ ሳረያ ሞኦምክ አኔት እሁምሰ ለቀሞ። ክዕትውነ አነንችነም ክዕትው በጥሰም ኡዎም። ²⁴እሁካሬም ሙል ኬን (ሺጣዕን ጥላል ዎሸ) ይተም ኤ ሚንትች ጆር ሱሰና አዎንተኮዕን ትያጥረኔ ገተኮኔ ኬን ሁንድነም ሙል እዮ ኤዳ እዩሶሞየ። ²⁵እሁካሬም አን ዋረምቤኤ ክዕትውነ የኮክ ቆጥሰክኦ ኤጌዕሌሄ።

²⁶ካኦ ለሳንች አፈቤኤ እ በጦኔ ቆጡካንነ ምናደበ ገሶ መላዩ ኡዎም። ²⁷እጥም አን እየኒንሰ መላዩ አኡምሰም ኢኒንሰ መላዩ አኦ ጣዕል ብጭኔ ቡች ሙኡጥሰ ኢቀንሱኩይ ገሶኮ። ²⁸አድም ሰደራዕል ቦላንክችም እጤነ ኡዎም። ²⁹ቆሳ መጪሶ መጭ የኮክ ኬሰም አያን አመዕናዕን ውጥቱውነ ኩርኮክ መጪሶነ» ዩኮ።

5. ሰርደሰነ አለአመክ አሶ

3 ¹ዩሱስ የሃንሰነ «ሰርደሰኔ ውጥተም አመዕናዕን ቤዮ አሴአመክ ዋእ አሴእማንችነ ክድ ይታ ጣፈ።

2:18
ጥ. 10:16

2:20
ጥ. 26:1
1 ሊሮ. 16:31
2 ሊሮ. 9:22:30

2:23
መዝ. 7:9
መዝ. 62:12
ኤር. 17:10
ጥ. 16:27

2:26-27
መዝ. 21:8-9

313 ማት. 24:43-44
ሉቃ. 12:39-40
1 ተሰ. 51:2
ካሌ. 16:15

315 ዶቶ. 32:32-33
ሙ. 69:28
ጥገ. 12:1
ማት. 10:32
ሉቃ. 12:8
ካሌ. 20:12

317 ለሰ. 22:22
እዋ. 12:14

319 ለሰ. 43:4
ለሰ. 49:23
ለሰ. 60:14

3112 ለሰ. 62:2
ሀዘ. 48:35
ካሌ. 21:17
ካሌ. 21:2

ለመርሰኔ ሞአሙክ ዋላ ኪስም እያኒ፥ ለመሬም ቦላንኩዊ የኮከ እኔቴ። እን ከ በጦ ለአም፤ ኪክ ሱም ጠሌእ ገታኩ በጋን ሌታቶ። ²እን ከ በጦ እ ዋላ እለጌኔ ደናም እሃ ሞሉምበእ ብክነ በቅሄ፤ ሌሂንሰ ገታ ክእ አድም ደበዕሳ ሌሄነ እሁክ ኬናም ቆጥሌ። ³ከበደም ሱሰት ሱሰና፥ መጩሰት ሱዋ ሰውሄ። እጦም ኡጌሬ፤ ሁሽንትት ሁሽንቺንስም ስጥታ ደበዕሌ። እትምዱ በቅትቢለሰ ክ ቢዮ ገማንችሰ ዋሮም። እን ከ ቢዮ ህንከደዕኔእ እመኔኔ ዋሮምደኤ እት ለቆዮ። ⁴እሁካሬም እጡው ኤዴች ጡስቶእቢእ ኬዕኔክ ሰርደሰኔ ሆፍ ቀጥ መንም ዮኡ። እጡው ኢንኔ ሄእም ለበሀኔ እሁክ ብክነ ቀዳል ኤዴች ኤዴዕለእ ኢንኔ መቅሬም ሄዕስም። ⁵ካኡኩክም ቀዳል ኤዴች ኤዴልኮ። እጥ ሱመም ሄች መጣሬንስ ሺንሸጥዮ። እጥ ኢሆን እሁከስም እየን እለጌኔ፥ እየን እላእማዕን እለጌኔ ኩሮም። ⁶ቆሳ መጩሰ መጭ የኮከ ኪስም እያን እመዕናዕን ውጥቱውን ኩሮኮከ መጩሰን» ዩኮ።

6. ፈሌዴልፈሊነ አሰአሙክ አሰ

ገአድም ዩሱስ የሃንሰነ «ፈሌዴልፈሊኔ ውጥተም እመዕናዕን ቢዮ እላእሙክ ዋላ አላእማንችን ከድ ይታ ጣፈ።

ዳዊት እድለዕን መላይ የኮከ እኔቴ። እን ፎቃኡሞክ እይም ጡፎዮ። አድም እን ጡቶሞክም እይም ፎቃኦዮ። እን ኪስማ፥ ሀንቆእኔ። ²እን ከ በጦ ለአም። ሐኖአ፤ እን ከ እለጌኔ እይም ጡፈን ጠናቢእ ጎጪ ፎቃኦም። ከ መላይ መሀም ሆሬን እሁካሬም እን ዮም ሰገረ ኤጌታቶ። አድም እት ኤሴ ለግቶዮ። ³ሐኖአ፤ ይሁጥ መንክ መት መት ቆጶናን ሺጣዕን መን ዋተኦ ክ ሱኪንስ ዎሮን ኡበእ ሰገደምሰ እሰም። እጡውም እን ኬሴ ኢቶምሰ ሰቀም። ⁴እት ጠዕንታ እን ዩም ሰገረ ኤጌት ብክነ እንም ኬሴ ክ ኡለኔ ዮክ ምናደበ ኬኔነ ዋሮክ ኬንንች እያግጌንስ ኤጌሮም። ⁵እን ቀቅሶም ዋሮም። እት ካዕሉ ብክነ ኡዎም ሱምብ መሬኤ እይም መሰቢእስ ኪነ የኮከ ቆጥሳ እመዴ። ⁶ካኡኩክ እ ዋላ ምዕን ኡቱቡዊንስ መት እሆእስ እሰም። እጥም ኤ ምኒንስ ሆሬኤም ፍሮዮ። እጦኔም እ ዋላ ሱማ፥ እ ዋላ ከተዕም ሱመ ኢሀም ኢመኒንስ እ ዋላ ቢዩንስ ድሱክ ሃሬች ዩሩሳሌዕም

ሱማ፥ እ ሃሬች ሱማ ጣፎም። ¹³ቆሳ መጩሰ መጭ የኮከ ኪስም እያን እመዕናዕን ውጥቱውን ኩሮኮከ መጩሰን» ዩኮ።

7. ሉዶቂእን አሰአሙክ አሰ

¹⁴አድም ዩሱስ የሃንሰነ «ሉዶቂኤኔ ውጥተም እመዕናዕን ቢዮ እላእሙክ ዋላ አላእማንችን ከድ ይታ ጣፈ።

ሀንቆእኪ፥ እመዕነማሞኮኪ፥ ሀንቆእ ምሽ ኩሮሞኪ፥ ዋላ ቆጩ ሉው ሁንደም ቆጩሞኪ እኔቴ። ¹⁵እን ከ በጦ ለአም። እት ሰጋለዮ ቴእም ኢባለዮ። እት ሰጋል ቴእም ኢባል እካቶተዕን ኤረን ሄኡኩ። ¹⁶እሁካሬም እት ሰጋል ቴእም ኢባል እኮዕን ሱንጎግ እክ ብክነ እን ኬሴ እ ሱግጌንስ ቱሃ ኡሮም። ¹⁷እት (እን ጎዳንች፤ ኢነ ሀሰሶ ሉው ሁንድም ዮኮ። ኢነ ሀንቆቶ ሉው መዕሉችም ቢኤ) ይቶሰ። እሁካሬም እት ሀዋንች፥ መዕሉችም ቢእ አደራች፥ ቡጥች፥ ቆቃ፥ ኡምበእዳ እክትሰ ለቅቶዮ። ¹⁸ኤ ብክነ እት ጎዳንች እኮእሰነ ጊረኔ ቡከማ ሙጩራኮ ዎርቃ፥ ኪክ ቱሲሶ ኡምበእዶመ እፈጥቴነ ቀዳል ኤዴች፥ ቆስታ ሞዕሉእሰነ እል ቀራሬ ኢኒንስ ብታዕሉእሰነ እን ኬሴ ሰጎም። ¹⁹እን ኢቶም ኬኖ አጤሮም፤ ቀጠአሞጂ። ኤ ብክነ እት በቅሄ፤ ከ ጆር በጢንስ ሀንቆእስ ስጥታ ደበዕሌ። ²⁰ሐኖአ፤ እን ጎጪኔ ኡሳ ኡዕሱመ ፎቃዕሉእሰነ ዊሾሙሰ። አይም እ ሰገረ መጩሳ ኡዕሉመ ፎቃኡሰስ እን እጥ ቢዮ አጎም። እጤኔ መቅሬም ሁርባተ እቶም። እጥም ኢንኔ መቅሬ እቶኮ።

²¹እን ካእ እየን አድለዕን በርጩመኔ እየንኔ መቅሬም አፋሩምስም ካአኮክ ሁንድም ኢንኔ መቅሬም እ አድሰዕን በርጩመኔ እፋሮእስ እሰም።

²²ቆሳ መጩሰ መጭ የኮከ ኪስም እያን እመዕናዕን ውጥቱውን ኩሮኮከ መጩሰን» ዩኮ።

ኢመኔኔ ዋላን ሰገደኩኡይ የሃንሰ ሞአክስ

4 ¹ኤ ለሰጌ ኢመኔኔ ፎቃኮ ጎጪ ሞአኖ። አድም ለጤክ ጡሩምቡል ሰገረ ለበክ ሰገርኔ ኢንኔ ዎጩኩይ መጩሱሞክ «ከ ለሰጌ እሆ ሉው እን ኪነ ሞእሰም፤

3114 ሙዚ. 89:27
ኮቢ. 8:22
ዮገ. 11:1-3

3117 ሀሌ. 12:8

3119 ኮቢ. 31:12
አቢ. 12:6

411 ዶቶ. 19:16:24

4:2-3
ሆጺ.11:28-28
ሆጺ.10:1

4:5
ሆጺ.19:18
ሆጺ.11:13
ሆጺ.4:2
ካል.1:4
ካል.8:5
ካል.11:10
ካል.10:18

4:18
ሆጺ.1:6;18:22

4:7
ሆጺ.11:10

4:18
ካል.6:2-3
ሆጺ.11:18
ሆጺ.10:12

ኪዬ ኢም ዋሬ» ዩኮ። ፊኦ እመንቸም ኪሰም እያን ኤሴኔ ድሉኮ። እናእከ ኢመኔኔ እድለሰን በርጩመ ሞሉም። ኤ በርጩመኔም መት እፋራ ሄኡኮ። ፊኦ እፋራ ሄኡካንከም ሀገር ቤሌጩዕለም ብቶ ጤእል ኩል ከና፡ ብቶ ጤእል ቦቤት ከሸር ከና ለቦሀን ሄኡኮ። ኤ እድለሰን በርጩዕም ኩሉሉተኔም ብቶ ጤእል ሻናእ ክነ ለቦክ ዋደሙንቸ ሄኡኮ። ፊኦእሰም እድም ኤ በርጩዕም ኩሉሉተኔ ለምዪ ሰዎር እድለሰን በርጩሙው ሄኡኮ። ኤ በርጩሙውኔም ቀዳል ኤዴቸ ኤዴዕለኦ እጡው ሆርሬኔም ዎርቂንሰ በጠማኮ ካቸ መሬኤ እሰቅተኦ ለምዪ ለዎር ሉመኒ፣ አፋተኦ ሄዕሉኦ። ፊኦ እድለሰን በርጩሚንሰም በንቅክ ቤሌላቲ፡ ሰገሪ፡ ጉጊ ፍረም ሄኡኮ። እድም ኤ እድለሰን በርጩዕም እለጌኔም ለመር ጦምቦሉው እጲኩይ ጫከሰም ሄኡኮ። እጡውም ለመርሰኔ ሞእሙክ ዋእ ኪሰም እያኒ። ፊኦድም ኤ በርጩዕም እለጌኔም ገግሞእጥዕናእ በሃረ ለቦክ ሉው ሄኡኮ። ኤ በርጩዕማኖኔ ሰዎሬም ምዳዶኔም እለጌኒ፡ ለሰጌኒ እል ዎዕማኮ ሰዎር ፎራም ቆጪንቶኦ ሉጠው ሄዕሉኦ።

ፊኦ ኪዕኔከም ሉጤክ ሆብቸ ለቦሀኔ ሄኡኮ። ለዕሚከ እድም ምርንኦ ለቦሀኔ ሄኡኮ። ሰጣንከ እል ኩል መንከ ለቦሀኔ ሄኡኮ። ለዎዕሌክ እድም በረር ሆሽእመቸ ለቦሀኔ ሄኡኮ። ፊኦጡውን እነንችኑም ሉሀ ሉሀ ለደው ሄኡኮ። እጡዋኖኔም ሀኔኒ፡ ዎርኔ እል ዎዕማ ሄኡኮ። እጡውም በላ ሂም ጪውተኦ

«ሄዕልቶኪ፡ ዮንቶኪ፡ ሄዕሉቶኪ

ሁንደም ጠንቶ ሞለን ዋእ

ኪሰማ፤ ኪሰማ፤ ኪሰማ፤» ይተም ሄዕሉኦ።

ፊኦ ሰዎሬም ፎራም ቆጪንቹውም ኤ እድለሰን በርጩመኔ እፋራክ ሄር ሄርነ ሄሉሃንን ሉምባ፡ ገለታ ኡውተም እመን ሁንደም ፊኦ ለምዪ ሰዎሬም ሉመንም ኤ እድለሰን በርጩመኔ እፋራክ ሄር ሄርነ ሄሉሃንን ኡበእ ሰገደም ሄዕሉኦ። እጡውከም ካቸ መሬኤ እጥ እድለሰን በርጩዕም እለጌኒ ድስተኦ

11 «ን ሞለን ዋእ፤

አት ሁንደም ሉቸም ቆጭታቶ፤

ሁንደም ሉቸም ከ ዶዕልሰ እሃ ቆጪማኮ።

ኪነ ሉምቢ፡ ኮሪ፡ መላዪ ለቦሀኔ» ይተም ሄዕሉኦ።

መጣፈ ጌራች መሰከሰ

5 ፊኦ እድለሰን በርጩመኔ እፋራክን መክ እንገኔ መት ሀኔኒ፡ ዎርኔ ጣፊማ ፎቆቢእሰ እመዲሰከም ሉውኔ ለመር ቤዩኒ እመድሰከኦ እፊሰከኦ መጣፈ ሞሉም። ፊኦድም ዋእከ መት መላዶም አሴእማንቸ መላዶም ለገርኔ «ኤ እመዲለኮእ ሉው ፎቃኤና፡ መጣፈ ብድቃኤና ለቦክክ እዩቲ?» ያ ሹሩኩይ ሞሉም። ፊኦሁካሬም ኢመኔኔ ቴእም ኡለኒ ቴእም ኡሊገሰ ዎርኔ ኤ መጣፈ ብድቃኤና፡ እጥ ዎርሮ ሞኤና ለቦክክ መትም ሄኡክዮ። ፊኦንም ኤ መጣፈ ብድቃኤና፡ እጥ ዎርሮ ሞኤና ለቦክክ መትም ቤኡ ብከነ ሽክ ውዕሉም። ፊኦ ለሰጌ ዎዳእ ሉመንከ መት «ውዕልትቲ፤ እናእከ ዳዊት ሞልከ ይሁጥ፤ በረንሰ ቀረመኮ ሆብቸ ካኡከ ብከነ ኤ ለመሬም እመዲሰከኦ ሉው ፎቃኤና፡ መጣፈ ብድቃኤና ጠናኮ» ዩኮ።

ፊኦድም ኤ ለምዶኖኔ ለዎሬም ሉመናኖኔ ለምቤኤኒ ዮእ ሰዎሬም ፎራም ቆጪንቹውና፡ እድለሰን በርጩምና ለምቤኤኒ መት ጌራች ዱረመክ ጌራች ለባ ኡላኮ ሞሉም። ኤ ጌራችኑም ለመር ቡዲ፡ ለመር እሊ ሄኡኮ። ኦ ኪንም ኡል ሁንደም አሴእመኮ ለመርሰኔ ሞእሙክ ዋእ ኪሰም እያኒ። ፊኦ ጌራችም መሬ ኤ እድለሰን በርጩመኔ እፋራክን መክ እንገኔ ሄኡከ መጣፈ መሰከ። ፊኦጥም ኤ መጣፈ መሰከፈ ኦ ለዎሬም ፎራም ቆጪንቹዊ፡ ለምዪ ለዎሬም ሉመኒ ኤ ጌራች እለጌኒ ኡበእ ሰገዶኦ። እጡው እነንችም ዲታ፡ ዎርቂንሰ በጠከኦ እዱሩለ፤ ዎንሸኮኦ ሙዴኤ እመደኦ ሄዕሉኦ። ኦ እዱሩሰም ኪሰም ኪን ዋእ ኡንጥተም ኡንጠቶ። ፊኦጡውም

«አት ዱረንታ ከ ጢግኔ በር ሁንዲንሲ፡

ዎጪከም ሉም ሁንዲንሲ፡ ምናደብ

ሁንዲንሲ፡

ሞል ሁንዲንሲ ዋእነ መን ብታዕል ብከነ

መጣፈ መሰቲና፡ ማተበ ፎቃዕሌና ለቦሀኔ።

10 እድም አት እጡው ዋእ ገላ ምናደባ፡

ቆሱዋ እለታቶ።

እጡውም ከ ኡል ምናደብ ገሰተም»

ይቱኡይ ሃሬች መዝሙረ በመቶኦ።

11 ኤ ለሰጌ እድም ኤ እድለሰን በርጩማ፡ ለዎሬም ፎራም ቆጪንቹዋ፡ ሉመና ኩሉላዕለኦ ኡልቶኦ ሉበከት ዋእ አሴእማኖ ሞሉም። ኤ እሴእማዕኔከም ሰገረ

5:1
ካል.20:11
ሆጺ.21:10

5:5
ሆጺ.40:9
ካል.11:1:10

5:8
ካል.53:7
ሆጺ.4:10

5:8
ሆጺ.141:2

5:9
ሆጺ.33:3
ሆጺ.98:1
ካል.42:10

5:10
ሆጺ.19:6
ካል.61:6
ካል.1:6

5:11
ሆጺ.77:10

612
ዘክ. 1:8
ዘክ. 61:316

614
ዘክ. 1:8
ዘክ. 61:2

615
ዘክ. 61:216

616
2 አዲ. 61:25

መጠራትም። አጠውክም ጥግ ኩም ኮል ኩም አፈቤኤ፤ ምልዮን ኮል ምልዮን አፈቤኤ ሄኡኩ።¹² አጠውም ሉበከት መላም ሰገርኔ «ዱረመክ ጌራችን መላዩ፤ አመጢ፤¹ ቆሮሚ፤ ቆጠላ፤ ሉምቢ፤ ኑሪ፤ ገሰቲ፤ ማሊ ለበኩ» ይተም ሄዕሉኦ።¹³ አድም ኢመኔ፤ አሉኔ፤ አሊ ዎሮ፤ በሃረኔ ሄዕሉም ቆጠንች ሁንድም «አድሰዕን በርጩመኔ አፋሩካንና፤ ጌራችና ገለቲ፤ ሉምቢ፤ ኑሪ፤ መላዩ ሄር ሄርንም አሆን» ይተኩይ መጠራትም።¹⁴ አ ሰዎራም ፎራም ቆጠንቸውም «ኤየ እሆን» ይቶኦ። ሉመንም አብአ ሰገዶኦ።

መጣፍ ፎቆቤአሰ አመዲሰኮአ ሉው
ጌራች ፎቃኡከሰ

6 ¹ኤ ለሰጌ መጣፍ ፎቆቤአሰ ለመር ቤዮኔ አመዲሰኮአ ሉውከ ሉጤከ ጌራች ፎቃኡኩይ ሞኡም። ሞኡመይም ኤ ፎራም ቆጠንቸዋንሰ መት በንቅ ጉግዕናአ ሰገርኔ «ዋሪ» ዩኩይ መጠራትም።² አናኦ፤ ቀዳል ፈረሾ ሞኡም። ኤ ቀዳል ፈረሾኔም ሳዕላ ሄኡካንከ ሐዕል ሙኡተ አመዳ ሄኡኩ። እጤም ካች መሪአ አውመካሪ ካኤን መርቲኦ ካኡኩይ መሩኩ።

³አድም መጣፍ ፎቆቤአሰ አመዲሰኮአ ሉውከ ሰዕሚከ ጌራች ፎቃኡከ አመኔ ኤ ፎራም ቆጠንቸዋንሰ ለዕሚከ «ዋሪ» ዩኩይ መጠራትም።⁴ አናኦ፤ ሙል ባር ከሸር ፈረሽ ፍሩኩ። ኤ ፈረሾኔም ሳዕላካንከ መን አጠውኦአ አጠውም ሸቀንተምሰን አሊንሰ ጡመ ሆሮ መላዩ አውመኩ። አድም ጌጅ ብሰእም አውመኩ።

⁵አድም መጣፍ ፎቆቤአሰ አመዲሰኮአ ሉውከ ሰጤከ ጌራች ፎቃኡከ አመኔ ፎራም ቆጠንቸዋንሰ ሰጤከ «ዋሪ» ዩኩይ መጠራትም። አናኦ፤ አድም ሄመች ፈረሾ ሞኡም። ኤ ፈረሾኔም ሳዕላኩከ ሁርባተ ኬነከም ኬናንች አመዳ ሄኡኩ።⁶ ኤ ሰዎራም ቆጠንቸው ሰምቤኢንሰ ሰገርዕናአ ሉው «መት መንች መት በሰ በጡከ መላዩን አረሰ አሁሰሰ ለም ቡርጩቆኦ አሆን። ሰኦ አሁሰሰ ሉሀ ቡርጩቆኦ አሆን። አሁካሪም ዘይታ፤ ዎይና ሀምደኩቲ» ዩኩይ መጠራትም።

¹5112 «አመጢ» ዮ ሰገር ዋእ እጡ ሁንዲንሰም ሉንሳ ግሴኡከሰ ምእሰሀ፤

⁷አድም መጣፍ ፎቆቤአሰ አመዲሰኮአ ሉውከ ሰዎሶከ ጌራች ፎቃኡከ አመኔ ፎራም ቆጠንቸዋንሰ ሰዎሶከ «ዋሪ» ዩኩይ መጠራትም።⁸ አናኦ፤ ሸረኦ ፈረሾ ሞኡም። ኤ ፈረሾኔም ሳዕላ ሄኡካንከ ሉም ሴሆ። አጠም ሴሁከ መን ሄኦ ቤይ አዎኩ። አጠውም አሉከ ሰዎሶል ሱሚ በገድ፤ ሰባር፤ ጆር ጅብ፤ ሞች፤ ሽተምሰን መላዩ አውመኩ።

⁹አድም መጣፍ ፎቆቤአሰ አመዲሰኮአ ሉውከ አንትከ ጌራች ፎቃኡከ አመኔ ዋእ ሰገር ኩቶኦ ብከና፤ አመዕነንቶኦ ኬን አኮኦ ብከና ሸኮኦ ኬና ዋእን ክትመ ክትመከም ሳጥንዕናአ ሙኡቲንሰ ዎሮን ሞኡም።

¹⁰አጠውም ሰገር ኢማዕሰአ «ሁንደም ጠንቶ ሞለን ዋእ ኦት ኬሰማ፤ ሀንቆኦ፤ አሉኔ ሄዕሉም ምናደብ ኔሴ ሽቶኦ ብከን አጠውኔ ፈረዳ ን ጢን ምቅሰቤኤከ ህንካዕን በል አፈቤኤ?» ይቶኡይ ላቶኦ።¹¹ ኤ ሰሰጌ አጠውኦ አንንችንም ቆራዕል ቀዳል ኤዴች አውመኩ። አጠውሰም ዋእን አዋደም አጠው ቢሸ አሀም አጠው አባዩው ሸከኦ ጥን ዎንሸኪቤኦ አፈቤኤ ሆፍ አመኔም እየቅተምሰን ኩረመኩ።

¹²አድም መጣፍ ፎቆቤአሰ አመዲሰኮአ ሉውከ ሉሀከ ጌራች ፎቃኡከ አመኔ ሉበከት መላምሰ አሉ ሁጡኡኩይ ሞኡም። ኤሊንችም ጥድ ኤዴችሰ ሄመቹ። አንንም ጤቅሰ ከሸሩኩ።¹³ መላም ሀፈች ሄኬሶሃሪ አደኦ ምሽ ግግራ አቦኦሰ ኢመዕን ቦላንከ አሉኔ አቡኩ።

¹⁴ኢመንም ሀርፈዕንሰ ጣጣማ ቤዩንሰ ቤኡኩ። አድም ዱኑዊ፤ ዎኦ ከቡከ አሊ ሁንድም ቤዩንሰ ላኡኩ።¹⁵ ኤ ሰሰጌ አድም አሉ አድሉዊ፤ ገሳ፤ ጋጥ መን አዎንሳ፤ ጎዳ፤ መላምዊ፤ አግዳ፤ ዎሰሰ ሁንድም ዳውኡው፤ ዱኔው፤ ዮከ ጌጅ ጌጅ ከኔው ኮሉኡውኔ ማጠንቶኦ።¹⁶⁻¹⁷ አጠውም «ኬዕማል ቁንቅ አያም ዋሩከ ብከን ጌጅ ጌጅ ከኔዊ፤ ዱኑዊ ን ሀኔ፤ አብከኦ አድሰዕን በርጩመኔ አፋሩካን አሊንሰ፤ ጌራች ቁንቁንሰ ኔሴ ማጤኦ። አጠው አለኔ አይ አሴን ጠናኩ?» ይቶኦ።

ማተብ እሰሙከ ዋእ ምናደድ ብከን

7 ¹ኤ ለሰጌ ዋእ አሴአማዕኔከ ሰዎር አሴአማን አላናኔ ሰዎራም ቶችኔም አሉቶኦ ሞኡም። አጠውም ሰዎራም አሉ ቶቹዋንሰም ሀፈች ሀፈች አሰኔም፤ በሃረኔም፤ አሁ ሀቀኔም ሀፈችቤአሰ ሆቶኦ።² ኤ ለሰጌ አድም ሄኦ ዋእ ማተብ

618
ዘክ. 51:12
ዘክ. 14:21
ዘክ. 13:14

6110
ቆጠ. 41:10
ሙ. 79:15
ዘክ. 11:12

6112
አሊ. 13:10
ዮሐ. 21:10:31
ዮሐ. 31:15
ጥጥ. 24:29
ጥጥ. 12:24:25

ሉቃ. 21:25
አሊ. 21:20
ኤሊ. 11:13
ኤሊ. 16:18

6113-14
አሊ. 34:4
ኤሊ. 16:20

6115
አሊ. 21:10:19:21

6116
ዮሐ. 10:8
ሉቃ. 23:30

6117
ዮሐ. 21:11
ዮሐ. 31:2

711
ኤር. 49:36
ዳን. 7:12
ዘክ. 61:5

7:3
ሀጢ.91:4:6

እመዳኮ ዋእ አሴአማንች ኤሊንች ፍር ኮሊንስ ዋሩኩይ
ሞሉሞ። አጥም ኡላ፣ በሃራ ሀምደምስን ዋእ መላዩ ኡዉከ
ሶምሬም አሴአማንን ስገረ ኢማእ ፡፡ «ን ዋእን እዋደም ኬዕን
ሚኔኔ ማተብ እስኔምቤኤ ኡላ፣ በሃራ፣ ሀቃ ሀምደኩቴ»
ዩኮ። ፡፡ አድም እስረኤልል ተሚንሲ ስሜም ሞሊንሲ እጡው
ሚኔኔ ዋእከ ማተብ እስሙ ኬዕን ጥፋ መጨሰሞ። እጡው
ጥገም ጥቤ ሶሬ ሶምር ኩም ሄኡኩ። እስረኤልል ምናደሲንስ
ሚኔኔ ማተብ አስሙከ ኬን

፩ይሁጥ ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

አርቤል ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

ጋድ ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

፮አሴር ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

ንፍታሌም ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

ምናስ ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

፯ሰምኦን ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

ሴዌእ ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

ደላኮር ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

፱ዛብሉን ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

ዮሴፍ ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ።

ሲንያም ሞሊንስ ቶሞ ለም ኩመ ሄዕሉኡ።

፱አኖኦ፤ ኤ ስስጌ አድም አይም ጥጌን ጠናቤእ ሉበከት
መን ሞሉሞ። እጡውም ምናደብ ሁንዲንሲ፣ ሞል
ሁንዲንሲ፣ ዘር ሁንዲንሲ፣ ምጨከም ሉም ሁንዲንሲ
ዶዕለንቶኦ መን ሄዕሉኡ። እጡውም ቂራዕል ቀዳል ኤዴች
ኤዴዕስኦ እጡው አንገኔም ድምባጽ ቡየ አመደኦ አድስዕን
በርጩዕማኖ፤ ፡፡ ጌሬችኖ፤ እስጌኔ ኡልቶኦ። ፡፡ ፲፱እጡውም
ስገረ ኢማዕለኦ ሹተኡይ «ኔሴ ገትሱኩከ አድስዕን
በርጩመኔ አፋሩከ 7 ዋእ፣ ጌሬች» ይተም ሄዕሉኡ።

፲፱አድም ኢመኔኔ ዋእን አሴአንተም ኬን ሁንድችም
አድስዕን በርጩማ፣ ሉመና፣ ሶምሬም ፍሬም ቆጨንቼዋ
ኩሉላዕለኦ ኡልተኦ «አሆን፤ ማሲ፣ ሉምሲ፣ ገለቲ፣
ቆሮሚ፣ ሀቢ፣ መላዩ፣ ቆጠለኒ 7 ዋእን ሄር ሄርነም
አሆን፤ ኤያ አሆን» ይተኡይ ኤ አድለዕን በርጩዕም
እስጌኔ እልሳች ቁብተኦ ዋእን ስገዶኦ።

፳አድም ኤ ሉመኒንስ መት እ ኮሉኔ ደበዕላ «ኩ
ቂራዕል ቀዳል ኤዴች ኤዴዕሉኦ ኬን አየያም? ዋቶኦከዱ
ሀኒንቤቴ?» ያ ኤሴ ጠዕመኩ። ፲፱አንም እጤን «እ
ቀርች፤ እት ለቆቶ» ዩሞ። እጥም ኢን ደበራ «ኩ ኬን

ሉበከት ሀዊንስ ፍተኦ ዋቶኦ ኬኖ። እጡውም እጡው
ኤዴች ጌሬች ጢግኔ አንሸተኦ ቀዳልሶኦኮ።

፲፱ኤ ብከን እጡው ዋእ አድስዕን በርጩዕም
እስጌኔ ኡልተኦ

በሳ፣ ሂሞ ዋእ ምኔኔ እከኦ ዋእን አዋደሙለ።

አድስዕን በርጩመኔ አፋሩኩከም

እጡውኔ መቅር እሆምኔ እጡውን አግር

እሆኮ።

፲፱-፲፯ኤ አድስዕን በርጩዕም እስጌኔ ዮከ ጌሬችም

እጡው አሳራንች እሃ

ሄች ኡዎ ቡእ ቤዮ አዎንሳ መሶ ብከን

እጡው አድ ሰባተሞየ፤ ጤቢዕስሞየ።

ኤሊንቺ፣ ኢሲ እጡው አጽሶዮ።

ዋኦም እጡው አሊንስ እንዲደ ጉሳ

ሺንሾኮ» ዩኮ።

መጣፍ ፎቆሴእስ አመዲስኦኦ ሉውከ
ለመዕሴከ ጌሬች ፎቃኡከስ

8 መጣፍ ፎቆሴእስ አመዲስኦኦ ሉውከ ለመዕሴከ
ጌሬች ፎቃኡከ አመኔኔ መት ሰኣጥ ኮሉ እሆ ቀጥ
አመንን ኢመኔኔ ስገዕሴከ መዕሉችም ሄኡኮዮ። ፯ኤ ለስጌ
ዋእ እስጌኔ ኡልተም ስመር አሴአማኖ ሞሉሞ።
እጡውነም ስመር ጡሩምቡሉው ኡውመኩ።

፯አድም አዱሩስ ውረስምን ምርቂንስ በጠማኮ ሙዴሌ
አመዳኮ ሙል አሴአማንችም ዋራ አዱሩስ ውረስምን
ምርቂንስ በጠማኮ ሳጥንዕኖኦ ሙሉጥ ገደኖኔ ኡሉኮ። አ
ሙሉትም እድስዕን በርጩዕም እስጌኔ ሄኡኮ። አ ዋእ
አሴአማንች ኤ ሙሉተኔ ዋእ ዶዕሉከ ምናደብ ዋእ
ኡንጥቶኦ ኡንጠትኔ ሀማርኦስን ሉበከት አዱሩስ ኡውመኩ።
፻ዋእ እስጌኔ ኡሉከ ኤ አሴአማንች አንጊንስ አዱሩስ
ውረሪ፣ ዋእ ዶዕሉከ ምናደጽ ዋእ ኡንጠቲ ኢም ፍሩኮ።
፻ኤ ለስጌ አ አሴአማንችም ኤ ሙዴሌ መሳ አዱሩስ
ውረስምን ምርቂንስ በጠማኮ ሳጥንዕኖኦ ሙሉተኔን ጊረ
ምንሻ እሳ ኡስኔ ደረቡካሬ በንቅ ጉጊ፣ ቤላላቲ፣ ስገሪ፣
ኡል ሁጤቺ እሁኮ።

7:14
ሐጢ.49:11
ሐጢ.12:1
ማጢ.24:21
ሐጢ.13:19

7:16
ሐጢ.12:16
ሐጢ.49:10

7:17
ሐጢ.23:1-2
ሐጢ.25:8
ሐጢ.49:10
ሐጢ.34:23

8:3
ሐጢ.14:12
አሞ.9:1

8:5
አዶ.19:16
ሐጢ.18:12
ሐጢ.10:2
ሐጢ.4:5
ሐጢ.11:19
ሐጢ.16:18

9:20
ሙ. 118:4-7
ሙ. 136:15-17

ለለ. 17:8
፳፯. 5:23
1 ቆሮ. 10:20

10:15-7
ሉዲ. 20:11
ለልል. 32:40
፳፯. 12:7
እግ. 3:7

10:18-10
ሀዲ. 2:18
ሀዲ. 3:1-3

ቤዱኮ። 19 መሸከለምም ኤ ፈረጢክ መላይ እጡው ሱሜኔ፤ ሼርሞኔ ሄኡክ ብክነቱ። እጡው ሼርምም ሀመሽ ለቦሀን ሄኡኮ። ኤ ሼርሞኔም ሆርር ሄኡኮ። ኤሀንኔም መነ ሀምደም ሄዕሎኦ።

20 ኤ ቦሰነኔ ሴቶዕን ገቶእ መን ሀቡሰነ ሰገድሚንሰ ሰጥተኦ ደበዕልቶአዮ። አድም ሞዕሴና፤ መጨሴና፤ ታኪዕሴና፤ ጠንተምቤእ ምስሉው ምርቂንሲ፤ ብሪንሲ፤ ናሲንሲ፤ ክኒንሲ፤ ሀቂንሲ እጡው አንግኔ ሰጠኦ ሰገድሚንሰ ሰጥተኦ ደበዕልቲነ ሀሶአዮ። 21 ኤእሰም መነ ሽማ፤ ኪርማ፤ ሳእማ፤ ገሚእማ አቶአዮ።

ጣጣማኮ ሆፍ መጣፍቾ አመዳኮ መላያም
አሴአማንች ብክነ

10 1ኤ ለሰጌ ሉምቡዕሰ ዌየከሰ ኤዴለኮ መላያም ሙል አሴአማንች ኢመኒንሰ ድሉኩይ ሞሎም። እጥ ሆርዕል አገኔም ዋደሙንች ሄኡኮ። አድም አል ኮልም ኤሊንቾ ለቦሀኔ ሄኡኮ። ሎኩውም ጌዕል ኡቱቡው ለቦሀኔ ሄኡኮ። 2እጥ አንገኔም መት ብድቃኮ ሆፍ መጣፍቾ አመዳ ሄኡኮ። እጥም መከ ሎክኔ በሃረ፤ ቂድ ሎክኔ ኡለ ሀንጨኦ 3ሆሳች ሰገርዕናእ ጌጅ ሰገርኔ ሹሩኮ። ሹሩኮ አመኔኔ ለመር በንቁው ጉጉኡይ ምጮ። 4ኤ ለመሬም በንቁውም ምጪኦ ከዕሉኦሬ ኤ ምጮኦ ሉው ጣፊነ እሁሞ። እሁካሬም ኢመኒንሰ መት ሰገር «ለመሬም በንቁውም ምጮኦ ሉው ማጤ በጋን ጣፍቲ» ዮከከ መጨሱሞ።

5አድም በሃረ፤ ኡሳ ሀንጨኦ ኡሳኮሃናኔ ሞሎም አሴአማንች እጥ መከ አንገ ኢም ክኦሳ 6ኢመኔ፤ ኢመኔኔ ዮከ ሉዋ፤ ኡላ፤ ኡሰኔ ዮከ ሉዋ፤ በሃረ፤ በሃረኔ ዮከ ሉዋ ቆጪከ ሄር ሄርነ ሄኦከ ዋእ ሱምኔ ሀዴኦ «ክ ለሰጌ ደሶዮ፤ 7እሁካሬም ለመዕል አሴአማንች እጥ ጡሩምቡሰ ፉን አያም ዋእ እጤነ አዋዳን ሄዕሎኦ እጥ ሰገረ ኩራንነ ኩሩከሰም እጥ ምስጥር ምዕሞኮ» ዮኮ።

8አድም ኢነ ምዳእ ኢመኒንሰ ምጪኩይ መጨሱሞ ሰገር «ኤ በሃረኔ፤ ኡሰኔ ኡሉከ አሴአማንች እንገኔ ዮከ ብድቃኮ መጣፈ መታ ኦኤ» ዮኮይ መጨሱሞ። 9ኤ ብክነ አንም ኤ አሴአማንች ቤዮ መራ ጣፈማ ጣጣመካ ሆፍ መጣፍቾ ኢነ ሉዌ ዩሞ። እጥም ኤሴ «መስታ እቲ። እቶ አመኔ ከ ሱሜኔ መረጽሰ ጤኦኮ። እሁካሬም ልቅጭቶሃረ ከ ጎደቦ ቀራሶኮ» ዮኮ። 10እንም ኤ ጣፈማ

ጣጣመካ ሆፍ መጣፍቾ ኤ አሴአማንች አንገኒሰ መላ እቲማሬ እ ሱሜኔ መረጽሰ ጤኦኮ። እሁካሬም ልቅጭ ለሰጌ እ ጎደቦ ቀራሶኮ።

11ኤ ለሰጌ ኢነ «ዱት መን ብክና፤ ምናደጽ ብክና፤ እድሉው ብክና፤ አነን አነን ሱምኔ ምጮ ኪዕን ብክና አት እድም ዋእ ሰገረ ምጭም ሀሰሶኮ» ዮኮ።

ዋእ ሰገረ ኩተም ለም መን ብክነ

11 1ኤ ለሰጌ ብጮ ለቦ ኪናንች ሹይ ኢነ ኡውመኮ። ኤሴም «ክኤ፤ ዋእ ምኔ፤ ዋእነ ክትመ ክትመክኦ ሾኪሰከም ሳጥንዕናእ ሙኡታ ኪኔ። አድም ዋእ ምኔኔ ሰገደም ኪናም ጥጌ። 2እሁካሬም ዋእ ምኒንሰ ቢሬን ዮከ ቀሽ ምር ሀንቆእ ዋእ ለቀምቤእ ምናደብነ ኡውመካ ብክነ ኪንትቲ። እጡውም ኪሰም ዩሩሳሌዕም ክትመ ሶሬ ለም እገና ሀንጨኦንተሞ። 3ኤ አመኔ ሀንቆእ እ ሰገረ ኩተም ለሚም ኪንም ጥድ ኤዴቾ ኤዴዕለኦ መት ኩማ ለም ጥቤ ሉሀይ በላ እ ሰገረ ኩተምሰነ መላዬ ኡም።» ዮኮ።

4ኤ ዋእ ሰገረ ኩተም ለሚም ኪንም ኡልነ ሞለን እሰጌኔ ኡልተም ዘይት፤ ፍርክ ሰም ዌዕል ሀቂዋ፤ ለም ሸሁው። 5አይም እጡው ሀምዴነ ሀሱተዕን እጡው ሱሚንሰ ጊር ፍራ እጡው መሶኦ እታ ኡርኮ። እጡው ሀምዴነ ሀሰም ኪን ሁንድችም ኤእሰኔ ሌተሞ። 6ኤ ኪን ዋእ ሰገረ ኩተም አመኔ ጤን ገዕናቤእሰ ሆተም መላይ ዮኮ። አድም ምኦ ጤገኔ ደሰተም መላዩ፤ ሀሶኦ አመን ሁንደም እሁ ቦበን ሁንድኔም ኡለ አጵሰም መላዩ ዮኮ።

7እጡው ኩተም ሉው ኩተኦ ጉልተኦ ለሰጌ ቲንግቤኦ ባሲንሰ ፍርክ ሞችች እጡውኔ ቀሰማ እጡው ካኦ ሾኮ። 8እጡው ሌሽም ኮብዕልሽኔ ሶደመ፤ ቲኦም ግብጠ የመማ ዌሽሞከ ሉብ ክተዕም ጎጎኔ ኡቡኮ። እ ክተምም እጡው ሞለን ሰቀለሙክ ክተመ። 9መን ኤ ለሰጌ ዘረንሲ፤ ምጭክ ሱሚንሲ፤ ምናደቤንሲ፤ ኡል ሁንዲንሲ እጡው ሌሽ ሞመሞቤእሰ ሆተኦ ሰሰ በላ ኮሎ ሞዕለም። 10ኤ ዋእ ሰገረ ኩተም ሄዕሎኦ ሰምም ኡል ምናደቤ ሉበክተ በርቼኤ እሰተኦ ሄዕሎኦ ብክነ እጡው ሴቶኦሬ ኡል ምናደብ ሉበክተ ሲረንተኦ ፈንጠዝዩ እሰተኦ እንጋች ሉው ኡውቀንተሞ። 11እሁካሬም ሰሰ በሲንሲ ኮሲንሲ ለሰጌ ፎሬ ኡምከ ፎሽ ዋኢንሰ ዋራ እጡው ሴሽኔ አጉካሬ ሉክኔ ኡልቶኦ። እጡው ሞዕሎኦ መንም ሉበክተ

10:11
ኢር. 11:10

11:1
ሀዲ. 40:3
ወ. 2:1-2

11:2
እሰ. 63:18
ሀዲ. 40:17
ወ. 12:3
ሉዊ. 21:24

11:4
ወ. 41:3-11-14

11:5
2 ኢር. 1:10
ኢር. 5:14

11:6
ሉዲ. 71:17-19
1 ሳሙ. 4:8
1 ኢድ. 17:1

11:7
፳፯. 71:37-21
ኤ. 13:5-7
ኤ. 17:8

11:8
እሰ. 11:9
ሉዊ. 13:34

11:11
ሀዲ. 37:15-10

11:12
2 እድ. 2:11

11:13
ካሌ. 6:12
ካሌ. 16:18

11:15
ሉዳ. 15:18
መዲ. 22:28
ዳ. 2:44
ዳ. 7:14:27

11:18
መዲ. 2:1
መዲ. 110:5
መዲ. 115:13

11:19
1 እድ. 6:1:6
ካሌ. 8:5
ካሌ. 16:21

በድቶአ። 12 ኤ ለሰጌ እ ዋእ ሰገረ ኩራን ለምም ኢመኒንስ
«ክድ ኢም ፍሌሄ» ዮ ሰገረ መጠራሰአ። አጡውም
አጡው መሰለ ሞዕሉኡይም ኡምቡሰላኒ አክለ ኢመኒ
ፍቶአ። 13 ኤ አመንቾም ኡል መላያምሰ ሁጤኡካረ
ከተዕሚክ ቶም ሱም ግንደሙከ። ምናደጂክም ለመር ኩም
ሴሁኩ። ኤህኒንስ ገቶእ መን ሉብከተ በድተአ ኢመዕን
ዋእን ሉምበ ኡውቶአ።

14 «እዬ» ይሲሶ ለዕም ሀው ህጋኩ። አሁካሬም እኖአ፤
«እዬ» ይሲሶ ሰጥ ሀው ቀቅሶም ዋርኩ።

ለመዕል ጡሩምቡል ብከን

15 ኤ ለሰጌ ለመዕል አሴእማንች እጥ ጡሩምቡል
ፋጉኩ። ኢመኒኒ ዱት ጌጅ ሰገር «ከበ ኡለ ገሰምከ
መላይ ን ሞለነኒ፤ እጥ ዶዕሉከ ከርሰቶሰኒ አሃኩ። እጥም
ሄር ሄርን ገሰኩ» ዩኩ። 16 እድም ዋእ እለጌኒ አጡው
አድለዕን በርጩመኒ እፋቶእ ለምዬ ለዎር ሉመንም
እልላች ቁብተእ ዋእን ሰገዶአ። 17 ሰገዶኡይም

«ሄዕልታኖ፤ ዮንታኖ፤ ሁንደም ጠንቶ
ምለን ዋእ፤

እት ኪከ ሉብከት ቆጣል መላዬ እዕል
ብከኖ፤

አድል እከ ብከኖ ገለት ኪነ እሆን።

18 ኪሴ ለቀምቤእ ኪን ሉብከተ ነደዶአ።
እሁካሬም ኪከ መላያም ቁንቅ እመኒ፤
ሴቶእ ኪኖኒ ፈረዶ እመኒ እፋኩ።

እድም ኪነ እዋደም ኪንን

እህም ከ ሰገረ ኩተም ኪንኖ፤

ከ ሱመ ሉንሰተም ኪንን ሆፍ ኪንኖ፤ ሉብ
ኪንኖ

ከ ምናደብ ሁንድንም

እርፈ ኡውቶ አመን እፋኩ።

እድም ኡለ ብአሰም ኪኖም ብእለ አመን
እፋኩ» ይተም ሄዕሉአ።

19 ኤ ለሰጌ ኢመኒኒ ዮክ ዋእ ምን ፎቁ። ኤ ዋእ ምኒኒም
ዋእከ ቶም እጃጅ ዮክ ሳጥን፤ ሞእመኩ። እድም በንቅ
ቤሴላቲ፤ ሰገሪ፤ በንቅ ጉጊ፤ ኡል ሁጤ፤ መላያም
በረዲ እሁኩ።

ማለልሲሰም ሚንትች ብከኖ፤ ጠረከች ብከኖ

12

1 ኤ ለሰጌ ሞእከአ ለአከምቤእ ማለልሲሰ መሬእ
ኢመኒኒ ሞእመኩ። ኤሊንቾ ኤደዕለአ፤ እገኖ እስ
ሉኪንስ ዎርን አስተእ፤ ቶም ለም በላንከም እስ ሆርሬኔ
እድለዕን መሬእምን አስተእ መት ሚንትች ሞእንቶአ። 2 እሴም
ለምፎሬቲ ሄዕሉአ። ቀቲን ጡች እመዱክ ብከን ሀውተእ
ላተም ሄዕሉአ። 3 እኖአ፤ እድም መል መሬእም ኢመኒኒ
ሞእመኩ። እህም ለመር ሆርሪ፤ ቶም ቡዲ ዮከ መት ጌጅ
ከሸር ጠረከች፤ ሞእመኩ። እጥ ሆርሉውኒም እድለዕን መሬእክ
ለመር እሰማ ሄኡኩ። 4 እጥ ሺርምኒም ኢመዕን በላንኩውከ ለጥ
ሱሜ ህጥጣኦ ኡለኒ ኡቡሱኩ። እጥም ዎዳእ ጡዕለም ሄዕሉአ
ሚንትች ቀተም እመኒ ጩልቾመ ቀቶእሰም እታ ኡሬን
ሚንትች እለጌኒ መራ ኡሉኩ። 5 ኤ ለሰጌ እ ሚንትች ምናደብ
ሁንድቾም ጣዕል ብጭኒ እጃጃ ገሶ ጎንች ቤቶ ቀቶአ።
አሁካሬም እ ሚንትች ቀቶእ ቤት ዋእ ቤዮ እህም ዋእ እድለዕን
በርጩዕም ቤዮ ቀለዋእማ መሰመኩ። 6 እ ሚንትችም
ኡዱመእኒ መት ኩምና ለም ጥብና ሉሀይ እያምና እበዩከምሰነ
ዋእ አሴን ጉድሳኮ ቤዮ ግበእ መቶአ።

7 ኤ ለሰጌ ኢመኒኒ እር ከኡኩ። ምክኤሊ፤ ምክኤሊ
እሴእማኒ ጠረከችኒ፤ ጠረከች እሴእማንኒ ቀሰንቶአ።
8 እሁካሬም ጠረከ፤ ጠረከች እሴእማኒ ካእንቶአ።
ኤህኒንስ ለሰጌ እጡውነ እድ ኢመኒኒ ቤይ ሲደሙኩ። 9 እ
ሉብ ጠረከች እድ ደረበመኩ። እጥም ኡል ምናደብ
ሁንደም ሁሽሱከ ዳቡሉሰ ቲእም ሺጣን የመማ ዊሽመኩ ጋስ
ሀመሽቾ። አጥ እሴእማንም አጤኒ መቅሬም እድ ኡለኒ
ደረበንቶአ። 10 ኤ ለሰጌ አንም ኢመኒንስ መት ጌጅ ሰገር

«እኖአ፤ በላ፤ ሂሞ ንዋዩው

ን ዋእ እለጌኒ ከሰሰም ሄኡከ ከሰላንች

ኢመኒንስ ደረበመኩ ብከን

ከበ ገትሰሚ፤ መላዩ፤ እድለኒ ን ዋእን
እሃኩ።

እድም እድለዕን መላይም

ዋእ ዶዕሉከ ከርሰቶሰን እሃኩ።

11 እጡው ዩሱስ «ለንገሞዮ» ይተአ

እጡው ፎሬ ቅሽጥቶዕን ሴህን ህግሰእ

ኡውቶእ ብከን

ጌሬች ጢግኒ፤ ዋእ ሰገረ ኩርምኒ እጦ
ካዕሉአ።

12:2
ጥክ. 4:10

12:3
41.7:7

12:4
47.8:10

12:5
መዲ. 2:9
ኤሌ. 66:7

12:7
ዳ. 10:13:21
47.12:1
ዱ. 9

12:9
4ጤ. 3:11:14-15
ሉታ. 10:18

12:10
እዮ. 1:9-11
ዳ. 3:1

12:12
AA. 44:23
AA. 69:13

12:14
47.7:25
47.12:17

13:1
47.7:1-5
1A. 12:13
1A. 17:3:7-12

13:12
47.7:4-6

13:15-6
47.7:18:25
47.11:36

12 ኤ ብከነ ኢመኒ፥

ኢመኒኔ ዮንተኪኢ ኬኒ ሊረሚሄ።

እሁካሬም እጤነ ዮከ እመን ሆፈን እሁከሰ

ለእ ዳቡሱሰ

ሉበከት ነደጅኔ ከዕኑው ቤዮ ዋሩክ ብከነ

ኡልና፥ በሃርና፥ እዩ!። ዩኩይ መጩሱም።

13 ኤ ጠረከችም እድ ኡለኔ ደረበመክሰ ለኡከ እመኒኔ

ኤ ጎንች ቤቶ ቀቶእ ሚንትች ሆሉኩይ ለሴሱኩ።

14 እሁካሬም ኤ ሚንትች ኤ ሀመሽቺንሰ ግበእ ለሰ ሂንች

ከሉ ኡዱመኒኔ እሴ አቦዩከም ቤዮ በረተእ መተምሰነ

ጌጅ ሆሽእመች ለድ ኡወመኩ። 15 ሀመሽችም ኤ ሚንትች

ድርሰ እጋ መርእሰነ እጥ ሱሚንሰ ዳጅ እሆ ቀጥ ዎእ

እስ ለሰኔ ገፈሩክ። 16 እሁካሬም ኡል ኤ ሚንትችን ሀረዕማ

ኦ ጠረከች እጥ ሱሚንሰ ገፈሩክ ዎእ ሱሚ ፎቃእ ኦጋ

ኡሩክ። 17 ኤ ለሰኔ ኦ ጠረከች ኤ ሚንትችኔ ሉበከተ

ነደዳ ገቱክ እለ ፀርኔ ቀሰሚነ መሩኩ። ኦ እስ ዘርም

ዋእ እጃጅ ኤጊተም ኬኖ፥ ዩሱሰ ብከነ ኩተም ኬኖ።

18 ኤ ጠረከችም በሃዕል ቶችኔ ዮከ ሸሸረኔ ኡሱኩ።

ለም ሞቼው ብከነ

13

1 ኤ ለሰኔ መት ሞችች በሃረንሰ ፍሩኩይ ሞሉም።

ኤ ሞችችንም ቶም ቡዲ፥ ለመር ሆሮሪ ሄኡኩ።

ኤ ቡዱወኔም ቶም አድለዕን መሬእ ሄኡኩ። ሆሮሱወኔም

ዋእኔ ጌራረእም ሱም ሄኡኩ። 2 ኤ እን ሞኡም ሞችችም

ከቤች ለቦሀኔ ሄኡኩ። እጥ ሉከም ትቤከች ሉኩ ለቦሀኔ

ሄኡኩ። ሱምም ሆብች ሱሚ ለቦሀኔ ሄኡኩ። ዎዳእ

ጠረከችም ኤ ሞችችን እጥ መላዩ፥ አድለዕን በርጩማ፥

ሉበከት ገሰም መላዩ ኡወኩ። 3 ኤ ሞችች ሆሮሉዊንሰ

መት ሆሮር ሀላልሰማ ሌሃ ሄኡኩ ሆሮር ፈዩኡኩ። ኡል ምናደብ

ሁንድችም ማለላ ኤ ሞችች እዎኑክ። 4 ጠረከች ኤ ሞችችን

ሉበከት መላዩ ኡወክ ብከነ መን ኤ ጠረከችን ሰገዱኩ።

ኦድም «ሞችችኔ ጉደኮክ እዩቴ? እጤኔ ቀሰሚነ

ጠፍኮክዱ እዩቴ?» ዩኩይ ሞችችንም ሰገዱኩ።

5 ኤ ሞችችን ሉበከት አማጥ ዎጪ ዎሮና፥ ዋእኔ

ጌራረእምና ሱም ኡወመኩ። እጤኔም ሶሬ ለም ኦገና በጠእሰነ

መላዩ ኡወመኩ። 6 እጥም ዋእ ሱምኔ፥ ዋእ ሄኦ ቤደኔ፥

ኢመኒኔ ሄዕለም ኬንኔ ጌራረእምኔ ዋእ ገሚዕል መ እመዱኩ።

ገእጥም ዋእ ምናደብኔ ቀለማ እጡው ከኦእሰነ መላዩ

ኡወመኩ። እድም እጤኔ ምናደብኔ፥ መን ዎሮ ሱሚኔ፥ መን

ዘር ሁንድችኔ፥ ኡል ሁንደኔ መላዩ ኡወመኩ። 8 ዱረመኩ

ጌራቻኖኔ ሄች መጣፈኔ ኡል ቆጩዎዕን እለጌኔ እጥ ሱም

ጣፈሙቤክ ኡለኔ ሄኦኮክ ሁንድም ኤ ሞችችን ሰገዱኩ።

9 ቆሳ መጩሰ መዋ ዮኮክ መጩሰነ።

10 ቂፈዶኮክ እይም ቂፈደዋክ።

ብሰኢኔ ሾኮክ እይም ብሰኢኔም ሴሆኩ። 4

ዋእ ምናደኢክ ጠዕንሚ፥ እመዕነቴ ለአዋኮክ ኤ አመኔ።

11 ኤ ለሰኔ እድም ሙል ሞችችም ኡሊንሰ ፍሩኩይ

ሞሉም። እጤኔም ጌጥ ጌራብ ቡዶ ለቦከ ለም ቡዱው

ሄኡኩ። እጥም ዎዳእ ጠረከችሰም ዎጪም ሄኡኩ።

12 እለጌዕን ሞችች መላዩ ሁንድኔም ኤ እለጌዕን ሞችች

ብኬኔ እሃ በጠም ሄኡኩ። ኡለኔ ሄኦክ ምናደብ ሁንድችም

ሀላልሰማ ሴሃ ፈዩኡክ ሱጥ ሞችችን ሰገዶእለ እሱኩ።

13 ኤ ለዕም ሞችች መን እለጌኔ ጌረ ኢመኒንሰ ኡለኔ

ድሊሴቤእ እፈቤኤ ማለልሲሶ እገኑው እሱኩ። 14 እጥም

ሱጥ ሞችች እለጌኔ እሰኢሰነ ኡወመኩ እገኑውኔ ኡለኔ

ሄኦክ ምናደብ ሁንድችም ሁሽሱኩ። ኡለኔ ሄኦክ ምናደብ

ሁንድም ብሰኢኔ ሀላልሰማ ሴሃ ፈዩኡክ ሞችችክ ምስለ

በጠምሰነ እጃጁኩ። 15 እጥም ኤ ሞችችክ ምስል

ዎሮእለና፥ እጤኔ ሰገዶቤእ ኬኖ ሽሊሶእስና ሱጥ ሞችች

ምስልነ ፎራ ኡዎእሰነ መላዩ ኡወመኩ። 16 እድም

ሆርኪ፥ ሉቦኪ፥ ጎዳንቺ፥ ቡጥቺ፥ ዎለብቺ፥ አግሺ

መን ሁንድችም እጡው መከ እገንኔ ቴእም እጡው ሚኔኔ

መሬኤ እለተምሰነ እሱኩ። 17 ኤ ብከነ እይም ኦ መሬእ

ኦህም ኤ ሞችች ሱም ቴእም ኤ ሞችች ሱም ጥግ ቤኡከ

ብቲሴነ ቴእም ብቶ ኦኤነ ጠፍኦ። 18 ከ ቤዩኔ ቆሮም

ሀሰሰኩ። ቴር ዮከከ ኤ ሞችች ጥጎ ሸለጎነ። ኦ ጥግም

መንችን ኡወማክ ጥጎ። ጥጎምም ሉህ ጥቢ ሉሀዩ ሉሆ።

ጌራች ብከና፥ እጥ ምናደጽ ብከና

14

1 ኤ ለሰኔ ጥዮነ ዮከም ዱኔ ጌራች ኡላኮ ሞሉም።

እጤኔ መቅሬም ኤ ጌራች ሱሚ፥ እጥ እን ሱሚ

እጡው ሚኔኔ ጣፈማክ መት ጥቢ ሰሪ ለዎር ኩም መን

ሄዕሉኦ። 2 አንም ሉበከት ዎእ ሰገራ፥ መላዩም በንቅ

ሰገራ ለቦከ ለገረ ኢመኒንሰ መጩሱም። ኦ መጩሱም

13:10 መት መት መጣቱወኔ «ቂፈደማ መርኮክ እዩም ቂፈደክእ መሰከም። ብሰኢኔ ሴኔነ ዮኮክ እይም ብሰኢኔም ሴሆኩ። ዮማክ።

13:17
47.7:21

13:18
ማ. 69:28
1A. 3:15

13:19
ግ. 4:23

13:10
A.C. 18:2
A.C. 43:11

13:14
AJA 131:5

13:15
47.3:5

14:11
1A. 9:14
1A. 7:13

14:5
ሐ. 31:13

14:8
እሴ. 21:9
ሐ. 51:8
ሐ. 18:2

14:10
ፋጪ. 19:24
እሴ. 51:17
ሐ. 38:22

14:11
እሴ. 34:10

ሰገርም ዲተ ሴልተም ኪን መጨሰሰም ዲት ሰገር ለሀሀገ
 ሄኡኩ። ³እ መት ጥሲ ሶሪ ሶዎር ኩም መኒ እድለዕን
 በርጩዕም አለጊኔ፤ ሶዎራም ቆጩንቼው አለጊኔ፤ ሉመን
 እለጊኔ ሃረች መዝሙረ ዘመቶኦ። ኡሊንሰ ትሶ ምቀከአ
 ብቶ አእኮኦ ኤ ጥሲንሲ ሶሪንሲ ሶዎር ኩም መኒንሲ
 በጋን ኤ መዝሙረ አይም ሉሴን ጠኑኮዮ። ⁴እጡውም
 ምራዱው እኮእ ብክነ ሚንትኔ ኤደንተእ እጡው ገገ
 ቡሽሶዕን ዮእ ኪን ሄዕሉኦ። ⁵እጡውም ጌራች መሮ ቢይ
 ሁንደም እምንተኦ መተም ኪኖ። እ ኪን ዋእና፤ ጌራችና
 ምን ኪን እከምሰን መን በሪንሰ ትሶ ምቀከአ ብቶ አእኮኦ
 ኪኖ። ⁶እጡውኔ ሚቀከም ሉው ቤእ ኪን እኮእ ብክነ
 እጡው ሉሜኔ ቆኦን ሊደመኮዮ።

ዋእከ ፍርደ ኩተም ሰሰ አሴአማዕን ብክነ

⁶ኤ ለሰጊ ሙል አሴአማንችም ኡለኔ ሄኦ ኪን
 ምናደብና፤ መን ዘርና፤ መን ምጫክ ሱምና፤ ኡል
 ሁንድና ሄር ሄርን ሄኦክ ምሽራች ሰገር ኩራን አመዳ
 ኢመዕናናኔ ለምቢእ ቢዮኔ በሪናኩይ ሞኡሞ። ⁷እጥም
 ሰገር ኢማኦ «ዋእ ፈረዶክ አመን እፋክ ብክነ ዋእ በደሄ፤
 እጠም ሉንሴሄ። ኢመኔ፤ ኡላ፤ በሃራ፤ ምእ ቡኡዋ
 ቆጩ። ዋእን ሰገደሄ።» ዩኮ።

⁸ኤ ለሰጊ ለዕም አሴአማንችም «ዋእ ቁንቀ ኤቦክ እሰ
 ሳእምከ ጀር ምደዕን ድቃሰ ምናደብ ሁንድንም እግሰእ ሉጪ
 ባብሉኔ፤ ኡቦእ፤ ኡቦእ፤» ዩኮይ ሉጥ አሴአማንች እምኮኮ።

⁹እድም ሰጥ አሴአማንችም ሉበከት ሰገር ኢማኦ
 «ሞችችና፤ ሞችች ምሰልና ሰገደኮኪ፤ ኤ ሞችች ሱም
 መሬኤም አጥ ሚኔኔ ቴእም አጥ መክ አንገኔ እሰከሲ
 አይም ሄኡለሰ ¹⁰ቆኦንሞዕን ዋእ ቁንቅ ሁምቡሉኔ እሰማኮ
 ምደዕን ድቃሰ እንኮ። እድም ኪሰም አሴአማዕን እለጊኔ፤
 ጌራች እለጊኔ ጊርኔ፤ ዲነ ዩከም ሉውኔ። በርቼኤ አፎኮ።

¹¹እጡው በርቼኤ እሰ ጊዕል ውሪሪም ሄር ሄርንም ጨዋ
 ኢም ፍርኮ። ሞችችና፤ ሞችች ምሰልና ሰገደም ኪን
 ቴእም እጥ ሱም መሬኤ እሰቶኦ ኪን ሁንድንም በላ፤
 ሂሞ ሆሬኤም ኡሼጠት ሄኦዮ» ዩኮይ እጡው አምኮኮ።

^{14:4} «ምራዱው አኮእ ብክነ ሚንትኔ ኤደንተዕን ዮእ ኪኖ» ደም ሃኦ
 ብክኔ ሙሉውኔ ሰገደአቢእ ብክነ ሙጨሰው ደሙ።
^{14:10} «ዲነ ዩከም ሉው» ኡሊንሰ ፍርክ ጊሪንሰ ፍርክ ቡከመኮ
 ክነ፤ እጥ አፋ አመኔ መን ኡሪሰክ ውሪር ፍርሀኔ።

¹²ዋእ እጃጀ ኤጊተእ ዩሱሰኔ ቆጥተኦ አመዕንቶእ ዋእ
 ምናደጂከ ጠዕንም ለአሞኮክ ከኖኔቴ።

¹³ኤ ለሰጊ እድም ኢመኒንሰ መት ሰገር «ከከ ጣፈ፤
 ከ ለሰጊ ዋእን አዋዱኡይ ሴተም ኪን ማሳሙው» ዩኮይ
 መጨሰሱም። ኪሰም እያንም «ኤዮ፤ ሀንቅንም እጡው
 ማሳሙው። እጡውም ሆንጊንሰ ኡሼጥተምሰን እጡው
 በጥም እጡው አምኖኮ» ዩኮ።

ዋእ አሴአማን መን ውጣኦእሰ

¹⁴እናእ፤ ኤ ለሰጊ ቀዳል ኡምቡዕል ሞኡሞ። ኤ
 ኡምቡዕሊኔም መንች ቤቶ ለቦኮክ ሆሮሬኔ ምርቁንሰ
 በጠማኮ ካች መሬኤ እሰቃ እድም እጥ አንገኔም ቀሬአል
 ጀጀረ እመዳ አፋራ ሄኡኮ። ¹⁵እድም ሙል አሴአማንችም
 ዋእ ምኒንሰ ፍራ ኡምቡዕሊኔ አፋራ ሄኡካንን ሉበከት
 ጌጅ ሰገርኔ «ሁርባተ ሙረከም እመን አፋክ ብክነ ከ
 ጀጀረ እሴዕላ ሙራ። መሸከአምም ኡል ሁርባተ ጎጋኮ»
 ዮ ኩሩኮ። ¹⁶ኤ ብክነ እ ኡምቡዕሊኔ እፋራ ሄኡኮክ
 አጥ ጀጀረ ኡል አሴኦ ኡል ሁርባተ ሙሩኮ።

¹⁷ሙል አሴአማንችም ኢመኔኔ ዮከ ዋእ ምኒንሰ ፍሩኮ።
 እጤኑም ቀሬአል ጀጀረ ሄኡኮ። ¹⁸ኤ ለሰጊ እድም ጊሪኔ
 መላይ ዮከ ሙል አሴአማንችም አዱሩሰ ውሪሰምን ምርቁንሰ
 በጠሙከ ሰጥንዕናኦ ሙኡቴንሰ። ፍሩኮ። እጥም ቀሬአል
 ጀጀረ እመዱክ አሴአማንችን ሉበከት ጌጅ ሰገርኔ «ኡለኔ
 ዮከ ምደዕን ሀቅች ሾጉውከ ምሽ ሉቁክ ብክነ ምደዕን ሾጉው
 ሁንደም ሙራ።» ዮ ሹሩኮ። ¹⁹ኤ ብክነ እ አሴአማንችም እጥ
 ጀጀረ ኡል እሴኦ ኡለኔ ዮከ ምደዕን ሀቅችከ ሾጉው
 ሙሩኮ። ኤ ሙሩኮከም ዋእ ቁንቃናኔ ምደዕን ድቃሰ
 ጨንሰከም ሀራር ቤዮኔ ደረቡኮ። ²⁰እ ምደንም ከተሚንሰ
 ቢሬን ምደነ ጨንሰከም ቤዮኔ ጨንሰሙኮ። ኤ ጨንሰሙከ
 ምደኒንሰም ጥሉም ፈረጥ ሀከመ አፎ ቀጥ ጢግ ፍራ ለመር
 ጪ ታኪሶ ቀጥ ቤዮ ዳዱኮ።

ለሳንች ቦበኑው አመዶኦ አሴአማዕን ብክነ

15 ¹ኤ ለሰጊ ማለልሲሰ ሙል መላያም መሬኤ
 ኢመኔኔ ሞኡሞ። እ ሞኡሞከም ዋእ ቁንቅ ቤዶክ
 ልሳንች ለመር ቦበኑው ኡቡሰም ለመር አሴአማን ሄዕሉኦ።

^{14:18} ኩ ሙኡት ዋእ ከትመ ከትመከም ሙኡትደኤ ቴእም አዱሩሰ
 ሙሪሰከም ሙኡትደኤ ጫኮ።

14:14
ሐ. 7:13
ሐ. 14:13

14:15
ሐ. 31:13
ሐ. 13:30
ሐ. 4:29

14:20
እሴ. 63:3
ሐ. 11:15
ሐ. 3:13
ሐ. 19:15

15:1
ሐ. 26:21

15:3
፳፫. 15:1
፳፫. 145:17
ክል. 41:11

15:4
፳፫. 86:9-10
ክል. 10:7

15:5
፳፫. 38:21
፳፫. 40:34

15:6
፳፫. 40:34
1 ለኢ. 8:10-11
2 ለጊ. 5:13-14
ክል. 6:4
ሀይ. 44:4

16:1
፳፫. 69:24
ክል. 66:6

16:2
፳፫. 8:10-11
ሐል 28:35

2ኤ ለሰጌ አድም ገግሞእጥዕናእ በሃረ ለቦ ሉው ጊርኔ ሀማረማኮኮኮ ሞኡሞ። አድም ዎዳእ ሞችችና፡ ሞችች ምሰልና፡ ኤ ሞችች ሱም ጥግና ሰገድመ ሰበአ ካዕሉእ ኪና ሞኡሞ። እጡውም ዋኢንሰ አውሙክ ዲተ አመደአ ኤ ገግሞእጥ በሃዕል ገደናኔ ኡልተእ ሄዕሉእ። 3አድም እጡው ዋእን እዋዳንች ሄኡክ ሙሴኤ ጣፋክ መዝሙር

«ሁንደም ጠንቶ ሞለን ዋእ፤

ከ በጥ መላዎም፡ ማስልሲሰሀ።

ምናደሉ እድለ፤

ከ ጎግ ጠቢና፡ ሀንቆአ።

4ሞለን፤ ኪሰም ጠሌእ አቲት እክት ብከነ

ኪሴ በደቢኤኪ፡ ከ ሱመ ሉንሰቢኤኪ

እዩቲ?

ሀንቆእ ከ በጥ ሞአሙ ብከነ

ምናደብ ሁንድም ዋተእ ኪነ ሰገደም»

ይቱኡይ ጊራችነ ዘመቶአ።

5ኤ ለሰጌ ኢመኔኔ ዋእ ምዕኔክ ሁንዲ ኪሰም ቤይ ፎቃኮ ሞኡሞ። 6ኤ ዋእ ምኒንሴም ዎዳእ ለመሪም ቦበትው አመደአ ሄዕሉእ ለመሪም አሴአማንም ፍቶአ። እጡውም ተልሲንሰ በጠማኮ ሙጩር ቀዳል ኤደቶ ኤደዕለእቲ፡ እጡው ብቂኔም ዎርቂንሰ በጠማኮ ሰበትኔ ሰደዕለእቲ ሄዕሉእ። 7ሰዎሪም ቆጩንቹዊንሰም መት ሄር ሄርነ ሄኤክ ዋእክ ቁንቅ ዎዕማኮኮኮ ዎርቂንሰ በጠማኮ ለመር እንጀፋው ለመሪም አሴአማንም ኡጩኮ። 8ኤ ዋእ ምኔኔም ዋእ ሉምቢንሴ፡ ዋእ መላዩንሴ ከኡኮክ ውረር ዎዕሙኮ። እ ለመሪም አሴአማንም አመደአ ለመሪም ቦበትውም ቤደቤእ አፈቤኤ ኤ ዋእ ምኔ አይም አጊነ ጠኩኮ።

ዋእክ ቁንቅ ዎዕማኮ እንጀፋው ብከነ

16 1ኤ ለሰጌ ዋእ ምኒንሰ ጊጅ ሰገር ለመሪም አሴአማንም «መተከእ እንጀፋውኔ ዮከ ዋእ ቁንቅ ኡለኔ ዳኔሄ» ያ ኩፋኩይ መጩሱም። 2ኤ ብከነ ሉጥ አሴአማንች መሪ እጥ እንጀፍክ ኡለኔ ዳኑካሪ ሞችች መሪእ ዮ ኪና፤ ኤ ሞችች ምሰልነ ሰገደም መነኔ ጀርሰ በረራእ አመር ፍፋኮ።

3ሰዕም አሴአማንችም እጥ እንጀፍክ በሃረኔ ዳኑካሪ በሃር ሴሁክ መንች ጢቅሰ እሁኮ። በሃዕል ዎርኔ ሄኤ ፎራም ሉው ሁንድችም ሴሁኮ።

4ሰጥ አሴአማንችም እጥ እንጀፍክ ዳጁው፤ ዎእ ቡኡውኔ ዳኑካሪ እ ዳጁዊ፤ ዎእ ቡኡዊ ጢጌ ደበዕሉኮ። 5ዎእኔ መላይ ዮከ አሴአማንችም

«ዮንታና፡ ሄዕልታና፡ ኪሰማ

ከ ፍርደ ፈረድት ብከነ

እት ሀንቆአ፤

6መሸከአምም ከ ምናደሂካ፡ ከ ሰገር

ኩራዕኔካ

ጢገ ዱንቶእ ኪንነ አትም ጢገ አግሳቶ።

እሀም እጡውነ ለቦሀኔ» ያ ዎጩኩይ

መጩሱም።

7አድም አዱሱሰ ውረሰምነ ዎርቂንሰ በጠሙክ ሳጥንዕናእ ሙኡቲንሰ

«ኤየ፤ ሁንደም ጠንቶ ሞለን ዋእ፤

እት ፈረድት ፍርድ ሀንቆአ፤፡ ጠቢና» ዮ

ሰገር መጩሱም።

8ኤ ለሰጌ አድም ሰዕል አሴአማንች እጥ እንጀፍክ ኤሊንችኔ ዳኑካሪ መነ ጊዕልሰ ሾኪሶ መላይ ኤሊንችነ ኡውሙኮ። 9መንም መላዎም ኢብኔ ሾከተእ ኤ ቦበትውኔ መላይ ዮከ ዋእ ሱመ ዱንቶአ። እጡውም እጡው ጀር በጢንሰ ሰጥተአ ደበዕልተእ ዋእነ ሉምቢ ኡውቶአዮ።

10ኤ ለሰጌ አድም አንት አሴአማንች እጥ እንጀፍክ ሞችች አድለዕን በርጩመኔ ዳኑካሪ እ ሞችች ገሰ ቤይ ቲንሱኮ። መንም በርቼኤ አፎእ ብከነ እጡው አለቦ እንቅኔ ገዕመቅቶአ። 11አድም በርቼኤ አፎእ ብከና፡ እጡውኔ ፍፋክ አመዕል ብከና ኢመዕን ዋእ ቀንግቶእ ቢጋን እጡው ጀር በጢንሰ ሰጥተአ ደበዕልቶአዮ።

12ኤ ለሰጌ አድም ሉሀ አሴአማንች እጥ እንጀፍክ ኤራራጥሰ የከም ሉብ ዳጀኔ ዳኑካሪ ኤሊንች ፍርክ ኮሊንሰ ዋተም አድሉውነ ጎግ ፎቆእሰነ ዳጅ ዎእ ጦኡኮ። 13ዎዳእ ጠረኮች ሱሚንሴ፡ ሞችች ሱሚንሴ «ዋእ ሰገር ኩራንች እኔቲ» ዮ ቆጸናንች ሱሚንሴ ሉገ ሰበም ሰሰ ጀር አያው ፍቱኡይ ሞኡሞ። 14ኤ ሰሴም ጀር አያውም አገነ እስተም ሀቡሰ እያው። እጡውም ሁንደም ጠኖ ዋእ ሉብ አዕል አያምነ ኡለኔ ሄዕለም አድሉው ሁንደም ውጣዕሴነ መተሞ።

16:4
፳፫. 7:17-21
፳፫. 78:44
ክል. 3:8-9

16:6
፳፫. 79:8

16:7
፳፫. 119:137

16:10
፳፫. 10:21

16:12
ክል. 11:15-16

16:13
፳፫. 8:3
1ኢኢ. 22:21-23

16:15 ማጥ. 24:43-44 ሉቃ. 12:39-40 1 ተሳ. 5:2 ሳል. 3:3

15 አኖሉ፤ እን ገማንችሰ ዋርሞ፤ ኡምበእደ መራ እጤክ ቱል አረቾ መን ምእቤእሰ በቃ እጥ ኤዴቾ ኤጌዕሉኮከ ማሳሞ።

16:16 ማጥ. 5:19 2 እድ. 9:27 2 እድ. 23:29 ሳል. 12:11

16 እ ጆር አያኑው እብራዊአሰኔ እርማጌዶን የከም ቤዩኔ እድሉው ውጣዕሉ።

17 ኤ ለሰጌ አድም ስመዕል እቤእማንች እጥ እንጀፍከ ሀረቶኔ ዱኑካራ ዋእ ምኔኔ ዮከ እድለዕን በርጩሚንሰ «ቢዳኩ» ዮከ ጌጅ ሰገር ፍሩኮ።

16:17 ሳል. 66:6

18 ኤ ቤዩኔም በንቅ ቤሌላቲ፥ ሰገር፥ በንቅ ጉጊ፥ መላዩም ኡል ሁጤቺ እሁኮ። ኡለኔ መን ቆጩሙካኒንሰ ከእሳ ኤሀዶዕኔእ ኡል ሁጤች ሆራኤም እሁቤእ ብከነ አከ ሁንዲንሰም ሉጳኮሀኔ። 19 እ ሉብ ከተምም ሰሰ ቤይ እሃ ድቀመኮ። ምናደፉ ከተመውም ኡቡኮ። ዋእም ባብሉን የከም ሉብ ከተመ ቲራ እጥ መላዩም ቁንቅ ዮከ ሁምቡል ድቃሰ እገምሰ እሱኮ። 20 ዎእ ከቡከ ኡል ሁንድም ቤዩንሰ ብኡኮ። ኤእሰም አድም ዱኑው ሁንድም ቤዩንሰ ቤኡኮ። 21 አድም መትችም አንተይ ኪሉኦ ኪዕምከ በረጥ ከን ኢመኒንሰ መንጌ ገዕኑኮ። እ በረጥ በባን ሉበከተ ኪዕማል እሁ ብከነ መን ዋእ ቀንጉኮ።

16:18 ሉቃ. 19:16 ሳል. 12:15 ሳል. 41:5 ሳል. 81:5 ሳል. 11:13:19

16:19 ሳል. 51:17

16:20 ሳል. 6:14

16:21 ሉቃ. 9:23 ሳል. 11:18

17:1 ሳል. 51:13

ለአንቶኦ ሳእንች ሚንትች ብከነ

17:2 ሳል. 23:17 ሳል. 25:15-16

17 'ኤ ለሰጌ ለመራም እንጀፋው እመደእ ሄዕሉእ ለሴእማኒንሰ መት እ ቤዮ ዋራ «ዋራ፤ ሉበከት ዎኡውኔ እፋተእ ዮእ ለአንቶኦ ሳእንች ሚንትቶኔ እርከ ፍርደ ምእሰም። 2 ኡል እድሉው ሳኡኮከ እሴኔ። አድም ኡለኔ ሄዕሰም ኪን ድምብቶኦከ እሰ ሳእም ዎይዕን ድቃሰኔ። 3 ዮከ ከሩኮ። 4 እጥም ኤቤ አያንጌ ኡዱመእ መሱኮ። እንም አረቾ ሁንዶመኔም ዋእኔ ጌራርእም ሱም ዎዕማከ መት ከሸር ሞችቶኔ ሳዕልቶእ ሚንትች ሞኡም። ኤ ሞችችንም ለመር ሆርሪ፥ ቶም ቡዱዊ ሄኡኮ። 5 እ ሚንትችም ቢሸ ሄመች ኤዴቻ፥ ከሸር ኤዴቻ ኤዴዕለእ ሄዕሉኦ። አድም ዎርቅኔ፥ ብት ጤእል ከንጌ፥ እንቁ የከም ብቶ ጤእል ሉውኔ፥ ዌራግተእ ሄዕሉኦ። አድም ሽግግኦ ሉዊ፥ እሰ ሳእምከ ቡሽሶ ሉዊ ዎዕማኮከከ ዎርቁንሰ በጠማኮ ሁምቡሉ እሰ እንጌ እመደእ ሄዕሉኦ። 6 እሰ ሚኔኔም «ሳእንና፥ ኡለኔ ዮከ ቡሽሶ ሉው ሁንድና እም ሉብ ባብሉኔ» ዮከ መት ምስጥር ዮከ ሱም ጣራማ

17:3 ሳል. 13:1

17:4 ሳል. 51:7

16:19 «ዎምቡል ድቃሰ እገምሰ እሱኮ» ይም ብእሱኮ ይመ።

ሄኡኮ። 8 እ ሚንትችም ዋእ ምናደፉ ጢግኔ፥ ዩሱሰ ብከነ ዎሮእራ ሸኮእ ኪዕን ጢግኔ ድምብቶኦ ሞኡም። እንም እቤ ሞኡም እመኔኔ ሉበከተ ማሰሉም።

17:8 ሞጊ. 66:28 ሳል. 7:7 ሳል. 3:5 ሳል. 11:7

7 እሁካራም ዎዳእ እቤእማንች ኢን «መሀን ማሰልቶለ? ኤ ሚንትች ምስጥራ፥ ለመር ሆርሪ፥ ቶም ቡዱዊ ዮከ እቤ ሳዕልቶእ ሞችች ምስጥራ ኩርሞ። 8 እት ሞዕልት ሞችች ኤራራ ሄኡኮ። ከባ ቤኤ። ለሰጌ ቱንግ ቤእ ባሊንሰ ፍራ ብችን መርኮ። ኡል ቆጩሙካኒንሰ ከእሳ ሄች መጣራኔ እጡው ሱም ጣራሙቤእ ኪን ኡለኔ ሄዕሰም ምናደብ ሁንድም እ ሞችች እለጌን ሄኦ፥ ከባ ቤኦ፥ ለሰጌ ዋርእሰ ሞዕለእ ማሰልቶሞ።

17:12 ሳል. 7:24

17:14 ሳል. 2:47

8 ቶሶ ቲር ሀሰሰኮከ ከ ቤዩኔቴ። እ ለመራም ሆርሉውም ሚንትች እፋቶእ ለመር ዱኑው። 9 ኤእሰም አድም እ ሆርሉው ለመር አድሉው። እጡዊንሰ አንቶም ኡባኮ። መቶም ከበዴም ዮኮ። አድም መት ዋርዕንም ዮኮ። እጥም ዋራ ሆፍ እመንን ገሰእሰ ዋእ እሰኮ። 11 ኤ ሄኡከ ሞችች ከበዶመ ቤኤከ ሰዴንተኔ። እሁካራም እጥም ኤ ለመሪንሰ መቶ። እጥም ብችን መርኮ።

12 ኤ እት ሞዕልት ቶሚም ቡዱውም አድለዕን መላዩ እዕሉዕን ዮእ ቶም አድሉው። እሁካራም ሞችችኔ መቅራም ሆፍ እመንን እድሉው እከምሰን አድለዕን መላዩ ሲደም። 13 ኤ ቶሚም አድሉውከም ቲር መቶ። እጡውም እጡው ገሰም መላዩ፥ ዳኖማ ኤ ሞችችን ኡውተም። 14 እጡውም ጌራች ቀሰም። እሁካራም ጌራች ሞላኖእን ሞላኖ፥ አድሉውን አድሳ እሁከ ብከነ እጡው ካእኮ። ጌራችኔ መቅራ ዮእ ኪንም ዌሸንቶኦ ኪኖ፥ ዶዕለንቶኦ ኪኖ፥ እመዕንንቶኦ ኪኖ» ዮኮ።

15 አድም ኢን ኦ እቤእማንች «እ ሳእንች ሚንትች እፋተእ ሞዕልት ዎኡው ምናደባ፥ መና፥ መን ዘራ፥ መን ዎሮኮከ ሱመው።

16 እ ሞችቺ፥ እት ሞዕልት ቶሚም ቡዱዊ ኤ ሳእንች ሚንትች ሰበም። እጡውም እቤ ቦገእ ኡምበእደቴ እሰተም። እቤከ ማረም እተም፤ ጊረኔም ሾኪሰም። 17 ዋእ ዮከ ሉው ዎዕሚቤእ አፈቤኤ እጡው ቲር መት እሰምኔ፥ እጡው እድለዕን መላዩ ሞችችን ኡውምኔ እጥ ቲዕሴከ እሰተምሰን ኤከ እጡው ዎደኖኔ እሰኮከ ዋእ።

18 እ እት ሞዕልት ሚንትች ኡል እድሉው ገሰተም ሉብ ከተመቴ።

18:2
እሳ. 13:21
እሳ. 21:9
እር. 50:39
እር. 51:8-17
ክላ. 14:8

18:3
እር. 26:15-27
እር. 51:7
ሀዘ. 27:33
ክላ. 17:2

18:4
እሳ. 48:20
እር. 50:8
እር. 51:8-45
2 ቀር. 5:17

18:5
ቀጪ. 18:20-21
እር. 51:8

18:8
ሙዚ. 137:8
እር. 50:29

18:7-8
እሳ. 47:7-9

ባብሉዕን ከተም ኡቦእስ

18

1 ኤ ለሰጌ ሉብከት መላይ ዮከ ሙል አሴእማንችም
ኢመኒንስ ድሉኩይ ሞሎም ። እጥ ኑሪንስ ክሉኮክ
ኡል ጫኩክ ። 2 እጥም ሉብከት መላያም ሰገርኔ

«ሉብ ባብሉኔ ኡቦእ! ኡቦእ!
እሴም ሀቡስ ሄኦ ቢዮ፣
ጀር እያን ሁንድም ሞጪሶ ቢዮ፣
ሞክኪን ሽግግኦ ጀር ጪኦ ሁንድም ገር
ቢዮ እኮኦ።

3 መሸከእምም ምናደብ ሁንድም
እሰ ጀር ባእም ምይዕን ድቃስኔ ኡባክ።
ኡል አድሎውም እሴኔ መቅሬም ባኦክ።
አድም ከ ኡል ደደራንም
እሰ ምጥም ኤር ሎው
እሴን ብሉሰምኔ ክሉኮክ ጎዳን እሃክ» ያ
ሹሩክ።

4-5 ኤ ለሰጌ አድም ሙል ሰገርም ኢመኒንስ
«እሰ ባጢል ተበማ ኢመኔ እፋክ ብከና፣
ዋእም እሰ ቦቆመ ሰጪክ ብከና
እሰ ባጢሉኔ ሀማረንተክኦ
እሴኔ እፎክ ቦበን በጣማን እከከምቢእሰን
እ ምናደብ! እሴንስ እነን እኪሄ።

6 እሴ እስቶእሰም እሰተከኦ ባዶ ደበሌሄ።
እሴ በጦኦ በጥከ ለም ሱሜ ኤደከኦ ባዶ
ደበሌሄ።

እሴ ድድፎኦ ሁምቡሉኔ
ለም ሱሜ ቆጣል እስተከኦ ድድፈሄ።

7 እሴ እሰ ገገ ሉንስቅቶኦ ቀጣ፣

ሄልሶኦ ቀጣ

እሴ በርቼኤ እሴሄ፣ ክቼእሴሄ።

አድም እሰ ምደኖኔ

(እን አድለቱ! አርኦ ሴሃከተኔዮ።

ክቼች ኤሴኔ ሆሬኤም እፎዮ» ይተም ብከን

8 ሴሀኪ፣ ክቼችኪ፣ ቃኔእኪ

ቦበን ደንጎኔም ሚጦኦ በሰኔም እሴኔ ኡቦኮ።

እሴኔ ፈረዶ ዋእ መላያም እሁ ብከን

እሴ ጊረኔ ሸኪሶክ» ዩኩይ መጨሰም።

9 እሴኔ መቅሬ ባእምኔ፣ ዌራግምኔ ሄዕለም ኡል እድሎው
ሁንድም እሴ ሸከቱኡይ ፍርክ ውራረ ሞዕለኦ «አዬ!
አዬ!» ይቀሉይ ውዕልተም። 10 እጡውም እሴኔ አፋክ
በርቼኤ ሞዕለኦ በድቶኦ ብከን ቄዕሉኔ ኡልተኦ
«ባብሉን አዬ! አዬ!

እት ከ ሉብ ከተማ፣ መላያም ከተማ፤
አኖኦ፤ ኪሴኔ ፍርድ መቴም ሰአተኔም
እፋክ» ይተም።

11 ኡሰኔ ሄዕለም ደደራን እዩሰኦ ኤቦኦ ደደዕል ሙኡተ
ብቶ አኦከክ አድ ቢኦ ብከን እሰ ብከን ክቼዕለም፤
ውዕልተም። 12 ደደርን ኤቦም ሎውም ምርቃ፣ ብራ፣ ብቶ
ጢኦል ከና፣ እንቁ የከም ብቶ ጢኦል ሉዋ፣ ተልቢንስ
ደደሞክ ደናም ኤዴቻ፣ ቢሽ ሄመች ኤዴቻ፣ ሃዕል
ኤዴቻ፣ ከሸር ኤዴቻ፣ ኤንጀኦ ሀቅ ሁንዳ፣ ዳኔኦ
እንቁንስ በጣምክ ሙኡት ሁንድቾ፣ ብቶ ጢኦል
ሀቁንሲ፣ ናሲንሲ፣ ጣሪንሲ፣ ብቶ ጢኦል ከኒንሲ
በጣምክ ሙኡት ሁንድቾ፣ 13 ኤንጃ፣ ቀረፈ፣ የከም
ኤንጃ፣ ኤንጀኦ አዱሩባ፣ ከርቢኦ፣ የከም ብቶ ጢኦል
ኤንጃ፣ እዱሩሰዕኖኦ አቆማዳ፣ ምይዕን ድቃሳ፣ ዘይታ፣
ደናም ቀማ፣ አረሳ፣ ለር፣ ጊሬባ፣ ፈረዶ፣ ጋሬኤ፣
መን ፎሬ፤ አህም እግዶ።

14 አዬ! እት ምጥት ምሽ ኪኒንስ ቄዕላክ።
ከ እመጢ፣ ከ ኑሪ ሁንድም ብኦክ።

ኦ ኪን ከ ለሰጌ ኪሴኔ ሆሬኤም ሲደሞዮ።፡፡፡

15 ኤ ሙኡት ሁንደም እሴን ብሉሰኡይ ጎድቶኦ ደደራን
ሁንድም እሴኔ አፋክ በርቼኤ ሞዕለኦ በድቶኦ ብከን
ቄዕሉኔ ኡልተም። እጡውም ጊጅ ሰገርኔ

16 «ተልቢንስ ደደሞክ ኤዴቻ፣

ቢሽ ሄመች ኤዴቻ፣

ከሸር ኤዴቻ ኤዴዕለም ሄዕልታንቲ!

ምርቅኔ፣ ብቶ ጢኦል ክንኔ፣

እንቁ የከም ብቶ ጢኦል ሉውኔ

ዌራግታ ሄዕልት ሉብ ከተማ አዬ! አዬ!

17 ኦ እመጥ ሁንድም

መቴም ሰአተኔም ብኦ ጠኦክ» ይቱኡይ

ክቼዕለም፤ ውዕልተም።

መርከቱ ኡሼኦን ሁንድቼ፣ መርከብኔ መተም ኪኒ፣
መርከቱ ምርኔ በጣም ኪኒ፣ መርከብኔ ደደተም ኪን

*18:14 መት መት ትረጥ መጣፋውኔ ደደራን ምጫንስ እሃ ጣረጣ።

18:9-10
ሀዘ. 26:18-17

18:11
ሀዘ. 27:31-36

18:12-13
ሀዘ. 27:12-13:22

18:15
ሀዘ. 27:31-36

18:17
እሳ. 23:14
ሀዘ. 27:26-30

18:18
ሀዘ. 27:32

19:19
ሀዘ. 27:30-34

19:20
ሐል. 32:43
እስ. 44:23
ኢር. 61:48

18:21
ኢር. 61:63-64
ሀዘ. 26:21

18:22-23
እስ. 24:8
ኢር. 7:34
ኢር. 26:10
ሀዘ. 26:13

18:24
ኢር. 51:49
ማጥ. 23:35-37

ሁንድኛ ቁዕሉኔ አልተለ¹⁸ እሴ ሾክቱኦይ ፍርክ ውረረ
ሞዕለአ «ክ ሉብ ክተመ ሰባክ ሙል ክተም
ሄኡከንሄ?» ይቱኦይ ላተሞ።¹⁹ አድም እጡው
ሆሮሬኔም ድረ እስቅተአ

«በሃረኔ መርክቡው ዮ ኬን ሁንደም

እስ ንድኔ ንደን እስቶአ

አ ሉብ ክተም መቲም ሰኣትቶኔም ብዕሉአ
ብክነ

አዩ! አዩ! ይተአ ሳቱኦይ ክቼዕለአ
ውዕልቶአ።

²⁰ አኖአ፤ ኢመኒ፤ ዋእ ምናደቢ፤

ዋእ ሰገረ ኩርምን አሴአንተቦአ ኬኒ፤

ዋእ ሰገረ ኩራኒ

ክዕኑው ብክነ ዋእ እሴ ፈረዱክ ብክነ
ሲረጫሄ።

²¹ ኤ ለሰጌ አድም መት መላያም አሴአማንች ጌጅ
ሊትም ቀጥ ክነ ክእሳ በሃረኔ ደረባ

«ሉብ ባብሉዕን ክተም መላያምሰ

ደረበንተአ ክእሰ አብሞ።

ክ ለሰጌ አድ ሆራኤም ሲደንተሞዮ።

²² ዲተ ሌልተም ኬዕኔኪ፤ አዝማራእኪ፤

ገምባቡደኔ ሌልተም ኬዕኔኪ፤

ጡሩምቡሰ ፋገም ኬዕኔኪ ሰገር

አድ ኬሴኔ መጩሰሞዮ።

መሀ በጣም በጣም አንግ ቆር መን

ክ ለሰጌ ኬሴኔ አድ ሲደንተሞዮ።

ሊትም ሰገርም ኬሴኔ አድ መጩሰሞዮ።

²³ ሸህ ጫክም ክ ለሰጌ ኬሴኔ አድ ጫክዮ

አዳይችኪ፤ አዳይችኪ ሰገር

ኬሴኔ አድ መጩሰሞዮ።^{10*}

ክ ደደራን ክ አል አድሉው ሄዕሉአ።

አት ጌንት ጌንኔ ምናደብ ሁንድም ሁሸማኮ።

²⁴ ዋእ ሰገረ ኩራዕኔኪ፤ ዋእ ምናደላኪ፤

አብኔ ዱረንቶአ ኬዕኔኪ ሁንድክም ጢግ

ክ ዎሮኔ ሲደማኮ» ዩኮ።

*18:23 «አዳይችኪ፤ አዳይችኪ ሰገር ኬሴኔ አድ መጩሰሞዮ» ይዎ
አዳይችኖ፤ አዳይችኖ ከደክም ከጃ ይመ።

19

¹ ኤ ለሰጌ ሉብክት መን ሰገረ ለባክ ጌጅ ሰገር
ኢመኔኔ

«ሀንደ ዋእነ፤፤

ገትሰሚ፤ ሉምቢ፤ መላዩ ን ዋእኔ።

² አጤክ ፍርድ ሀንቆኦኔ፤ ጠቢና እሁ ብክነ

እሰ ሳአምኔ ሉሰ ብእሶአ ሉብ ሳአንቶኔ

ፈረዳክ።

እጤነ አዋደም ኬዕን ጢገም

እሴንሰ ምቅሳክ» ዩኮይ መጩሰሞ።

³ አድም

«ሀንደ ዋእነ፤፤

እሴ ሾክቱኦይ ውረር

ሄር ሄርነም ጨዋ ፍርክ» ዩኮይ ሾሩኮ።

⁴ አድም ሰምዬ ሰዎሬም ሉመኒ፤ ሰዎሬም ቆጫንቼዋ
«እሆን፤ ሀንደ ዋእነ፤፤» ይቱኦይ አድላዕን በርጩመኔ
አፋሩክ ዋእ አሰጌኔ ሉብአ ሰገዶአ።

ጌሬች ቦሉቶአ ብክነ

⁵ ኤ ለሰጌ አድም አድላዕን በርጩሚገሰ

«ዋእ በድተክም

እጥ አዋዳን ሁንድም ሆሮኪ፤ ሉብኪ

ን ዋእ ገሰጤሄ። ዮ ሰገር ፍሩክ።

⁶ አድም ሉብክት መን ሰገረ፤ ሉብክት ዎእ ሰገረ፤
መላያም በንቅ ሰገረ ለባ ሰገር

«ሀንደ ዋእነ፤፤

ሁንደም ጠፍክ ን ዋእ አድል አሃኮ።

⁷ ጌሬች ቦሉቶአ አፋክ ብክነ፤፤

እጥ አዳይችም እሰ ገገ ጉድጉቶአ ብክነ

ሲረሞና፤

እጡ ሉንሰኖና፤ እጤነም ገሰተ አውኖነ።

⁸ አሴም ኤደዕሰምሰን

ተልቢንሰ ደደማኮ ደናም ሙጩር ቤሴጩአ

ኤደች አውመኮ» ዩኮይ መጩሰሞ።

አ ተልቢንሰ ደደሙክ ሙጩር ቤሴጩአ ኤደች ዋእ
ምናደጽ ሙጩርመ።^{11*}

⁹ ኤ ለሰጌ ዎዳእ አሴአማንች ኢነ «ጌሬች ቦሉቶአ
ሂዕም ሁርባትን ዌሸንቶአ ኬን ማሳሙዋ ይታ ጣፈ» ዩኮ።

*19:8 «ዋእ ምናደጽ ሙጩርመ» የመጣ ጣፈመክክ መት መት
መጣቱወኔ «ዋእ ምናደጽ ኤር በጦ» የመጣ ጣፈማኮ።

19:2
ሐል. 32:43
2 እር. 9:7

19:3
እስ. 34:10
ክል. 14:11

19:5
ሙደ. 112:11
ሙደ. 115:13

19:8
ሙደ. 93:1
ሙደ. 97:1
ሙደ. 99:1
ሀዘ. 1:24

19:7
ሙደ. 118:24

19:9
ማጥ. 22:2-3

19:11
መጽ. 96:12
ሐሰ. 11:4
ሆሐ. 1:1

19:12
ጥ. 10:6

19:15
መጽ. 2:9
ሐሰ. 63:2
ዮሐ. 3:13
ካል. 12:6
ካል. 14:20

19:16
ሌል. 10:17
ጥ. 2:47

19:17-18
ሆሐ. 39:17-20

19:20
ጥ. 7:11
ካል. 13:1-18

እድም «ኩክ ሀንቆን ዋእ ሰገረ» ዩኮ። ¹⁰ኤ ለሰጊ እን
እጤነ ሰገዴነ እጥ ሉኮኔ ኡቡም። እሁካሬም እጥ ኢነ
«እን ኪን፤ ፋሱሰ ብከነ ዎጪም ከባዩውኔ መቅሬም
አዋዳንች እሁም ብከነ ኢነ ሰገድቴ፤ ዋእነ ሰገዴ» ዩኮ።
ፋሱሰ ኩሩከ ሀንቆን ዎሽ ዋእ ሰገረ ኩራን ኩቶእ ዎሽ።

ቀዳል ፈረሾኔ ሳዕላኮ ፈረሻንች ብከነ

¹¹ኤ ለሰጊ ኢመን ፎቃክ ሞሑም። እኖእ፤ ቀዳል ፈረሾ
ሞሑም። ኤ ፈረሾኔም ሳዕሉኩክ «አመዕነማኮሀኔ፤
ሀንቆእኔ» የመሞሀኔ። እጥም ሀንቆእሰ ፈረዶሀኔ፤
ቀሰምሀኔ። ¹²እጤክ እልም ጊዕል ሰሰነ ለሰሀኔ። እጥ
ሆሮሬኔም ዱት አድሰዕን መሬኡው ዮሀኔ። እድም እጥ
ገጊንሰ ቢጋን አይም ለእቢእ ሱም እጥ ሀኔኔ ጣፈማ ሄኡኮ።
¹³እጥም ጢገኔ ጩፈማኮ ኤዴች ኤዴእ ሄኡኮ። እጥ ዌሽሞ
ሱምም «ዋእ ሰገረ» የመማቲቴ። ¹⁴ተልቢንሰ ደደማኮ
ቀዳል ደናም ሙጩር ኤዴች ኤዴዕሉእ ኢመዕን ሰገዳዕን
ጎነትም ቀዳል ፈረዶኔ ሳዕልተእ እጦ አዎንቶእ። ¹⁵እጥ
ሱሚንሰም ምናደሰ አጵሶእሰነ ቀሬኣል ብሰእ ፍሩኮ። እጥም
ምናደሰ ጣዕል ብዌኔ እጃጃ ገሶኮ። እድም ሁንደም ጠኖክ
ዋእከ መላዶም ቁንቅ ዎይዕን ድቃሰ ጨንሰከም ቤዮኔ ዎይነ
ጨንሶኮ። ¹⁶እጥ ኤዴችኔ፤ እጥ ጉቤዶኔ «አድሉውነ
አድለ፤ ሞለናእነም ሞለነ» ዮ ሱም ጣፈማኮ።

¹⁷ኤ ለሰጊ እድም ኤሊንችኔ ኡላኮ መት እሰአማንች
ሞሑም። እጥም ኢመዕን ሰምቤኤኔ በረርክ አመርነ ሰገረ
ኢማእ «ዋእ ድግሳኮ ጌጅ ድግሰ ¹⁸እሀም አድሉውካ፤ ጋዳኖ
አዎንሰተም ኪዕኔካ፤ ቆጠሉውካ፤ ፈረጤካ፤ ፈረዳዕኔካ፤
መን ሁንድከም እሀም ዎለጲካ፤ አግጤካ፤ ሆፍ ኪዕኔካ፤
ሱብ ኪዕኔካ ማረ እተኪነ ዋተከእ ውጥዕሌሄ» ዮ ሹሩኮ።

¹⁹ኤ ፈረሻንች፤ እጥ ጎነታ ቀሌነ ዎዳእ ሞችቺ፤ ኡል
አድሉዊ እጡው ጎነትኔም ውጥቶእ ሞሑም። ²⁰እ ሞችች
ቁፈደሙኮ። ኤ ሞችች እለጊኔ እገነ እሰከ «እን ዋእ ሰገረ
ኩራንች» ዮ ቆጵናንችም እጤኔ መቅሬም ቁፈደሙኮ።
እጥም ኤ ሞችች መሬኤ እዕሉእ ኪኖ፤ ኤ ሞችች ምስልነ
ሰገደም ሄዕሉእ ኪኖ እገኑው እሱኩይ ሁሽሱከኔ። እ ሰምም
ፎርኔም ዲነ የከም ሉው አጳክ ጊዕል ደምሰለኔ ደረሰንቶእ።
²¹ገቶእ ኪንም ኤ ቀዳል ፈረሾኔ ሳዕሉካን ሱሚንሰ ፍርክ
ብሰእኔ ሌቶእ። እጡው ማረ አመር ሁንድም ጎዳ እቴኮ።

ኩም ሂንች ብከነ

20 ¹ኤ ለሰጊ ቱንግቤእ ባሌ ፎቃእንች፤ መላዶም
ጌጅ ሰገሰለታ አመዳኮ መት አሌአማንች ኢመሂንሰ
ድሉኩይ ሞሑም። ²እጥም ዎዳእ ጠረከች እሀም ጋሰ
ሀመሽች እመዳ መት ኩም ሂንች ከሩኮ። እ ጠረከችም
ዳቡሉሰቴ ቴእም ሼጣንች። ³እ ኩም ሂንች ቤዴቤእ
አፈቤኤ ምናደሰ አድ ሁሽሶቤእሰነ እ አሌአማንች ኤ
ጠረከች አመዳ ቱንግቤእ ባሌኔ ደረባ ከእ ፎቀቤእሰ
አመዲሰከም ሉው እሳ እሬሱኮ። እ ኩም ሂንች ቤዳ ለሰጊ
ሆፍ ቀጥ አመንነም እጥ ትረምም ሀሰሰኮ።

⁴ኤ ለሰጊ አድሰዕን በርጩሙው ሞሑም። ኤ አድሰዕን
በርጩሙውኔም ዳኖም ኡውማኮ ኪን አቶተእ ሄዕሉእ።
እድም ዮሱሰ ብከነ ዎጪእ ብከና፤ ዋእ ሰገረ ኩቶእ
ብከና ሆሮሬ ሙረኮእ መንከ ፎረ ሞሑም። እ መን ኤ
ሞችችና፤ ሞችች ምስልና ሰገደእቤእ ኪኖ። ኤ ሞችች
መሬኤም እጡው ሚኔኔ ቴእም እንገኔ እሰቶእቤእ ኪኖ።
እጡው ሌሂንሰ ክዕሰእ ክርሰቶሰኔ መቅሬም ኩም ሂንችነ
አድሉው እኮእ። ⁵ኤ አመኔ ሌሂንሰ ክዕሉዕን ገቶእ ኪን
እ ኩም ሂንች ቤዴቤእ አፈቤኤ ሌሂንሰ ክዕሉእዮ። እሀም
ሌሂንሰ ከችነ ሉጠኔ። ⁶ኤ ሉጥ ከችኔ ሌሂንሰ ከእም
ገደእ ቢጥተም ኪን ማሳሙው። ለዕም ሌሀከ መላይ
እጡውኔ ቤኤ። እሁካሬም እ ኪን ዋእና፤ ክርሰቶሰና
ቂሱው እከእ ክርሰቶሰኔ መቅሬም ኩም ሂንች ገሰተም።

ሼጣንች ካአሙክሰ

⁷እ ኩም ሂንች ቤዶ አመኔ ሼጣንች ክረቲንሰ ትረምኮ።
⁸እጥም ሉሰኔ ሄእ ምናደብ ሁንደም እሀም ጎጋ፤ ማጎጋ፤
ሁሽሌና፤ እርነ ውጣኤና ፍርኮ። ኤ ምናደጲከም ጥግ
ሰሃረኔ ዮከ ሸሸዕልሰ። ⁹እጡውም ዋተእ ዋእ ምናደጵ
ገቴ፤ ኢተማኮ ከተማ ኮል ሁንድኔም ከብቶእ። እሁካሬም
ጊር ዋእ ቤዴንሰ ኢመኔ ድሳ እጡው እታ ኡሩኮ።
¹⁰እጡው ሁሽሱከ ዳቡሉሰም ዎዳእ ሞችቺ፤ «እን ዋእ
ሰገረ ኩራንች» ዮ ቆጵናንቺ ዮእ ዲና የከም ሉው እጳክ
ጊዕል ደምሰለኔ ደረሰሙኮ። እጡው ኤ ቤዮኔ በላ፤ ሂም
ሄር ሄርነም በርቺኤ አፈሞ።

^{20:8} «ጎጋ ማጎጋ» ይሞ እብራክላኔ ጥእ ሰበሞ ምናደሰ ይመ።

20:2
ቀጠ. 3:1
ዮሐ. 5
20:4
ጥ. 71:9; 22:22
20:6
ሆሐ. 7:2
ሆሐ. 38:2; 9:16
20:9
2 አር. 1:10-12

20:11-12
ጳ. 7:19-10
ሐ. 3:5

20:15
ሐ. 3:5

21:1
እሊ. 65:17
እሊ. 66:22
2 ጲ. 7:31-33

21:2
እሊ. 62:1
እሊ. 61:10
ሐ. 3:12

21:3
ጳ. 28:11-12
ሀዲ. 37:27
የዓ. 1:14

21:4
እሊ. 26:18
እሊ. 35:10
እሊ. 65:19
ሐ. 7:17

21:6
እሊ. 12:3
እሊ. 65:1
እሊ. 58:11
የዓ. 4:10-14
የዓ. 7:37

21:7
2 ሰዎ. 7:14
መዲ. 69:27-28
2 ቀር. 6:18

21:8
እሊ. 30:33

ለሳንቸ ፍርድ ብክነ

11 ኤ ለሰጌ ቀዳላ ጊድ አድሰዎን በርጩማ፤ ኤ በርጩማ እፋራኮካ ሞሉኮ። ኡሊ፤ ኢመኒ እጥ እለጊንሰ ግቡኮ። ኤ ለሰጌ እድ እጡውክ ቢይም ብሉኮ። 12 ሌቶእ ኪንም ሆፎኪ፤ ሉቦኪ እድሰዎን በርጩማ እለጊኔ ኡልቶእ ሞሉሞ። መጣፋውም ፎቁኮ። መሌክም ሄች መጣፍ ፎቁኮ። ሌቶእ ኪንም ኤ መጣፋውኔ ጣፈማ ዮክ እጡው በጥሰም ፍርደ እዕሉኦ። 13 በሃርም እጥ ዎርኔ ዮእ ሌቶእ ኪኖ ኡጫኮ። ሌሂ፤ ሌሁክ መን ፎር መሮ ቢዩ እጡው ቢዮኔ ዮእ ሌቶእ ኪኖ ኡውቶእ። ሁንድችም በጠእ በጥሰም ፍርደ እዕሉኦ። 14 ሌሂ፤ ሌሁክ መን ፎር መሮ ቢዩ ጊዕል ደምበለኔ ደረበንቶኦ። ኦ ጊዕል ደምበልም ለዕም ሌሆ። 15 እጥ ሱም ሄች መጣፈኔ ጣፈማ ሲደመሊኦ ሁንድም ጊዕል ደምበለኔ ደረበመኮ።

ሃሬች ኢመዕን ብክና፤ ሃሬች ኡል ብክና

21 1 ኤራዕል ኢመኒ ኤራዕል ኡሊ ህጋ ሄሉክ ብክነ ሃሬች ኢመኒ፤ ሃሬች ኡላ ሞሉሞ። በሃርም ኤ ለሰጌ እድ ሲደመኮዮ። 2 ኦድም ሃሬች ዩሩሳሌዕም ኪሰም ከተም እሰ ጎንቸን ዌራግተእ ጉዶእ እዳይች ለባ ኢመኒንሰ ሞእ ቢዩንሰ ድሉኩይ ሞሉሞ። 3 ኦድም እድሰዎን በርጩማጊንሰ ጊድ ለገር «እኖኦ፤ ሞእክ ሄች ቢይ መን ለምቢኦኔቴ። እጥም እጡውኔ መቅሬ ሄለኮ። እጡውም እጥ ምናደብ እከሞ። ሞእ እጥ ገግም እጡውኔ መቅር እሃ እጡውክ ሞእ እሆኮ። 4 ሞእም እጡው እሊንሰ እንዲድ ሁንድችም ሺንሾኮ። ኤራዕል ሉው ሁንድም ሀጉክ ብክነ ኤ ለሰጌ እድ ሌህ ሄለዮ፤ እድም ክቺች ቴእም ውዕልም ቴእም ሀው ሄለዮ» ዩኩይ መጩሱም።

5 ኦድሰዕን በርጩማ እፋራኮክም «እኖኦ፤ እን ሁንድም ሉውም ሃሬች እሰሞ» ዩኮ። ኦድም «ኩ ሰገር እመዕንማኮሀኔ፤ ሀንቆኦኔ እሁክ ብክነ ጣፈ» ዩኮ። 6 ኤ ለሰጌ እድም «ቢዳኮ፤ ሁንድ ሉቺንሰም እለጊን ሄሉሞኪ፤ ሁንድ ሉቺንሰ ለሰጊም ሄሉሞኪ ኦኔቴ። ጤቢኡካንነ ሄች ኡዎክ ምእ ቡኢንሰ ብት ቢኤም ኡዎም። 7 ካኡኮክ ኤከ ለጎ እዕሉኮ፤ እንም እጤነ ሞእ እሆሞ። እጥም ኢነ ቢት እሆኮ። 8 ሞሽ እሁካሬም በዶ ኪዕኔኪ፤ እመዕኖቢእ ኪዕኔኪ፤ ቡሻሉውኪ፤ መነ ሽተም ኪዕኔኪ፤ ሳዕለም

ኪዕኔኪ፤ ጊንተም ኪዕኔኪ፤ ቆጶጎን ሞእነ ሰገደም ኪዕኔኪ፤ ቆጶጎንኪ ሁንድክም ሳም ዲንኔ እጶክ ጊዕል ደምበለኔ እሆኮ። ለህም ለዕም ሌሆ» ዩኮ።

ሃሬች ዩሩሳሌዕም ብክነ

9 ኤ ለሰጌ ለሳንቸ ለመሬም በበትው ዎዕማክ ለመሬም እንጅፋው እመዶእ ለመሬም እሊኦማጊንሊም መት ኦ ቢዮ ሞራ «ጊሬችነ ማንትቸት እኮእ እዳይች ሞእሰም ሞሬ» ዩኩይ ዎጩኮ። 10 እጥም ኤሊ ኪሰም እያንኔ መት ጊድ ቄራዕል ዱንኔ ፍሳ ኪሰም ዩሩሳሌዕም ከተም ኢመኒንሰ ሞእ ቢዩንሰ ድሉኩይ ሞእሱኮ። 11 ኤ ከተመኔም ሞእ ሉምብ ሄሉክ ብክነ ኦ ከተም ገግሞእጠ ለበክ ሉበክተ ብቶ ጤኦል ቢሌጩኦ ክዕንሰ ጫክሰም ሄሉኮ። እድም መጩር ገግሞእጥሰም ቢሌጩኦም ሄሉኮ። 12 ኤ ከተምንም ቶሚ ለም ጎጪ ዮክ ሉበክተ ቄራዕል ቀሽ ሄሉኮ። ኤ ቶሞኔ ለሚም ጎጪውኔም ቶሚ ለም እሊኦማኒ ሄዕሉኦ። ኦድም ኤ ጎጪውኔም ቶምኪ ለሚም እሰረኤዕል ሞልክም ሱም ጣፈማ ሄሉኮ። 13 ኤ ጎጪውክም ኤሊንች ፍሮ ኮሉኔ ሰሰ ጎጭ፤ ኤሊንች ፍሮ ኮሉኔ እሊ ደበረከማሬ ቄድ ኮሉኔ ሰሰ ጎጭ፤ መክ ኮሉኔም ሰሰ ጎጭ፤ ኤሊንች ኦጎ ኮሉኔ ሰሰ ጎጭ ሄሉኮ። 14 ኤ ከተዕም ቀሽም ቶሞኔ ለም ክንኔ ኡላ ሄሉኮ። ኤ ክኔውኔም ጊሬች እሊኦማዕኔክ ቶምኪ ለምክም ሱም ጣፈማ ሄሉኮ።

15 ኤ ኢንኔ ዎጪም ሄሉካንነ ኤ ከተማ፤ ጎጪዎ፤ ቀሻ ኪኖክ ዎርት ብጭ ሄሉኮ። 16 ኤ ከተዕሚክ ኡልቺ፤ ምዳዲ ጉዳንች እሃ ሰዎር ኮል ዮሀን ሄሉኮ። እጥም ኤ ከተመ ኤ ብጭኔ ኪኦካሬ ኡልቺ ለም ኦን ታኪሶ ቀጥ ቢይ እሆኮ። እጤክም ቄራዕሉሚ፤ ሀራሮሚ፤ ኡልቺ ጉዳንች ሄሉኮ። 17 ኦድም ኤ ከተዕም ቀሽም ኪኦካሬ መንች ኪኖንቸኔ መት ጥቢ ሰሪ ሰዎር እንጋ ሄሉኮ። ለህም ኤ እሊኦማንቻኖኔቴ። 18 ከተምም በጠመኮክ ገግሞእጥዕኖእ መጩር ዎርቄንሊቴ ሄሉኮ። እሁካሬም ቀሽ በጠመኮክ ሻኖእ ክንኔቴ። 19 ኤ ከተዕም ቀሽ ኡሉክ ክኔውም ሉበክተ ብቶ ጤኦል ክኔው ሁንድኔም ዌራጋኮሀን ሄሉኮ። ኤ ክኔውክም ሉጤክ ገግሞእጠ ለበክ ሻኖእ ክነ፤ ለዕሚክ ጩቁሉሰ ለበ ክነ፤ ለጤክ ሄመች ለብ ሻኖእ ክነ፤ ሰዎዕሊክ እዱዕን እሊ

21:10
ሀዲ. 40:2

21:11-12
ሐዲ. 28:21
ሀዲ. 43:214
ሀዲ. 48:30-35

21:15
ሀዲ. 40:3
ሐ. 11:1

21:18-21
እሊ. 64:11-12

21:23
እስ. 24:23
እስ. 80:19-20

21:24
እስ. 80:3

21:25-28
እስ. 80:11

21:27
እስ. 52:1
ሆዱ. 44:9
ክሌ. 3:5

22:1
ሆዱ. 47:1
ወሰ. 14:18

22:2
ቆጪ. 2:18
ሆዱ. 47:12

22:3
ወሰ. 14:11

22:4
—ወ. 17:15

22:5
እስ. 60:19
47. 7:18:27

ለቦክ ከነ፥ 20 እንትከ ሀጠራም ሄመች ከነ፥ ሉሀክ ባቤት ከሸር ከነ፥ ለመዕሌክ ዎርቀ ለቦክ ከነ፥ ስደንትከ ሻናኦ ከነ፥ ሆንሰክ ባር ከነ፥ ቶምክ ባር ሻናኦ ከነ፥ ቶምኪ መትኪ ለንዳብ ከነ፥ ቶምኪ ለዕሜኪ ኩል ከን ሄኡኮ።

21 እ ቶሚ ስም ጎጭውም በጠመኮክ እንቁ የከም ቶሚንሲ ስም ከኒንሴቴ። እ ጎጭው እነንችም ኤ እንቁ የከም ከኒውኒ መትኒ መትኒም በጠማኮሀኒ ሄኡኮ። ኤ ከተዕም ጎግም ቡርጫቶአስ ዎርኔ ጫክ ሀግሶ ሙጫር ዎርቅ ሄኡኮ።

22 ሁንደም ጠኖ ሞለን ዋኢ፥ ጌራቺ ኤ ከተምነ ዋእ ምን እኮእ ብከነ ኤ ከተመኔ ዋእ ምኔ ሞኡሞሮ።

23 ኤ ከተምነ ዋእ ሉምቢ፥ ጌራቺ ጫክ እኮእ ብከነ ኤ ከተመ ጫከሶእስነ ኤሊንች ቴእም አገን ሀሰሶሮ።

24 ምናደብም ኤ ከተዕም ጫክኔ ደበሰሰሞ። ኡል እድሉውም እጡው ሉምቢ ኤ ከተመ ኤበሞ። 25 ኤ ከተዕም ጎጭው በሰኔ ሆረም ጡረሞሮ። ሂምም ኤ ከተመኔ ሄኡሮ። 26 ምናደጸከም ሉምባ፥ ኑራ ኤ ከተመ ኤበሞ። 27 እሁካሬም ጌራቻናኔ ሄች መጣፈኔ ጣፈንቶእ ኪኒንሰ በጋን ቡሽሶ ሉውከ መዕሉችም ኤ ከተመ አጎሮ። እድም ሽግጋኦ ሉው እስተም ኪኒ፥ ቆጶናኒ ኤ ከተመ ሆረኤም እገሞሮ።

22 1 ኤ ለሰጌ እ አሴአማንች ዋእኒንሲ፥ ጌራቻኒንሲ አድለዕን በርጫሚንሰ ፍራ ዳዶክ ሄቸ ኡዎክ ዳጅ ዎኦ ኢነ ሞእሱኮ። እ ዳጅ ዎኦም ገግሞእጠ ለቦ ልንታል ሄኡኮ። 2 እ ዳጅም ከተዕም ቦባእ ለምቤእኔ ዳደም ሄኡኮ። ኤ ዳጃናኔ ለሚም ሸኔኔም ሂንቶኔ ቶሞ ለም ኮሬ አገን አገንኔ ምሽ ምሽክ ሄቸ ኡዎክ ሀቅቸ ሄኡኮ። 13 ኤ ሀቅቸከ ቡደም ምናደብ ፈየእምኔ ሄእእስ እሶሀኔ። 3 ኤ ከተመኔ ዋእኪ፥ ጌራቸኪ እድለዕን በርጫም ሄኡኮ በጋን ዳመሙ ሉውከ መዕሉችም ሄእሮ። እጤነ አዋደም ኪንም እጤነ ሰገደም። 4 እጥ እሴም ሞዕለም። እጥ ሉምም እጡው ሚኔኔ ሄኡኮ። 5 ኤ ለሰጌ እድ ሂም ሄኡሮ። ሞለን ዋእ እጡውነ ጫክ እሆክ ብከነ ኤሊንች ጫኪ፥ ሸእ ጫኪ እድ ሀሰሶሮ። እጡውም ሄር ሄርነም እድሉው እከሞ።

* 22:2 መት መት መጣፈው ይኤ ዳጃናኔ ለግም ተቶኒም ሄቸ ኡዎ ሀቅቸ ሄኡኮ። እ ሀቅቸም እገነ አገንኔ ቶሞ ለም እነን እነን ምሽ ምሽግ ሄኡኮ። ይኮ።

ዩሱስ ዋዕል ብከነ

6 ኤ ለሰጌ እ አሴአማንች ኢነ «ኩ ምሽ አመዕነማኮሀኒ፥ ሀንቆኦኔ። እጥ ሰገረ ኩራዕን አያነ ኡዎክ ሞለን ዋእ ሆኖ አመኔኔ እሆክ ሉው እጤነ አዋደም ኪንን ጫከሶነ እጥ እሴአማንች አሴአኮ» ይኮ። 7 ዩሱስ «እናእ! እን ቀቅሶም ዋርሞ።

ከ መጣፈኔ ጣፈሙከ ዋእ ሰገርነ

እጃጃሞኮክ ማሰአማኮሀኒ» ይኮ።

8 ከ ሁንደም መጨሰሞኪ፥ ሞኡሞኪ እን የሃንሴቴ። እን ኤ ኪኖ መጨሰም አመኔ፥ ሞኡም አመኔ ኤ ኪኖ ኢነ ሞእሱከ አሴአማንችነ ሰገደነ እጥ ሉኪንሰ ዎርን ኡቡሞ። 9 እሁካሬም እ አሴአማንች «ኢነ ሰገድቴ። እን ኪንኔ፥ ዋእ ሰገረ ኩተም ከየባዩውኔ፥ ከ መጣፍ ዎሽ ኤጌተም ኪንኔ መቅሬም አዋዳንች እሁም ብከነ ዋእነ ሰገዴ» ይኮ።

10 እድም ኤ ለሰጌ እ አሴአማንች ኢነ «ኩ ሁንድችም ዎዕሞክ እመን አቶክ ብከነ ከ መጣፈኔ ጣፈሙከ ዋእ ሰገር ፎቆቤአስ አፈሰቴ። 11 ጀረ በጠኮክ ከ ለሰጌም ጀረ በጠነ። ቡሻል ከ ለሰጌም ቡሻነ። ኤር መንች ከ ለሰጌም ኤርመ እሶነ። ኪስም ከ ለሰጌም ኪስማኮሀን አሆነ» ይኮ።

12 እድም ዩሱስ «እናእ! እነንችነም እጥ በጡከ በጥሰም ኡዌነ እርፈ እመዳ ቀቅሶም ዋርሞ። 13 ሁንደም ሉዊንሰም እለገን ሄኡሞኪ፥ ሁንደም ሉዊንሰም ለሰጌም ሄኡሞኪ፥ ሉጤኪ፥ ሰሳንችኪ፥ አሸረ፥ ጎሉኢ አኔቴ» ይኮ።

14 ሄቸ ኡዎክ ሀቅቸ አናምና፥ ኤ ከተመ ጎጭኔ አግምና ሰበም ኪን እኪነ እጡው ኤዴቸ ሙጫስተኦ አንሸተም ኪን ማሳመው። 15 ውሽ ኪኒ፥ ቦርዳኒ፥ ሳአኒ፥ መነ ሽተም ኪኒ፥ ቆጶዕን ዋእነ ሰገደም ኪኒ፥ ቆጶኖ ኢትተም ኪኒ፥ ቆጶኖ ዎጪም ኪኒ ሁንድም ኤ ከተሚንሰ ቢሬን እከሞ።

16 «አመዕናዕን ውጥቱውነ ከ አሰ ኩርእስነ እ አሴአማንች ከ ቤሮ አሴኡሞክ እን ዩሱስቴ። እን ዳዊት፥ ጠጶ፥ ሰራኤ። እድም ጫከሶክ ሰደራዕል ባሳከቶ» ይኮ።

17 ኪስም እያኒ፥ እዳዶቹ «ዋሬ» ይተሞ። መጨሰኮክም «ዋሬ» ይሆነ። ጤቤኡኮክም ዋርነ። ሀሰኮክም ሄቸ ኡዎክ ዎኦከ ብት ቤኤም መሰነ።

22:11
47. 12:10

22:12
—ወ. 28:14
እስ. 40:10
እስ. 82:11
ኢ. 17:10

22:13
እስ. 44:18
እስ. 48:12
ክሌ. 1:8:17
ክሌ. 2:8

22:14
ቆጪ. 2:19
ቆጪ. 3:22
—ወ. 118:20

22:16
እስ. 11:17:10
ጥ. 1:1
ክሌ. 5:8

22:17
እስ. 55:1
ክሌ. 2:16

22:18-19
ሴል 412
ሴል 12132

22:21
2 ተዕ. 31:18

18 እና እነዚህን መጣፈኔ ጣፈሙክ ዋእ ሰገረ መጨረሻክ ሁንደም ሰነሞ። እይም ከኖኔ መዕሉች ኢዱከለሰ ከ መጣፈኔ ጣፈሙክ በባኑው ዋእ እጦኔም ኢዱክ። 19 እድም እይም ከ መጣፈኔ ጣፈሙክ ዋእ ሰገረንሰ ጠእሱለሰ ከ መጣፈኔ ጣፈሙክ ኪለም ከተዕጫክ፤ ሄቸ ኡምከ ሀቅቸካ እጥ ቆደ ዋእ እጤንሰ ሆሮኮ።

20 ከ ኪኖ ኩሮኮክ «ሀንቅነም አን ቀቅሶም ዋሮሞ» ዮለ። ኤየ፤ ሞለን ዮሱሰ፤ ዋሬ። 21 ሞለን ዮሱሰክ ኤሮም ዋእ ምናደብ ሁንድኔም እሆነ፤ ኤየ እሆነ።

ሞስር ሀድዕል መጣፋው

ሀድደሰኔ ቲራዕልሰክል ዌሽከግሬ

አግዕልሰኔ

ጉንደኔ

ቆጫንች መጣፈ	አሪት ዘፍጥረት	ቆጫ
ዶይ መጣፈ	አሪት ዘጸአት	ዶይ
ቄሱው በጥ ብክነ ኩሮ መጣፈ	አሪት ዘሌዋውያን	ቄሱ
አሰረኢዕል ምናደብ ጥገሙክስ ኩሮ መጣፈ	አሪት ዘጉልቄ	ጥቅ
ሴረ ጥእ ሰዕመ፤ ኩሮክ መጣፈ	አሪት ዘጸገም	ሴዕል
እያሰ መጣፈ	ኢያሱ	እያ
ገላዕን መጣፈ	መሳፍንት	ገላ
ኡሩት መጣፈ	ሩት	ኡሩት
ሳሙኤል ሉጥ መጣፈ	1 መጽሐፈ ሳሙኤል	1 ሳሙ
ሳሙኤል ለዕም መጣፈ	2 መጽሐፈ ሳሙኤል	2 ሳሙ
አድሱው ሉጥ መጣፈ	1 መጽሐፈ ሃገሥት	1 አድ
አድሱው ለዕም መጣፈ	2 መጽሐፈ ሃገሥት	2 አድ
አገኑው ሉጥ መጣፈ	1 መጽሐፈ ዜና መዋዕል	1 አገ
አገኑው ለዕም መጣፈ	2 መጽሐፈ ዜና መዋዕል	2 አገ
እዝር መጣፈ	ዕዝራ	እዝ
ክም መጣፈ	ክምያ	ክህ
አሰቲር መጣፈ	አሰቲር	አሰ
እየብ መጣፈ	ኢየብ	እየ
መዝሙራ መጣፈ	መዝሙረ ዳዊት	መዝ
ኮብዕልሽ መጣፈ	መጽሐፈ ምሳሌ	ኮብ
ሆዶክ መጣፈ	መጽሐፈ መክብብ	ሆዶ
ብርም መጣፈ	መገልፃ መገልፃ	ብር
ዋእ ሰገረ ኩራንች እለያሰ መጣፈ	ትንቢተ ኢሳይያስ	እለ
ዋእ ሰገረ ኩራንች ኤርምያስ መጣፈ	ትንቢተ ኤርምያስ	ኤር
ዋእ ሰገረ ኩራንች ኤርምያስ ውዕልምኔ		
ጣፋክ መጣፈ	ሰቃቃው ኤርምያስ	ውዕል
ዋእ ሰገረ ኩራንች ህዝቄል መጣፈ	ትንቢተ ሕዝቀኤል	ህዝ
ዋእ ሰገረ ኩራንች ዳንኤል መጣፈ	ትንቢተ ዳንኤል	ዳን
ዋእ ሰገረ ኩራንች ሆሴኦ መጣፈ	ትንቢተ ሆሴዕ	ሆሴ
ዋእ ሰገረ ኩራንች ዮኤል መጣፈ	ትንቢተ ኢዮኤል	ዮኤ
ዋእ ሰገረ ኩራንች አዋጥ መጣፈ	ትንቢተ አዋጥ	አዋ
ዋእ ሰገረ ኩራንች አቢድ መጣፈ	ትንቢተ አቢድ	አቢ
ዋእ ሰገረ ኩራንች ዮናስ መጣፈ	ትንቢተ ዮናስ	ዮና
ዋእ ሰገረ ኩራንች ምክያስ መጣፈ	ትንቢተ ሚክያስ	ምክ
ዋእ ሰገረ ኩራንች ክም መጣፈ	ትንቢተ ናሆም	ክም
ዋእ ሰገረ ኩራንች አምባቅ መጣፈ	ትንቢተ ዕንባቅም	አም
ዋእ ሰገረ ኩራንች ሰርገያስ መጣፈ	ትንቢተ ሰርገያስ	ሰር
ዋእ ሰገረ ኩራንች ሀገኦ መጣፈ	ትንቢተ ሐገ	ሀገ
ዋእ ሰገረ ኩራንች ዘርያስ መጣፈ	ትንቢተ ዘርያስ	ዘር
ዋእ ሰገረ ኩራንች ምልክያስ መጣፈ	ትንቢተ ሚልክያስ	ምል

ሀቡስ — ሼጣንቶ አምንቶአራ ዋእ እጤኔ መቅራም ኢመኒንስ
ኡቡሶክ አሲአማና። እጡው አዋደሞክ ሼጣንቶነቲ። እጡውክ
በጥ መን ዋእን እጃጀንቶ ኡራ ሼጣንቶ እምናእስ እስማ፤ መነ
ሀምድማ። መት መት አመኔ መን ጆር ሰውቴኔ መስጥኮክ
ሀቡስ መን ዎርኔ አጋ ሀውሶሃራቲ።

ሀንደ ዋእን — አይሁጥ ምናደብ ዋእ ገለጤነ ሀሶክ አመኔ «ሀንደ
ዋእን» ዮኮ። ኤሀድ ይምም «ዋለን ዋእን ገለት እሆን» ይመ።
ሙል ሱም ሁንድኔም «ሃሌ-ሉያ» የከም (ካል. 19፡1-6)።

ሃራች ሀድዕል ዶሌኔ መን ኡስ ሀንክድ አቡልተምደእ —
ደናም ሀርሽ ኡለኔ አረሰ ውጠም። እሁካሬም ጎጋል ኡለኔ
ሶእ፤ ሰረታ ውጠም። እጡው ኡልክ ቡቸ ድርስ ዱኒንስ አንሻ
መሶቢእስ ኤጊድምነ ክንኔ ካበ በጠም። አድም ኤዴቸ ደድምነ
ተልበ ውጠም ሄዕሉኦ። አ መን ዘይጥ ህቃ፤ ዎይነ የከም
ጡደ ለሶ ህቃ ካስም ሄዕሉኦ።

ሄርማሳ — ገሪክ መን ዋእ ብኬኔ ሰገደም ሄዕሉእ አያዕን ሱመ።
ገሪክ መን «እጥ ሙል አያንን መግቶ ቲእም አሲአማንቶ»
ይተኦ ሰውተም ሄዕሉኦ (አሲ. 14፡12)።

ሄርድስ የመማ ዌሽመ-ክ አይሁጥ እድሉው ብክነ — ሃራች
ሀድዕል ዶሌኔ አይሁጥ ኡል ገሰም ሄኡክ ሱሄም አድሉውክ
ሱመ ሄርድስ የከም ሄኡኮኦ።

1. ኤ አድሉዊንስ ሉስከተ ሱመማኮ አድል ሉብ ሄርድስ
የመሙክኔ። እጥም ዋእን ምሽሶ ደናም ምኔ በጥላኮ።
እሁካሬም እጥ ቀረንቶኔ አይሁ-ሳዌክቸ እሁቢእ ብክነ
አይሁጥ መን ሰበም ሄዕሉኦ። ዮሱስ ቀረመክ እመኔ ቀር
መን ዮሱስነ ሰገደን ዋቶእ አመኔ ሄርድስ ሰዳ ስም ሂንቺንስ
ዎርን ዮክ ጧሉው ሁንደም ሽክምስነ እጃጀ ፍሱኮ። ሄርድስ
ሌሃ ለሰጌ እጥ እድለን ሰሲም እጥ ለሰነ በጠንስመቃ።
2. ሉብ አድል ሄርድስክ ዎን ቤት አርከሰስ ሄርድስ የከመኔ።
ማራሚ፤ ዮሴፊ ግብጢንስ ደበዕልተእ እመኔ ኩ አርከሰስ
እድል እሁከስ መጭሶኦ። ኤ ብክነ እጡው በድተኦ ገሊል
የከም ኡል መቶእ (ማት. 2፡22)።
3. ሉብ አድል ሄርድስክ ለዕም ቤት አንትጳስ ሄርድስቲ። እጥ
ዮሱስ ሄኡክ አመኔ ገሊስ ገሰም ሄኡኮ። ዮሱስ አመደመክ
አመኔ ጵላጦስ ዮሱስ እጥ ቢዮ መሰክምስነ እጃጃኮ
(ሉቃ. 23፡6-12)። ጠመቃንቶ ዮሃንስ ክረጥ ምኔኔ አግሳ

ለሳንቶኔ ጋንጂ ሙስሱኮክም እጦቲ ሄኡኮ። እጥ እባይ
ሚንትቶ ሄርድደደ አግሳ ሄኡኮ።

4. ሉብ አድል ሄርድስነ መት ቤት አርሰቶቦሉስ የመሙኮ።
እጥ ቤትም አድል ሄርድስ የመማኮ። እጤክ ሙል ሱም
ሉጥ አግርጸቲ። እጥም ገሰም ሄኡክ ኡል ገሊላ፤ ይሁ-ሳ፤
ሰማራኤ ሄኡኮ። ዘብደዎስ ቤቶ ያቆስ ሻ ጲጥርስም ክረጥ
ምኔኔ አግሳ ክፋኮክ ኤ ሄርድስ አግርጸቲ ሄኡኮ
(አሲ. 12፡1-3፡23)።
5. ክ ሄርድስክ ቤት ለዕም ሄርድስ አግርጸ የመሙክኔ
(አሲ. 25፡26)።
6. ሄርድስ ፍልጳስ የከም ሉብ ሄርድስ ሰጥ ቤት ሄኡኮ
(ማት. 14፡3 ሉቃ. 3፡1)።

ሄርድስ ሀገእ — ሃራች ሀድዕል ዶሌኔ አርዕም ገሳንቶን
እጃጀንቺንስ ሉብ ሄርድስ አስርሲንስ መትነ እጃጀንቶ ሀሰም
አይሁጥ መኒንስ ገሰምነ ዶልገጥኦ መን ሄርድስ ሀገእ የመንተም።

ሄዋኔ — አዳም ሚንትቶቲ። ዋእ አዳሚንስ ምዳጥ ምቅክ መቶ
አኦ ሄዋኔ ቆጩከ። ዋእ «እተኮቲ» ያ እጃጃ ሄኡክ ሀቅች
ምሺንስ ሼጣንቶ ሀመሸቶ ኮብዕላኔ እሃ ሁሽሱካሬ ጋስተኦ እተኦ
አዳምነ ኡውቶላት ሄዋኔቲ። ኤእስኔ ዋእ ሲረ ሉጤክ
ገንደመኮክ እጡው (2 ቆር. 11፡3፤ 1 ጥሞ. 2፡13)።

ሄሳጳ — ቂስ ቲእም መንሳን ሃሻረመክ መነ ቲእም ሙኡተ ዋእ
እለጌኔ ሙጩሲነ ጢጌ ጩፋ ክርክ ህቅ ቡዮ (ዮሃ. 19፡29፤
እብ. 9፡19)።

ሄድሮ — ስም መንቶ መት መትነ መት ሉው እስምነ ኢተንቶኦ
ስገረ ክራ እመዶክ ሰገረ። ኤእስም ዋእ እጥ ምናደብነ «እን
ክዕትውነ እና፤ ዋእ እሆም። ክዕትውም ኢነ እጃጀንተከም፤
ኤሲም አምንተከም» ዮክ ሰገር ሀድሮ የመሞኮ።

ዋእ መንኔ ለም አመኔ ሀድሮ አጋታ።

1. ዋእ ሙሳእ ያልኔ እስረኤል ምናደብነ «እን ክዕትው እ ምናደብ
እሶም። አን ኡጫም ሲረ ኤገተክሰስ ክዕትውነ ሀሰሶክ ሉው
ሁንደም ኡዎም፤ ክዕትውም ኤገርም» ያኮ። እሁካሬም እጥ ሲረ
ጉሳ ኤገርኮክ መትም ቢእ ብክነ ሉጥ ሀድዕልሰኔ ዋእ እለጌኔ
ሙጩር እሄነ ጠፍኮክ መትም ቢኤ (ሉቃ. 1፡72፤
አሲ. 3፡25፤ 7፡8፤ ገሊ. 3፡17፤ እብ. 9፡1)።
2. ባጢላንቶ ብኬኔ ዮሱስ ክርሰቶስ ሀም አኦ ሲሆምኔ ባጢሳሌክ
በደንቶ ምቂክ ብክነ መት መንቶ ዮሱስኔ አመዕከሰስ ኤ
አመዕኮክ መንቶ ዋእ ሙጩር እሳ አኦኮ። መት መንቶ
ባጢሉ ሆራኤም በጠክቢእ መንቶስ ቲእም ዋእ ሲረ
ግንጻክቢእ መንቶስ ሙጩር እሃ ሲደምኮክ ዮሱስ ክርሰቶስኔ

አመዕንምኔቲ (ማት. 26÷28፤ ማር. 14÷24፤
 ሉቃ. 22÷20፤ አር. 11÷27፤ 1 ቆሮ. 11÷25፤
 2 ቆሮ. 3÷14፤ አብ. 7÷22፤ 8÷8-13፤ 9÷15፤
 10÷16÷29፤ 12÷24፤ 13÷20)።

ሰ

ሌዌኤ — አሰረኤዕል ምናደብን ሉጉዕም አኖአ ሄዕሉአ ተሚንሲ
 ለሚም ያቆብ አሲንሲ መት ሄኡቱ (አብ. 7÷5፤ 9፤ 10፤
 ካል. 7÷7)። ሌዌኤ በሬአ ዋአ ምኔኔ ዋአ፤ አዋደን አንን አኮአ
 ኬን ሄዕሉአ። ቄሱው ዶዕለንተም ሄዕሉአክ አጡው ሰሬኢንሲቲ
 አሃ ሉጳትም አርን ሰሬኢንሲት ሄኡቱ። ዩሱስ አዎናዕኔክ
 መትክ ሱም ሌዌኤቲ ሄኡቱ። አጤክ ሙል ሱም «ማትዎሴ»
 የመዋቱ (ማት. 9÷9-13፤ ማር. 2÷14፤ ሉቃ. 5÷27-29)።

ሉመን — ክ ሰገርን ሰሰ ትረት ዮቱ።

1. አይሁጥ መን አዎንሳኖ
2. አመዕናዕን ውጥትን ዶዕለንተክ አዎንሳኖ (አሲ. 11÷21)
 አመዕናዕን ውጥቲኔ ሉመን ዶዕለንተምክ ዋአ ሰገር
 ሉሰሰምሰነቲ፤ ኩተምሰነቲ፤ ዋአ ተግ ሁንደም
 አዎንተምሰነቲ (አሲ. 14÷23፤ 1 ጥሞ. 3÷1-13፤ 4÷14፤
 5÷17-20፤ ቲቶ. 1÷5-9፤ ያቆ. 5÷14፤
 1 ጴጥ. 5÷1-4፤ አሲ. 15÷1-35)።
3. ኢመኔኔ ዋአን ሰገደም ሰምዬ ሶዎር ሉመኔ ዮአ
 (ካል. 4÷4)። አጡው ኢመኔኔ ውጡክ ዋአ ምናደጵ ብኬኔ
 አኮአ ኪኖ።

ሉጠ — አብረሃምን ሆፍ አባይ ሄኡክ ሃሪን ቢቶ

(ሉቃ. 17÷28-32፤ 2 ጴጥ. 2÷7)። ዋአ አብረሃምን ኡዎም ዩክ
 ኡለ አብረሃም መሩክ አመኔ አጤኔ መቅሬም ኡጣ መሩክኔ። ኡ
 ኡለ አገአ ለሰጊ ዱት ጀር ሉው አስተም ሄዕሉአ ሶዶም መንኔ
 ሄኡኑ መሩቱ። ኡ ሶዶም መን ዱት ጀር ሉው አስተም ሄዕሉአ
 ብከን ዋአ ኤ ከተመ ብአሳ ኡሬን ሰዋ ሉጣ፤ አጥ አበርሳ ኤ
 ከተሚንሰ ፍሶአሰን አጥ አሲአማኖ አሲኡቱ። አጡው ለሶ
 ደበዕልተአ ሞዕለምቢአሰም ቆጥሳ አጃጃ ሄኡቱ። አሁካሬም ሉጥ
 ሚንትች ለሶ ቂሬጵቶአሰም ሶቅጥ ኡቲበት አኮአ ገተኡ።

መ

መልከጤዴቀ — አብራዌኤ መጣፈኔ ኡጼጦጥ 5—7

ጣፈመካኒንሰ በጋን አጥ ብከን አድ ሰንቆም ሉው ቢኤ።
 ቆጫንች መጣፈኔ 14÷17-20 ዲነአ ዋራ አብረሃምን አባይ
 ቢት ሉጣ፤ አጥ አበርሳ፤ አጤን ሄኡክ ሉው ሁንዳ ቂሬዳ

መሩክሰ ጣፈማክ። አሁካሬም አብረሃም አጤን አዋደም ሄኡክ
 318 መና አመዳ ለሲሳ መራ ኤ ዲነአ ካአ ሉጣ፤ አጥ
 አበርሳ፤ አጤን ሄኡክ ሉዋ ደበራ ዎሩቱ። አብረሃም ደበዕላ
 ዋሩኩይ መልከጤዴቅ አብረሃምኔ ኤደመካሬ አብረሃምን ዳበኡ፤
 ዎይዕን ድቃሳ ኤባ ኡዋ ማሲኡቱ። ዋአ አጤን ሀሪዕምአሰንም
 ዋአ ኡንጡቱ። አብረሃምም ኤ ኤቡክ ሉው ሁንዲንሰም
 ተሚንሰ መቶ መልከጤዴቅን ኡጤቱ። ኤሀን ኦንረኔም
 አሰረኤዕል ምናደብ አጡውን ዮክ ሉው ሁንዲንሰም ተሚንሰ
 መቶ ቂሱውን ኡውተም። መልከጤዴቅ ዋአ ዶዕላኮ ቂሰች።
 አጥ ቂሰመን ከርሰቶሰ ቂሰመና ኩብዕሉሀኔ።

መርከጵ ብከን — መርከቡዊ፤ ዎንግሉዊ በጠሞኮክ በሃረኔ ዲነአኔ
 ቀሰምምነቲ፤ ቀርጡሚኤ ቃሽምነቲ፤ መና፤ ሙኡታ ኤቅዶ፤
 ከአዶ ደበዕለንሰምነቲ። ሉጳትም መርከቡው በጠሞኮክ በሃሉውኔ
 ሙኡቱወ ኤቅዶ ከአዶ ደበዕለንሰምነቲ። መት ጊጅ መርከብ
 ሙኡታኔ መቅረም ሰሰ ጥብ መን አመደን ጠኖቱ። መርከቡዊ፤
 ዎንግሉዊ በጠሞኮክ ዎአ ሀኔኔ ጽቦ ሾሴአል ሀቂንሲቲ።

መርከበ መን ሀሱክ ቢዮ መሶን ሀፈች ገፈእ ሀሪዕምቱ።
 አድም መርከበ ኡልሰኪና፤ ክረኪና አዋዶኦሰን ጣሪንሰ በጠማኮ
 ሉጥም ሆኮአ ለቦክ ኬዕማል ጣር ዮሀኔ። ኦክም «መሀልቀ»
 የመዋቱ። ኤ መሀልቀ አድ ካሰከም አመኔ አ ሆኮአ ለቦኮክ
 ሉጥምኔ ሀረ ቲአም ከነ መራ አመዶክ ብከን ኤ መርከበ ሀፈች
 መሶቢአሰ ቆጥሳ ኡልሶቱ። መት መት መርከቡውኔ ኤሀዶዕኔአ
 ኬዕኔክ ዱት ሄኡቱ (አሲ. 27÷29-30)። አድም መርከበ ሀፈች
 አጋ መሶቢአሰ ኡልሶ ጣር ቆጣል አመዕነቶ ኩብዕሉሀኔ
 (አብ. 6÷19)።

መርከበ ታኪስምን አዋዶ ላይደ ለሶ በዕል ዮሀኔ። ያቆብ
 መጣፈኔም ከን ኩብዕልሽ ኡውማኮ (ያቆ. 3÷4-5)።

መስቀሰ — አርዕም መን መት መንች መን ሻ ቲአም መላይኔ
 መት ሉው በጋ መሩክለሰ ኤ አሱክ ጀር በጥን ሉበከተ አስቀአ
 ሌሆኦሰን መት ቂሪዕል ጉደረኔ ሀቀ ዱፋዕሰኦ ከተኡ ኤ ጀረ
 በጡክ መንች ሰቀልተም ሉሰን ሄኡቱ። ኤ መን ሰቀለከኦ ሸከም
 ሀቀ «መስቀለ» የከም። ኤኦሰኔ ሌሀም ሉብከተ አስቀኦሰሀኔ፤
 ቲሲሰሀኔ።

አይሁጥ መን መን ሰቀልተም ሉሰን ሆሬኤም ሄኡቱ።
 አሁካሬም ዩሱስ አርዕም ገላንን ሀግለኦ ኡውምኔ ሰቀልሲሶኦ።
 ዩሱስ «አይ መንችም ኤሲ አዎኔን ሀሱከለሰ እጥ 77 ለገን፤
 ሌሀንም ጉዳ ኤሲ አዎኖን» ያኮ (ማት. 10÷38፤ 16÷24፤
 ማር. 8÷34፤ ሉቃ. 9÷23፤ 14÷27)።

መንች ቤቶ — ዋእ ምናደበ ባጢሊንስ ገትሶእስን አሰሉክ
 ገትሳንች፡ ዋእ ሰገረ ኩራንች፡ ዳንኤል እጦ «መንች ቤቶ»
 ያኮ፡ ዩሱስም እጥ ገገ መንች ቤቶ የም ሄኡኮ፡ ዩሱስ ኤህድ
 የም ሄኡኮክ ዋእ መላዩ ኡዋ አሰሉከኔ ዩንቲ፡ እጥ ገንምም
 መንች፡ ዋእ፡

መዝሙረ ዳዊተ — ዳዊቲ፡ ሙሉ ከኔ ዋእ ሀንካሳን
 ኢትቶደኤ፡ ገለጥቶደኤ መዝሙራል መጣፈኔ ጣርአኮ፡

ሙሴሰአ — ከ ሰገርን ለም ትረት ዮኮ (ማት. 19፡12፤
 አሴ. 8፡27)፡

1. አድዕል ምኒኔ አመጥ ሁንደም ኤገርክ ሉምብ ዮኮ መንች
 ይመ (ቆጪ. 39፡1)፡
2. አባጀመክ መንች፤ መት መት ኡሰኔ አድሉው እጥ ምዕን
 አመጦ ኤገርክ ኬኖ አባጀሰም ሄኡኮ፡ አባጀመክ መንች
 እስረኤላል መን ዱምቸኔ፡ ከስመክ ሉውኔ ሀንጭሆን
 ኡውተም ሄዕሉአዮ (ቲሱ. 21፡20)፡

ሙሴኤ — ዋእ እስረኤላል ምናደበ ግብጥ ኡል አግደኒንስ
 ፍሳ እጦው አኖእን እን ኡል እሳ ኡምዋ ዩኮ ኡል
 አምንሳ መሶእስን ዶዕሉኮክ ሙሴኤ፡ ሉጤክ ዋእ ሙሴኤ
 ኤደመኮክ ሽፈኔ እጳም ሄኡኮ ጌዕል ስበዕን ምርኔ
 እሃቲቲ፡ እጥም ዋእ ኤ ቤዮኔ ዮእስ ለኡኮ፡ ዋእ እጥ
 ምናደበ እጦው ኡል ሙሴኤ አምንሳ አግሶእስን ዶዕሉክስ
 ሙሴኤን ኩሩኮ፡

ዋእ ሙሴእ ዮልኔ ግብጥ ኡሰኔ ዱት ቢበን ኡቡስም፡
 በሃረ ስም እሳ ጎጋል ኡልኔ ፍሰም፡ ቀራራል ምኡ
 ጤእስም፡ አቶነም ኢመኒንስ ማእ ኡውም፡ ከኒንስ ምኡ
 ፍሰም፡ ዱት አገኑው እሳኮ፡ ዋእ እጥ ሰረ እጥ ምናደበ
 ኡጤኮክ ሙሴእ ዮልኔ፡ ከስም መጣፈኔ ሲደምክ ሉጥ
 ለንቲም ሴዕል መጣፈ ጣቶኮክም ሙሴኤ፡

ሙሴእ ሴረ — ኩ ሙሴእ ሴር ከስም መጣፈኔ ሉጥ ለንቲም
 መጣፈኔም ጣፈማኮ፡ አ ሴርም ሙሴእ ዮልኔ ዋእ እጥ
 ምናደበን ኡጤከኔ፡

ሙሴእ ሴረ ሉስሳኖ — ሙሴእ ዮልኔ እስረኤላል ምናደበን ዋእ
 ኡጤክ ሴረ ሉስሳኖ ኬኖ፡ እጦው ሉስሳኖ ሄዕሉኡክ ለንቲም
 ሴዕል መጣፈኔም ጣፈመክ ሉው፡

ማራጫ — ሃረች ሀድዕል መጣፈኔ ማራጫ የከም ሚንት ዱት ዮኮ፡

1. ሁንዲንስም ለአንተኦቲቲ ዩሱስ ቀተእ ማራጫ፡
2. ዩሱስ ለመር ሀቡስ ፍሳ ለሰገ ዩሱስ አምንተም ሄዕሉእ
 መገደዕል ማራጫ፡ (ማት. 27፡55-56፤ ዮሃ. 20፡1-2)፡
 ለድም ዱት ቢዩወኔም ዮኮ፡
3. አልአዘርና፡ ማርተአና አየቲ ሄዕሉእ ማራጫ፡ አሴም
 ዩሱስ ሉክ ገደኖኔ እቶተኦ ዩሱሲንስ መጠሰም ሄዕሉኦተኔ
 (ዮሃ. 11፡1-5፤ 12፡1-7)፡
4. ያቆብና፡ ዮሴፍና አመቲ ሄዕሉእ ማራጫ፡ (ማት. 27፡56፤
 ማር. 15፡40፤ 16፡1፤ ሉቃ. 24፡10)፡
5. ሙሴቲ ለድም ማርቆስ የመመክ ዮሃንስን አመቲ ሄዕሉእ
 ማራጫ፡ ዩሩሳሌሙኔ ዩሱስ ሉሳን ውጥተም ሄዕሉኡክ እስ
 ምኒኔቲ ሄኡኮ (አሴ. 12፡12-17)፡

ማእ — እስረኤላል ምናደበ ግብጥ ኡል አግደኒንስ ፍተእ አመኔ
 ስር ሂንችን ኡዱመኤ እተምስን ኢመኒንስ ዋእ ኡጤክ ሀርባተ
 (ዮሃ. 6፡31-41፤ እብ. 9፡4፤ ዶይ. 16፡13-36)፡

ረ

ረቡኒ — ሉበክተ ለአመክ ሉስሳንን ቲእም ለአመክ አምንሳንን
 አይሁጥ መን ኡውተም ሉምብ ሱመ፡

ሰ

ሰስምን — ዳዊትን ቤቶ፡ እስረኤላል አድሉዊንስ ሉበክተ ለአማኮ
 አድል ሄኡኮ፡ መት አመኔ ሀቃዎኔ ዋእ ሰስምን ሴዮ ዋራ
 «ኪ» መሀ እርፎ፡ ያ ጠዕመኮ፡ ሰላምንም «ክ ምናደበ
 ደናምስ ገሰምስን ቆርመ ኡዌ» ዩከራ ዋእ እጤን ሉበክት
 ቆርማ፡ ሉበክት ጎዳ ኡጤኮ፡ ሉጤክ ዋእን ምኒ በጡኮክ
 ሰላምኔ፡ አ በጡክ ዋእ ምን ሉበክተ ምሽሶህኔ ሄኡኮ
 (ማት. 1፡6-7፤ 6፡29፤ 12፡42፤ ሉቃ. 11፡31፤ 12፡27፤
 አሴ. 7፡47)፡

ሰማራኤ — መት ኡልን ኡውማኮ ሱመ፡ ኤ ኡሰኔ ሄዕሉም
 መንም ሀንቆእ አይሁደዮ፡ መሸከእምም አይሁጥ መን አይሁድ
 እኮእቤእ መንክ ሚንቶ ኡብምኔ ቀረንቶኦ ኬን ሄዕሉኡ፡
 አይሁጥ መን ኤ ሰማራኤ ሉበክተ ገደም ሄዕሉኡ
 (ሉቃ. 10፡25-37፤ ዮሃ. 4፡1-42)፡

ሰምሶን — ሉበክት ዶሲንስ እስጊን እስረኤላል አምንሳንች
 ሄኡከኔ፡ ዋእ እጤን ሉበክት መላዩ ኡዋ ሄኡኮ (እብ. 11፡32)፡

ሰዱቃዊኤ — ፈርሳዊእ ሙሉእ ሲረኔ ኤዶእ አጃጀ ኤጌተምቤእ ኪን ሄሶሎኦ። ሌሂንሰ ክች ቤኤ፤ አያንም ቤኤ ይተም ሄሶሎኦ፤ መን ሌሃ ሰሰጌ በጠክ በጥክ ሲጠእስ አመሰንተም (ማት. 22÷23-33፤ ማት. 16÷6-12)።

ሲነክ — መት ዱሶን ሱመ። ዋእ እጥ ሲረ ሙሉኤን ኡጢክክ ኤ ዱነኔቴ።

ሳሙኤሰ — ሉበክተ ለአማክ ዋእ ሰገረ ኩራንች ሄኡክ። ዳዊት እስረኤል ምናደብን አድል እሆእስን ዋእ ኩሩካሬ ዶሶሉክን ሳሙኤሰቴ። እድም እጥ ሉበክተ ለአማክ አምንሳንች ሄኡክ (አሴ. 3÷24፤ 13÷20፤ እብ. 11÷32)።

ሳረክ — አብረሃም ሚንትቶቴ ሄሶሎኦ። እሷ ሉበክት ዶልን አልጩነት እኮአሬም ሉበክተ ሉመሶንተክ ሰሰጌ ይሳቀ ቀቶኦ። እስ አድም ሚንት ሁንድንም ክብሶለቴ (አር. 4÷19፤ 9÷9፤ እብ. 11÷11፤ 1 ጴጥ. 3÷6)።

ሶመንመ — አይሁጥ መን ዋእ ሉንስምና ይተክ መት ቀጥ በለ ሁርባተ እትሚንሰ አነን እክም ሄሶሎኦ። እህም ባጢሊንስ ሰጠክአ ደበሰልማ፤ ዋእ እሰጌ 77 ሆፊስማ ሞእስሀኔ። መት መት አመኔ አመሶናንም ሀሰስክ ሉውነ ሶመና ዋእ ኡንጦክ (አሴ. 13÷2-3፤ 14÷23)።

ሶዶመ — ሉጥ ሄኡም ሄኡክ ስተመ። ኦ ክተምም ጎሞሶል ክተሶም ገደናኔ የሀኔ። ኤ ለሚም ክተመኔም ሄሶለም ሄሶሎኦ መን ዱት ጀር ሉው በጠም ሄሶሎኦ። ኤ ብክነ ኤ ለሚም ክተመም ዋእ ጊርኔ ብእሳ ኡሩክ። ዩሱስ ሉሰሰኩይ ዋእ ባጢሊናኔ ፈረዶክ ፍርዳ፤ ሶዶማ፤ ጎሞራ ክብሶልሽ አሳ ኩራክ (ማት. 10÷15፤ 11÷23-24፤ ሉቃ. 17÷29፤ ካል. 11÷8)።

ሸ

ሻሶን ሳረ ሰሶክ ሰራኤ — ውንጥሪልች ሰራኤ። እክም ምሽሰክ ሀቅቺንስ ምሽሀኔ። ኤ ውንጥሪልች ሰራኤ ውጠክማሬ ሙታ ልክ ግጅ ሀቅ እሆኩ። ሀቅችም ጎቶክ ሀቅች በጋን ሀንክዶሪኦ ሀቅችደክ ቆሰማ ሰአመኮየ (ማት. 13÷31-32፤ 17÷20፤ ማር. 4÷31-32፤ ሉቃ. 13÷19፤ 17÷6)።

ሼጣንች — ሀቡስነ አድለ፤ ዋእን መሶክች፤ መን ሁሽሰች፤ ጀረ በጥሶሀኔ። ክርስቶስኔ አመሶክክ መን አመሶኔን እሰጊን እሰክ ጀሌ ቲሲሶሀኔ። እህም ዋእ እጡው ባጢሉ ሃፋክቤኦንስ እሳ ለብሊሲነቴ። እጥ ክ ኡልን አድለ የመማ ዌሽጥክ።

ቀ

ቀረፈ የክም ኤንጀ — ሀቅ ሆበረንስ በጠሞክ ብቶ ጤኦል ኤንጀ (ካል. 18÷13)።

ቃዶስ — አዳምና፤ ሄዋኔና ምን ቤቶ። ቃዶሊ እጥ ሁርባቲንስ እጥ አባይ አቤሊ ጌረቤንስ ዶሶል ድእር ጌራች ዋእን ኡውቶአሬ አቤልክ ዋእ ሊረማ አኡክ ብክነ ቃዶል አቤሊቴ ተኣቻ እጥ አባየ ሻ ኡሩክ። ኤ ብክነ ዋእ እጡ መን ሰባኮሀኔ፤ ኡሊንስ ኡለ ዶያንች እሰክ (እብ. 11÷4፤ 1 የሃ. 3÷12፤ ይሁ. 11)።

ቄሳረ — ጋስ አርሶም ኡሰኔ ሁንዲንስ ሉብ አድልን ኡውሞክ ሉምብ ሱመ። አርሶም አድል ዱት ሙል ኡል አድሎው ካኦ ሄኡክ ብክነ ኤ ካእመክ አድሎው ሁንድንም አድስ ቄሳረ ይተም ሄሶሎኦ።

ቄሰች — እስረኤል ምናደቱ ብክኔ እሃ ዋእን ክትመ ሀንጫእስን ዶሶለሞክ መንች። ዩሱስ ክ ኡሰኔ ሄኡክ ዶሊ ዋእ ምኔኔ ቄሰው ዋእን ክትመ ሀንጫሰም ሄሶሎኦ። እጡውም ዶሶለንተም ሄሶሎኦክ ሌዌእ ሰረኢንስ ሄኡክ አድን አበርሲንሲቴ። ቄሰውን አምንሳንች እሆክ ሁንዲንስ ሉብ ቄሰች ሄኡክ። ዋእ ምኔኔ ሁንዲንስ ኪስም ምር እጥ ገቅ ባጢሶል ብክና፤ ምናደቱ ባጢሶል ብክና ክትመ አመዳ ሂንች፤ መት አያም ጠሌኤ እገም ሄኡክ።

ቆረኤ — ሙሉኤኔ፤ አርኔኔ መን ክእሲሰክኔ። ኤ ብክነ ዋእ እጡኔ ሉበክተ ቁቃ እጡ፤ እጡ አምክ ኪኖ ኡል ፎቃ ጡጣ ኡርእስ እሰክ (ይሁ. 11)።

በ

በለቸንች — ዋእ አብረሃምን እጥ ሀሶሌክ ጎሶን እስ ጠሌኦ ቀረመክ ሰዴንት አያምኔ በለቸሞእስን እጃጃክ (ቆጪ. 17÷9-14)። ኦ በለቸንች አይሁጥ ሀር አኮኦስን መረኦ ሄኡክ። አይሁድ እኮእቤኦ መንን ሉጤክ ዩሱስ ክርስቶስ ምሽራች ሰገር ኩረመክ አመኔ መት መት አይሁጥ መን «አመሶንተኪን ጋስተክክ በለቸሚኦ፤ ሙሉእ ሲረ ኤጌሴሄ» ይተክ ሉሰስም ሄሶሎኦ ብክነ አመሶናን አምንሳን ኤ ሉሰሸኔ ኢተመኮየ። ኤ ብክነ «መንች ገቴን ጠኖክክ ዩሱስ ክርስቶስኔ አመሶንም ጠሌኦኔቴ» ያ ጳጤሉስም ሉሰሰክ። ኤሀን ብክነ ገለትይ መግፈኔ ጫካ ጣፋክ።

በአስ — ጋስ ዶሌኔ ካነአዕን መን ዋእ ብኪኔ ስገደም ሉው
(አር.11÷4)። እጥም መንገድ ኦዌና፣ ሉው ሁንደም
ፍካንሲና ጠናህኔ ይተክ አመዕንተም ሄዕሉኦ። እስረኤል
ምናደብም ካነአዕን መን ካዕለክ እገክ ለሰጌ ስካላ፣ አሰራ
የከም ኪንን ዋእ ብኪኔ ስገደም ሄዕሉኦ። ኤ ብከነ ዋእ
አጡውኔ ሉበከተ ቁቆቱ።

ቢንያም — ያቆብ ቀሩከ ቶሚንሲ ለሚም አሲንሲ አልሙች
ሄኡቱ። እጥ ስረኤም ቢንያም ሸረ የመጥቱ (አሲ.13÷21፤
አር.11÷1፤ ፍል.3÷5፤ ካል.7÷8)።

ባሰአመ — ሞአቋ ኡለኔ ዋእ ስገረ ኩራንች ሄኡቱ። ኤ ኡል መን
እስረኤል ምናደብክ ዲነኢ ሄዕሉኦ ብከነ ሞአቋ ኡል አድል
ሄኡቱ ባላቅ እስረኤል ምናደብ ባሰአም ዱማ ብእሶእነ ጠዕማ
ሄኡቱ። ሱጤክ ባሰአም ባላቅ ቢዮ መርመ ስባ ሄኡቱ በጋን ለሰጌ
ዋእ እጃጀንች ስባ መረነ እመዱክ አመኔኔ ዋእ አሲአማንች ጎጎ
ሆሩካሪ ባሰአም ሳዕሉከ ሀልች መንስ ምጫ ባሰአመ ምቀሱቱ
(ጥቅ.22-24፤ 2 ዲጥ.2÷15፤ ይሁ.11፤ ካል.2÷14)።

ባራቀ — እስረኤል አምንሳኒንስ መት ሄኡቱ (አድ.4÷5፤
እብ.11÷32)።

ባብሉን — መት ጌጅ ሉብ ከተመ። ሉብከት ዶሊንስ እለጊን ኤ
ኡል መን እስረኤል ምናደብኔ ቀስንተክ ካዕለክ ለመረይ
ሂንችን አግድ እስተክ እስረኤል ምናደብ ገስተክ ሄዕሉኦ።
አድም አርዕም ከተዕም መን ዋእ ሉንሶቢኦን ሄኡቱ ብከነ
ባብሉዕን ከተመ ትብዕሉህኔ (ማት.1÷11፤ 12÷17፤
አሲ.7÷43፤ 1 ዲጥ.5÷13፤ ካል.14÷8፤ 17÷5)።

ባጢሊንስ ሰጠከክ ደበዕልም ትረቶ

1. መንች ባጢላንች እሁከስ ለአቅመ
2. ኤ በጠም ሄኡቱ ጀር በጦ ኡራ ዋእ ሀሶክ ኤር ሱው በጥመ
3. ኤ በጠም ሄኡቱ ጀሌ ዋእ ሃርእስክ ኡንጥመ።

ባጢሉ — መንች ዋእ ሲረ ግንድም ባጢሉ። መን እጥ ቲሮኔ
ሆረኔ፣ ሱቤኔ ያ ስምክ ባጢሉ ሁንድም ዋእ እለጊኔ ጉዳንች
(አር.3÷9-20፤ 6÷23)።

ብኤልዚቡስ — ሀቡስ አድል ሼማንች ደመ። ኦ ሱምም
እስረኤል ምናደቋ ገደፍኔ ሄዕለም ምናደብ ስገደም ሄዕሉኦ
አያኑዊንስ መትን በአለ ዚቡላ የከም ሱሚንስ ዋራቱህኔ
(ማት.12÷24)።

ጎ

ናርዶስ የከም ሽቶክ — ናርዶስ የከም ሀቲንስ አቆማጥስ ፍርሀኔ።
መት አመኔ መት ሚንትች ኤ ሽቶኦኔ ዩሱስክ ሉቱ እንሽቶኦቱ
(ማር.14÷3፤ ዮሃ.12÷3)።

ናናዌኤ — ዋእ እጥ ስገረ ኩርእስክ የናስ አሲኡክ ከተመ።
ናናዌኤ ከተመኔ ሄዕለም መን ዱት ጀር ሱው በጠም ሄዕሉኦ
ብከነ ዋእ ብእሳ ኡረነ ሰዋ ሄኡቱ። ኤ ብከነ የናስ እሲኡካሪ
ኤ ከተዕም መን እስተም ሄዕሉኦ ጀሊንስ ስጥተክ ደበዕልቶካሪ
ዋእም እጡው ብእሲን ስጤክ ሰውቲንስ ደበዕሉቱ
(ማት.12÷41፤ ሉቃ.11÷30-32)።

ንእመን — ስርየ የከም ኡል ምታደርነ አምንሳንች ሄኡቱ። ኩ
መንች ምታደረ አምንስመኔ ለአማኮህኔ እሁካሪም አደመቶኔ
ፍርክ በድሶክ ጥስ አመዳ ሄኡቱ። ኤ ጥሲንስ ረዬሶን ዋእ
ስገረ ኩራንች ሄኡቱ ኤልሰኦ ቢዮ መራ ሄኡቱ። ኤልሰኦ ለመር
ኮራ ዮርዳኖስ ዳጅ ምርኔ ዱበማ ፍርእስክ ኩሩካሪ ሉጤክ
እጃጀንች ስቢኖም እሃ ኤልሰኦ እጃጁከስ እጃጀማ ሙጪራ
ረዬኡቱ (ሉቃ.4÷27)።

ናሄኤ — እዳምን ለመዕል ቢቱ። ናሄኤ ዶሌኔ ሄዕሉኦ መን ዱት
ጀር ሱው በጠም ሄዕሉኦ ብከነ ዋእ ኤ መን ዋእ ድርስኔ ብእሳ
ኡረነ ስጤክ ብከነ ናሄኤ መርከብ በጠእስክ ኩሩቱ። ናሄኤም
መርከብ በጣ እጥ ሚንትች፣ ሰቤም አሰ፣ እጥ አሰ ስሴም
ሚንቶ፣ ፎራም ሉው ሁንዲንስም ለም ለም ኤ መርከብኔ አግሳ
ኤ ብች ዶሊንስ ገትሱቱ (ማት.24÷37-38፤ ሉቃ.3÷36፤
17÷26-36፤ እብ.11÷7፤ 1 ዲጥ.3÷20፤ 2 ዲጥ.2÷5)።

አ

አሄረክ — ዋእ አዳሚ፣ ሄዋኔ ቆሜ ለሰጌ ሄኡሞእስክ እሱክ ቢይ
አሄረ ቲኦም ገነተ የመጥቱ። ሃራች ሀድዕል መጣፍሰኔ ዩሱስ
ከርስቶሰኔ አመዕኑክ መን ሌሃ ለሰጌ መርክ ቢይ ኢመኔ፣
ሉብከተ ምሽሶህኔ፣ ሄችኑም መካ እሁክ ብከነ አሄረክ ቲኦም
ገነተ (ሉቃ.23÷43፤ 2 ቆሮ.12÷3)።

አልበስጥርስ — ኩ አልበስጥርስ የከምክ ሲዕላል ከን እሃ ሀገርም
ቀዳሰ። እጤንስም ሽቶኦ እስከም ሙኡቲ፣ ሀረሲ በጠምቱ።

አመዕናንች — ከርስቶሊንስ ሉሴና፣ እጤኑ አዋዴና አዋኖክ
መንች። «አመዕናን ከርስቶሰክ አዋናኖ» የመንተክ ዌሽንቶኦ።
ሱጤክ ኩ ሱም ኡውመቱክ አንጦኪኦ የከም ከተመኔቲ
(አሲ.11÷26፤ አሲ.26÷28፤ 1 ዲጥ.4÷16)።

አርጢሜስ — እስከ የክም ኡሰኔ ዋክ ብኪኔ ዱት መን ስገዶክ
 አያነቱ ሄዕሉኦ። እሴም ገደ ኡውቲና፣ ሉው ሁንደም
 ፍካንሲና ጠንተሞተኔ የክኦ አመዕክም ሄኦኮኦ
 (አሴ. 19፥24-25)።

አርፋጎስ — ግርክ ኡሰኔ አቱዕን ከተመኔ ሲደምክ መት ሆፍ
 ዱነ። ኤ አቱዕን ከተዕም ገሳኒ፣ ኤ ገሳኒን ምርን የኦክ ኬኔ
 ጋሲንስም ኤ ዱነኔ ፍተኦ ዱምተም ሄዕሉኦ። ኤ ዱነኔ ፍተኦ
 ዱምመ ኡተኦ ለስጊም ዱምቾም አርፋጎስ የመሞኮ
 (አሴ. 17፥19-34)።

አብረሃመ — እስረኤል ምናደብኑ ሉጥ ማልደአሜ። ዋኦ አጤነ
 «አቲ፣ ከ ሰሬኢ ሄዕለክም ሃራች ኡስ ኡም።፤ ኤ ብከነ አት
 ከየን ኡለ ኡቃ ፍሬ» ያ ቡፋካራ አጥም ኤ ሃራች ኡለ
 አዕሊነ ዋኦነ አጃጀማ ፍፋኮ። ኦ ኡል ከበለ አስረኤል ኡለ
 የመሞኮ። ዋኦነ አጃጀጉቶአለስ አጥ ሰሬኤ ሙል ምናደብንስ
 አነንስኔ ኤጌሬነ ሉጤክም ዋኦ ሀደኦኦኮ።

አይሁደ — ይሁዲንስ ቀረንቶኦ ሰሬኤ ይመ። ያቆብ ቀፋክ
 ቶሚንሲ ለም እሲንሲ መት ሄኡክ ይሁጥ ሰሬኢንስ ዋራኮ
 ሱመ። ይሁጥ ኡሰኔ ሄዕለም ምናደብ ይመ። ከበደም
 አስረኤል ምናደብ ሁንደሜ ይመ።

አይሁጥ መን በጠም ምዕን ብከነ — አይሁጥ ምናደብ ምኔ
 በጠም ሄዕሉኦክ ኔሴ ምኔ በንጦምሲንስ አነንስኔ። አጡው
 ምዕኔክ ጎርተን በጠምኮክ ጎርተነ በጥምነ አዋዶኦስ አስክኦ
 ኤሊንቶኔ ጎከሰክኦ ሾኪሰክላ ሀሪንሴ። ኤ ጎከሰክኦ
 ጉድስኮኦክም አሻል ሀርኔ አመጠንስክም። አጡው ምዕኔክ
 ሾሆኦ በጠምኮክ ከንኔ። ኦክም ምናም ኡሊንስ ኢም
 ቆፎኦስነ።። ሾሆኦም ከንኔ በጠሙሴለስ ሀገይ አገነ ከተዕም
 ለምሴኤኔ የክ ጎጉዊንስ ድርስ ዳዶ አመኔ ጎርተናም
 ሾሴኦልስኔ ግንደምክ ብከነ።።

አጡውክም ምዕን ኢመኔ ብድቃ በጠማኮሀኔ አሁክ ብከነ
 ምዕልምና፣ ሙኡተ ድስምና አዋዶሀኔ ሄኡኮ። ግርቆስ መጣፈ
 ኡሼጠጥ ለምኔ የክ ምስለ ምዕሴ።። ምኔ በጠም ለም መን
 ብከነ ዩሱስ ምጩኮይ «መት መንቾ ሾሆኦመ ከንኔ በጡኮ።
 እሁካሬም ለዕሜክ ሸሸረኔ በጡኮ» ዩኮ (ማት. 7፥24-27)።

አይሁጥ መን ውጥጥ ምኔ — አይሁጥ መን ሄዕለም ገቱወ፤
 ከተሙወኔ ዋኦ ኡንጥቲና፣ ዋኦ ስገረ መጩሲና፣ እሶ
 ሉስሴና፣ ሙል አነን አነን አዋዱውንም አዕለምቲና ውጥተም
 ምኔ። ኤ ምኔ አማዕልስኔ «ምኩራብ» የከም። ኤ ምኔኔ ዋኦነ
 ስገዴነ መተምክ ሉዲትም ኡሼጠጥ አያምኔ።። ኤ ምኔም

ገስተም አዎንሳን ሉመን ሄዕሉኦ (ማር. 5፥22፤ ሉቃ. 8፥41፤
 አሴ. 18፥8፥17)።

ዩሱስም መነ ሉስሴነ ሉስን አሳ ኤ ምኔ መረም ሄኡኮ
 (ማቴ. 12፥9፤ ማር. 1፥21፤ ሉቃ. 4፥16፤ ዮሃ. 6፥59)።
 ኤኦስም ዩሱስ አሴኦማንም ምሽራች ስገረ ኩቲነ ሃራች ቢየ
 መተም አመኔ ጋስተኦ ኤ ምኔ መተም ሄዕሉኦ። አሴኦማን ዋኦ
 ዶዕሉኮ ክርስቶስ ዩሱስቲ አሁክሳ፤ ምሽራች ስገረ አይሁጥ
 መን፤ ጫከስኦ ኩቱኤይ አጡውኔ ፍተንተም ሄዕሉኦ።

አይሁጥ ምናደብ ምሽራች ስገረ ስበኦ ብከነ አሴኦማን
 አይሁድ አከኦቤኦ መን፤ ምሽራች ስገረ ኩቲነ መቶኦ
 (አሴ. 13፥14፤ 14፥1፤ 17፥1፤ 18፥4፥6)።

አዱሩስ — ውራስክም አመኔ ሉበከተ ኤንጂኦክ ኤንጀህ አጥም
 መት ሀቂንስ አምሚንሲ፣ ቡዩንሲ፣ ጠጲንሲ አቆማጥስ
 ፍርሀኔ። ዋኦ ምኔኔ መን ዋኦ ኡንጦክ አመኔ ደናምስ
 ኤንጂኦኦስነ ኤ አዱሩስ ውራስክም (ሉቃ. 1፥9-11፤
 ካል. 5፥8፤ 8፥3-4፤ 18፥13)።

አዳመ — ቡጅንስ ዋኦ በጣ እጥ ፎሽ ኡቶክ ሉጥ መንቾ
 (ሉቃ. 3፥38፤ እር. 5፥14፤ 1 ቆሮ. 15፥22-24)።

አጋሬ — አብረሃም ምኔኔ በጠንቾቲ ሄዕሉኦ። አብረሃም ሚንትቾ
 ሳረኦ አሶ ቀቶኦቤኦ ብከነ አብረሃም አጋሬኔ ቀርኦስ እስቶኦ።
 አብረሃምነ እስማኤል የከም ቤቶ ቀቶኦ። ሳረኦ ይሳቀ ቀተኦ
 ለስኔ አብረሃም አጋሬ፣ አስ ቤቶ ምኒንስ ሆሉኦስነ እስቶኦ።
 አብረሃምም አጋሬ፣ እስ ቤቶ ሆሉኮ።

ኡርሾኦ — ቁፍሰኮኦ ቀመ ሁፋኦኦስነ አዋጠክም ሉወ። ውንጦኦ
 ኡርሾኦ ኤደክኦ ሉበከት ቀመ ቁፍሰክማሬ ሁፎኮ
 (ማት. 13፥33፤ 16፥12፤ 1 ቆሮ. 5፥6-8፤ ገላ. 5፥9)።

ኡሼጠጥ አያም — ቆጩንቾ መጣፈኔ ዋኦ ቆጭም በጦ ሉህ
 አያምኔ ጉላ ስመዕል አያምኔ ኡሼጠኩ ብከነ መንም ሉህ በለ
 በጣ ለመዕል በለ ኡሼጠኦስና፣ ዋኦነ ስገዶኦስና ኩራኮ።
 አይሁጥ ምናደብ ኤ ኡሼጠጥ አያዕም ሲረ ግንዱክ መንቾ
 ሉበከተ ቀጠዕለም ሄዕሉኦ። ኤ አያምኔ ዩሱስ ጀባንቾ ረዩሱክ
 ብከና፣ አጥ ሉሳንም ሀማመ ቁጠኦ ጩከተኦ እቶኦ ብከና
 ምጩንቶኦ።

ኡጉዱወ — አይሁጥ ምናደብ ሂንቾነ ሂንቾነ ሉንስተም ዱት
 ኡጉዱወ ሄኡኮ። ኤ ኡጉዱወኔ ዋኦ ሀጉክ ዶሴኔ አጡውነ
 አሰክ ኤርመ ቲተመኔ፣ ገለተ ኡውተመኔ። ከኒንስ ምርን የክ

ኢጉዳውን ፍደዕል አገርኔ ትረት ኡውማኩ። ኤ ብክነ ቢዮ
ቢዮኔ መተክለ ሞዕሌሄ።

1. አገተይ አያዕም ኡጉዶ
2. ዋእ ምኔ ሙጨሰክላስ ቲረክም ኡጉዶ
3. ዋእ አጥ ምናደበ ምለበናኔ ፍሰክስ ቲረክም ኡጉዶ
4. ዳስኔ እህክላ ሎገስክም ኡጉዶ

አርኅ — ያቆብ ቀሩክ ቶጂገሲ ለጂም አሲገሲ መት ሄኡክ
ሌዌላ ስረኢገሰ ቀረማቦህ። ፎሰመዕን አዋድነ ዋእ ሎጂክ
ዶዕሱክ አጦቴ ሄኡክ። አጥ ሙሴኤን ሎብ አባዮ። አስረኤዕል
ምናደበ አግደዕን ኡሊገሰ ሙሴኤኔ መቅሪም አምገሳ ፍሰክኔ።
አስረኤዕል ምናደብ ሙሴኤኔ። አጦቴ ክዕሉአ አመኔ ፎሰመዕን
በጥነ ዋእ አጦ ዶዕሱክስ አጠክ ብጮ ስትሳቲ። ፊትሳቲ።
ምቸአስ እሳቲ ለአሱክ (ጥቅ. 17፡1-10፤ እብ. 9፡4)።

አቤስ — አዳጂነ ቤቱ። ቃዩልነ ሆፍ አባዮ (ማት. 23፡35፤
ሉቃ. 11፡51፤ እብ. 11፡4፤ 12፡24)።

ኤልሰላ — ኤልያስ ስሰጊ ዋእ ስገረ ኩራገች ሄኡክ
(ሉቃ. 4፡27)። አጥም ዱት እገኘው በጣኩ። ሶዎር እድሉው
ዶሌኔ አገተይ ሂገቺገስ ሀናገ ዋእነ አዋቂኮ
(1 አድ. 19፡17-21፤ 2 አድ. 2፡1-14፤ 2፡19-21፤
2፡23-45፤ 5፡1-14)።

ኤልያስ — ዋእ ስገረ ኩርምኔ ሎብከተ ለአማኮህኔ ሄኡክ
(ማት. 11፡14፤ ማር. 9፡4፤ እር. 11፡2፤ ያቆ. 5፡17)። አጥ
ሌሆዕንም ዋእ ቤዮ መስማኮ (2 አድ. 2፡1-14)።

ኤርምያስ — ዋእ ስገረ ኩርመኔ ስአማኮህኔ። አጥም ክርስቶስ
ዋርክ ዶሌኔ እሆክ ዱት ሎው ኩራኮ (ማት. 2፡17፤
16፡14፤ 27፡9)።

ኤርትረእ በሃረ — አስረኤዕል ኡል ስምቤኤኔ። ግብጥ ኡል
ለምቤኤኔ ዮክ በሃረ (አሴ. 7፡36፤ እብ. 11፡29)።

ኤሰላ — ይሳቅ ቀፈ ቀሩክ አሲገሰ መት ሄኡክ። አጥ ምናመም
አጥ አባይ ያቆብነ ምሽዕል ምጥነ ብቴሱክኔ (እር. 9፡13፤
እብ. 11፡20፤ 12፡16-17)።

ኤዮ እሆነ — ሙል መገ ሱምኔ «አጂገን» ይመ። አብራዌአስኔ
«ቆስማኮህኔ፤ አመዕነማኮህኔ፤ ኤዮ እሆነ፤ ሀንቆአኔ» ይመ። ኤ
ብክነ ክርስቶስ «ሀንቆአኔ» ዮክ ሱም ኡውማኮ
(2 ቆር. 1፡20፤ ካል. 3፡14)።

ኤረቅርስ — መት ዶሌኔ ግሪክ ኡላኔ ሄኡክ ሀዋአ መገቸ። ኤ
መገች ሎስኖ እምገተም ሄዕሉአ መገ «ኤረቅርሱዋ» የመገተም
ሄዕሉአ (አሴ. 17፡18)።

አረሃቤ — ዋእ ኡምሞ ዮክ ኡል አስረኤዕል ምናደብ አጊነ
መቱኡይ ሀንክድ ካዕሌኔ ጠገተምደእ ዶትተምስነ አሴአገቶአ
ለጂም ዶቃኖም መገ ለአሴአስ ማጠእ ገስተአቲ። ኤ ኡል
መገ ዱሀእ ሁንደም ኩተአቲ ማጠቀኔም ጊሪሳ ሳአገቸቴ
(እብ. 11፡31)። ኤ ብክነ አስረኤዕል ምናደብ ካንኣዕን ኡል
መገ ሽተእ ጉልተእ አገእ አመኔ አሴ፤ እስ ምዕን አበርቤ
ሌቆዕንም ገቶአ (ማት. 1፡5፤ እብ. 11፡31፤ ያቆ. 2፡25)።

አራሄሌ — ያቆብ አጥ ሜገቲገስ ሁንደገስም ሎገሳ ኢቶከተኔ።
አሴም ዮሴፍና፤ ቤገያምና አመቴ። እድም አስረኤዕል ምናደብ
አምአ ብኪኔ ዌሽገቶአኮ (ማት. 2፡18)።

አርብቀ — አብረሃም ቤት ሄኡክ ይሳቅ ሜገትቸቴ። እሴም ቀፈ
ቀረንቶአ ኤስአና፤ ያቆብና አመቴ ሄዕሉአ (እር. 9፡10-13)።

እስያስ — ኩ መገች ዋእ ስገረ ኩርመኔ ሎብከተ ስአማኮህኔ።
ዮሱስ ክርስቶስ ክ ኡል ዋርዕን ሎብከት ዶሊገሰ አሰጊን ዮሱስ
ክርስቶስኔ አርክ ዱት ሎው ሀራጋ ሄኡክ (ማት. 3፡3፤
እሴ. 8፡30፤ እር. 9፡27-29)።

እስዩ — ዮሱስ ክርስቶስ ሎገዕም አገ እሁክ ዳዊተ ቀሩክ አነ።
ሎብከት ሂገቺገስ አሰጊን ዋእ ስገረ ኩራገች ሄኡክ እስያስ
ክርስቶስ ዳዊት ስረኢገሰ ቀረማአስ ጣፋክ (ማት. 1፡5-6፤
ሉቃ. 3፡32፤ እሴ. 13፡22፤ እር. 15፡12)።

እስረኤስ — ይሳቅ እርብቀኔ ቀሩክ ለጂም አሴገስ ያቆብነ ዋእ
ኡጂክ ሱመ። እጥም ቶሞ ለም አሶ ቀሩኮ። አ ቶጂ ለጂም
አስም አስረኤዕል ቶምና ለጂም ሞልነ አኖአ። አስረኤዕል
ምናደብ እስረኤሳ፤ አይሁዳ፤ አብራዌኤ የመገቱኡይ ዱት
ሱምኔ ዌሽገተም። አጠው ኡልም ሎጂክ ካንኣና፤ አስረኤሳ፤
እድም አለሱቲና የመማ ዌሽማኮ።

እስቶኩው — ሎብከተ ለቻም መገ። አጠውም ስቸ ብክና፤ ሀንት
ብክና ሎብከተ ፍተገተም ሄዕሉአ። እጠው አምገተም ሄዕሉአክ
ይናስ ዮክም ሀዋአ መገች ሎስኖ። ዜናስክ ሎስገ መገች
ሲረማኮክ ማዕል ምጠጂገሲ፤ አስቀቺገሲ እገን እሁክላሴቴ ዮሀን
ሄኡክ (አሴ. 17፡18)።

አብራዌኤ — አይሁዳዌኤ ይጂ፤ አብራዌኤ ይጂ መቶጂ።
አብራዌኤ የመገተም ሁንድም አብረሃም ስረኤ። ኤ ሱምም

ዋሩክክ እብረ የከም እጡው አን ሱሚንሴቲ። እጡው ዎጪም ሱምም እብረይስጦ የመዋክ። ሞስር ሀድዕል መጣፍ ጣፈመክክ እጡው ሱምፔቲ።

አንቁ የከም ብቶ ጤኦል ሱው — ለብክተ ምሽሰክ ብቶ ጤኦል ዎርቅዕኖእ ሱው። ኢሊንች ላግ ሀኔኔ ኡባክ እመኔ ለብክተ ቤሌጩኦክ ቀዳል ቲእም ሻኖእ ሀገር የሀኔ። መን ዌራግና፣ ሉምብና እዋጦክ መኡተ እጤንስ በጥሶክ (ማት.7፡6-13፤ 13፡45-46፤ 1 ጥም.2፡9፤ ካል.17፡4፤ 18፡12፡16፤ 21፡21)።

አያሶ — መሴኤ ሌሃ ለሰጌ እስረኤል ምናደብን አምንሳንች አሁከኔ። እጡውን ዋእ ኡዎም ዩክ ኡሰ አምንሳ እግሱከኔ፣ እጡው ዲንእም ካኡከኔ። ኤ ለሰጌ ለድም ኤ ኡለም ሞልን ሞልን በጠንሳ ኡጫክክ እያሶቲ። ዎዕም ዎደንኔ ዋእ አምንተምስን ምናደብ ስጋኮ ኤር አምንሳንች።

ለርመ — ጣልያዕን ኡል ሉብ ክተመ። ክርስቶስ ክ ኡለኔ ሄኡክ አመኔ ለርዕም ኡል መን ዱት ኡል መን ካዕለእ ገስተም ሄዕሉኡ። እስረኤል ምናደብም ካዕለእ ገስተም ሄዕሉኡ ብከን እስረኤል ምናደብ እጡው ሉብክተ ሰበም ሄዕሉኡ። ሁንዲንስ ሱዳክ እድልን ቁሳራ የመዋክ ሉምብ ሱመ ኡውተም ሄዕሉኡ።

አንተይ አያዕም ኡጉዶ — ኩ ኡጉድም ዋእ እጥ ምናደብ ዎለበኖኔ ፍሱክስ ቲሪክም ኡጉጥስም ሉብክተ ሉንሰክም ኡጉዶ። እጡም ሉንሰክምክ ኦ ኡጉድ ሀጉክ አንተይ ለያምፔቲ። ከ ኡጉዶ ዋእ መሴኤን እጥ ሲረ ሲንእ ዱንኔ ኡጫክ ለያም ቲሪኩኡይ ሉንሰክመኔ። ከበደም ለመዕናን ኤ ለያም ሉንሰክክ ዩሱስ ክርስቶስኔ ለመዕኑክ ኬኖኔ ኬሰም ለያን ድሱክ ለያም እሁክ ብከኔቲ (እሴ.2፡1፤ 20፡16፤ 1 ቆሮ.16፡8)።

ለደክች — ኩ ለደክች የመመኩክ በሰሰ የከም ሀቅችነቲ። ኡልች ጉንድ እሃ ቡዮም ቀበረ። ሉብክተ ጤኦክ ምሸ ምሸክ ዱባኔ ካሰከም ሀቅች። እጡም ሀንክዶዕኔእ ሀቅችደእ ስለዋዕን የሀኔ (ማር.11፡13፤ ሉቃ.19፡4)።

ለዶመችኔ ፍርክ በድሶክ ጥሶ — ክበል ሽሸራ የከም ጥሲንስ ሆርከም እነን እሀክ ጥሶ። በጠዕልስ አረችኔ ፍርክ ጥሶ። ኩ ጥሰ አመዳ ሀም ኬን ሁንድም መን ገቲንስ ለነን እሃ መንኔ ኤጤኤስ መለም ሄኦም ሄኡክ። ዋእ እለኒኔም «ሃሻረማ» የመዋክ።

h

ከሙነ — ከሙነ የከም ኤንጀ ሁርባት ኤንጀእእስና፣ ቀራርምና ለይሁጥ ምናደብ ለዋጥተም ኤርስ ኤንጀእክ ኤንጀ። እጡም ውንጥራልች ሰራእ ምሽሀኔ፣ ሸኪሶሀኔ።

ክርቤኤ የከም ኤንጀ — ሉብክተ ኤንጀእክ ብቶ ጤኦል ኤንጀ። እጡም መት ሀቲንስ ለቆማጥስ ፍርሀኔ። ክርቤኤ መን ጥስ መጨሰሞጤእስ ድረር ኤባክ ቀራራ (ማት.2፡11፤ ማር.15፡23፤ ዮሃ.19፡39፤ ካል.18፡13)።

ካች መሬኤ — ክንነ ስም ትረት ዮኮ።

1. እድለዕን ቴእም ሉምብ መሬኤ።
2. ካች መሬኤ። ጋስ ጌልቸኔ ጦሩካንን ኡመክመኔ። እመዕናን ሲጦክ እርፎእ ኤክ ኮበሶሉኮ (2 ጥም.4፡8፤ ካል.2፡10)።

ካነኦነ — ኖሄኤ ዱመክ ካመ የከም መንች ቤቶ። እጡው ኡለም ካነእዕን ኡለ የከም። ኤ ኡለ ዋእ እስረኤል ምናደብን ኡጫክ ብከን ክበል ኦ ኡል እስረኤል ኡለ የመዋክ (ቆጪ.9፡18-27፤ ለሴ.7፡11፤ 13፡19)።

ኬሰም ለያን — ለን ዋኢ፣ ዩሱስ ክርስቶሲ፣ ኬሰም ለያኒ መቴም ዋእ (ማት.28፡19)። ዩሱስ ክርስቶሲኔ ለመዕኑክ ኬኖኔ ኬሰም ለያን ድላ ሄኡኮ። ኬሰም ለያን ክኒንስ ዎሮን ዮኮ በጦኮ።

1. መን ሀንቀ ለእእስ እሶኮ (ዮሃ.16፡13፤ 1 ቆሮ.2፡10-13)።
2. ዩሱስ ክርስቶሲኔ እመዕኑክ መን ብኬኔ እሃ ዋእ ኡንጦኮ (እሮ.8፡26)።
3. ዋእ ሀሶክ ሱው ሰእሳ ዋእ ጎጎኔ መን አምንሶኮ (እሴ.13፡2፤ 16፡6-7)።
4. መን ዋእ ሰንረ ኩሮእስና፣ እጤን ለዋዶእስና መላዩ ኡዎክ (1 ቆሮ.2፡4-5)።
5. እመዕናን ለመዕኑቲ ቆጣእስና፣ ሙል ኬኖ ሀረዕሞእስና ኡውንች ኡዎክ (1 ቆሮ.12፡14)።

ክርስቶስ — ግርክስኔ ክርስቶስ ዮ ሰገር «ገትሳንች» ዮክ ሉምብ ሱመ። ኤእስ ይምም «ዶዕለማክሀኔ» ይመ። ዩሱስ ክርስቶስ ዮክ ሱም ኡውመክ መሸክእ ዋእ እጦ ዶዕላ ገትሳንች፣ ሞልና ላሳ ለሴኡክን እሁ ብከኔቲ።

ክትመ — ሞስር ሀድዕል ዶሌኔ ዋእ እጤን ክትመ ሀንጫእክምስን እጃጃክ። ክትምመም ዱት ጎግኔ ሀንጫእክም ሄኦክኦ

1. ዋለ አጡው ባጢሉ ሃፎለሰን ሀንጫእክም ክትመ። ክርስቶስ ዋርዕን እለገገን ዶሌኔ ባጢላንች ብኪኔ ዲነቲ ክትመክም ሂላክላ። ኤ ክትምፎ ኤ ባጢላንች ዋለኔ ኢተመም ሂላክ። ኤ ባጢሉ በጡክ መንች ዋለ ምኔ ዲነቲ እመዳ ዋራ ዱርሃራ ኤ ቆስች ጢገመ ኤ ክትመ ሀንጫእክም ሙኡጥ ምደዱኔ ክፎክ። ኤ ክትምምን ኤበክእ ዲነት ኩረከም ሉው ቲእም ሚቶክም ሉው መዕሉችም ቢእ ሙፎር እምቡል ሂላክ።
2. ሙሉክ እድም ዋለ እላክ ኤርምን ሀንጫእክም ገለጥ ክትመ።

ወ

ዋለ ሰቀምቢእ ምናደበ — አይሁጥ ዘር እኮእቢእ ኡል ምናደብ ሁንደሚ። አይሁጥ ምናደበ ዋለ እጥ ምናደብ እሰን ዶላሉክ ብክን ሙል ምናደበ ገደሚ፡ ብረገተሚ ሄዕሉኣ (አሴ.10፡1-48፤ 11፡1-18፤ ኤረ.2፡11-22)።

ዋለ ምኔ — ዋለ ምን ዩሩሳሌም ክተመኔ ብቶ ጤኣል ክኔውኔ በጠግኮህኔ። እጥም አይሁጥ መን ዋለን ሰገድምን ሉበክት እዋዶህኔ ሂላክ። አይሁጥ መን አይም ግብጥ ኡል እገደገን ምለበና ፍሩክስ ቲርምን ሉገሶ ኡጉድና፡ ሁርባተ ሙረክእ ለሰጊ ገለጥ ኡጉድና፡ ዳስ ኡጉድና ሂንቶኔ ሰሳጊ ኤ ዋለ ምኔ መርም ሀሰስም ሂላክ። መን ዋለን ክትመ ሀንጫዕለም ሄዕሉኣክ ጠላእ ኤ ምኔኔት ሂላክ።

ኤ ዋለ ምኔ ሉጤክ በጡክክ ሰለምኔቲ። ለዕም ክሪ ዘሩባቢል በጡኮ። ሰጤክ ኔስ ሃሪች ህድዕል መጣፈኔ እንበምሮም ሉብ ሄርድስ በጡኮ። ዩሱስ ዱት አመኔ ዋለ ምኔኔ ሉስሰም ሂላክ። እጥ ኢመኔ መራ ለሰጊም እጥ ሉሳን ኤ ምኔኔ ዋለ ሰገረ መፎሰና፡ ዋለ ኡንጥቲና ውጥተም ሄዕሉኣ።

ዋለ ምኔ ሙፎሰኮእስ ቲረከም ኡጉዶ — ሉበክት ዶሊንስ እለገገን እስረኤል ምናደብን ዲነእ ሄዕሉእ አሶዕል ኡል መን ዋለ ምኔ አገኦቲ፡ አግሰምን ለበክቤእ ሉው አግሰኦቲ ሃሻብተኣ ሄዕሉኣ። ኤ ለለጊ መካብስ ይሁደ የከም መንች ኤ ዲነእ ካእ ዋለ ምኔ ለሶእስ ሙፎሰክ ብክን ኤ ሙፎሰክ አያም ቲርምን ሂንቶ ሂንቶኔ ኡጉዶ እስተም ሄዕሉኣ። አይሁጥ መን ኤ ኡጉዶ «ሂክ ኡጉዶ» ይተም (ዮሃ.10፡22)።

ዋለ ሰገረ ኩራንች — ዋለ እጤን ሂክሳ ለእላክ ሉው ዋለ ብኪኔ እሃ ዋለ ምናደብን ኩርሀኔ። ጋስ ዶሌኔ ዋለ እጥ ሰገረ ኩተምስን ሳሙኣላ፡ እስያሳ፡ ኤርምያሳ፡ እጡውዕናእ ኪዕኔክ ዱት አሰላ ሂላክ። ለስቅ ዶሌኔ እሀክ ሉው ዋለ እጡው፡

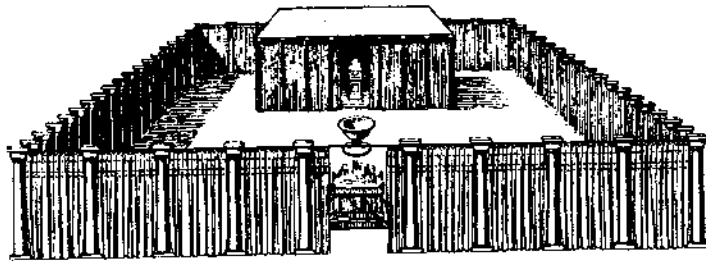
ሂክሳ ለእስም ሂላክ። ዩሱስ ክርስቶስ ቀረሞዕን ዱት ሂንፎንስ እለገገን እጥ ዋርእሳ፡ እሶክ ሉዋ፡ እጦኔ እፎክ ሉዋ ኩቶእኮ። ዩሱስ ክርስቶስ ኡለኔ ፈረደን ለዕግጊ ደበዕላ ዋርዕን እለገገን ለሳንች ዶሌኔ እሀክ ሉው ብክነም ኩቶእኮ። ዮሃንስ ምሽራች ኡሺጠጥ 1፡21 እድም ለዕል መጣፈኔ 18፡15-18 ምፌሙክስም ዋለ እሰላእስ ኩራኩ። ኪሰም አያዕን መላይኔ ዋለ ሰገረ ኩተም ኪን ዋለ ሰገረ ኩራፍ የመንተም።

ዋለ እሰላማፍ — ኢመኔኔ ዋለ እለገኔ እክል ዋለን አሰላንተም ኪኖ። እጡው ቆጪንች ግሪ፡ ምቂ ቤኣን እሁክ ብክን እልን ሞእንተምቢእ አያጉው። እጡውክ ባጥ ዋለን አሰላንቶ፡ ዋለ ለሶ ኤጊርማ፡ ዋሊንስ ለሶ አመደእ መን ቢዮ ዋርመ (አሴ.12፡6-11፤ 27፡23፤ እብ.1፡14)። ምክኤል እጡው እጃጃንች (ይሁ.9)። ኤእስም እድም ገብርኤል ለእግኮ አሰላማንች (ሉቃ.1፡19-26)።

ዋለ አድስና — ኩ ሰገር ዋለ ለምቤኤ፡ እጥ ምናደሉ ለምቤኤ የክ መቲዮመ ሞእሶህኔ። ዋለ እጥ ምናደብን አድላ፡ እጡውም ኤጊርሀኔ፡ ሀሰሶክ ሉው ሁንደም ኡምሀኔ። አምንሶህኔ፡ እጃጃህኔ። ኤ እጥ አድላዕን ምርኔ ሄዕለም ምናደብ እጦኔ አመዕንቶእ ኪኖ፡ እጤኑም እጃጃንተም ኪኖ።

ዩሱስ ክርስቶስ ክ ኡል ዋራ መን ዋለኔ ሀንቆእ መቲዮምኔ ሂላክ ሃሪች ጎን ፎቃኩክ ብክን ዋለክ አድስና መንን ሀንጫእኮ። ዋለ አድል እሁክስ ቆሶክ መን ቢዮኔ ሁንደኔም ዋለ አድላን የክ። ኤሀጊንስም ዩሱስ ክርስቶስ ለዕግጊ ደበዕላ ዋርክ አመኔ ዋለ አድላን መን ሁንድነም ጉላ ሞእምኮ።

ዋለ እጥ ምናደብ ምስበናኔ ፍሱክስ ቲረከም ኡጉዶ — ኩ ኡጉዶ አይሁጥ ምናደብን ኡጉዱው ሁንጃንስም ሉብ ኡጉዶ። ዋለ እስረኤል ምናደብ ምስበናኔ ፍሱክክ ግብጥ ኡለኔ ዱት ቦቦው ኡቡሳ ለሳንቶኔ ግብጥ መንካ፡ ዲነጤካ ምን ሁንደም ሾክ አሰላማንች ዋለ አሰላ ሻ ጉላቲቲ። ኤ ምን ሾክ አሰላማንች እስረኤል መንክ ምን ሾከሰሰን ጌጥ ጊራች አምቡዕል ጢገ ጎጪኔ ለሶእራ ኤ አሰላማንች ሾዕን ሀጉክ ብክን «ሀማም ኡጉዶ» የመግኮ። ኤ ኡጉዶኔ ጌጥ ጊራብ አምቡሉው ዱተኣ እተምክ ኤ ብክነቲ። እድም ኤ ኡጉዶ ሉንሰክእ ሂሚንስ ክእሳ መት ሳንትን ኡርሾእ ኤጡክቤእ ሁርባተ እተም ሄዕሉኣ ብክን «ቆርሾእ ኡጉዶ» የመግኮ (ዶይ.12፡38፤ 20፡33-34)። እህም ግብጥ ኡሊንስ ፍቶእ አመኔ ቆፍሰክል ቀም ሁረቤኤ ኤጊቲነ አመን ሂላክቤእስ ቲርምነቲ።

የአ እጥ ምናደብኔ ኤደሞክ ዱካነ

የአ እጥ ምናደብኔ ኤደሞክ ዱካነ — ጋስ ዶሌ እስረኤልል ምናደብኔ የአ ኤደሞክ ዱካነ ስለ መቼኩይ ኤደሞክ ዱካነ እመኔ የአ እጥ ምናደብኔ ኤደሞክ ዱካነ መሰሉ እነን ዱካነ በመለሰን የአ ኩራክ። እመም ደናም ኤደሞክ ዱካነ፤ ዲነጥ እመኔ፤ ህንክድ በመደለ ኩራክ። መት ቤዩንሰ ሙል ቤዩ ዶይተም እመኔ ግንድተክ እይተክ መትም ሄዕሉ። ሃራች ቤዩ እፈም እመኔ ደበተክ ካሰም ሄዕሉ። የአ እስረኤልል ምናደብኔ ህድሮ እጉክ ሰር ጣፈሙክ ለሚም ክና፤ ሙል ሙሉተ ድሰክም ሳጥና ኤ ዱካነ፤ ድሰክም ሄክክ። እስረኤልል ምናደብኔ የአን ሰንደም ሄዕሉክ፤ የአን ክትመ ህንጫዕሰም ሄዕሉክ ኤ ዱካነን ምናደብኔ።

የአ ጌራች — መነ ጠመቁክ የሃንሰ ዩሱስ «የአ ጌራች» ያክ (ዮሃ. 1+29-36)። እይሁጥ ምናደብኔ የአ እጥሙክ ባጠሉ ሺንሸእሰን ጌጥ ጌራብ እምቡሉው ክትምም ሉሰን ሄኩክ። እ ጌራች እምቡል ባጠሉ በጠክ መንች ብኪኔ ክትመመም ሄኩክ። የአም ኤ ጌራች ጠግኔ ኤ መንችክ ባጠሉ ሺንሸም ሄኩክ። ዩሱስም የአ ጌራች የመመቱክ ን ባጠሉ የአ ሃርእስና ያ እጥ ፎሬ ን ብኪኔ ክትም እሳ ኡዉክ ብኪነ።

የአን ክትዕምሰ እስክክ ኡዉክም ሉው — እጠክ ትረቶም ማር. 7፤ 11-12 ጣፈሙክንሰ በጋን ሉበክተ ቆሰማ ለእመክቤእ። እጠም የአና፤ እመዕናዕን አምንሳንና ሉሰን እስክክ ኡዉክም ዲነ። ኤ መሸክከኔ እጠው ቀሮ ህረዕምተምቤእሰ እስተም ሄዕሉ። መት መንች መት ሉው የአን ኡዉክለሰ ኤ የአን ኡዉክ ሉው አማዕልሰኔ «ቁርባን» የክም።

የአክ ቶሚም እጃጅም ሄክክ ሳጥነ — ሳጥናም ግራዕል ህቂንሰ በጠማ ሀኔ፤ ምርኔ ሁንደኔም ምርቀ ለበክሀሀ። ኤ ሳጥዕን ምርኔ የአክ ቶሚም እጃጅም ጣፈሙክ ለም ክዕን በዕሉው ድሰክም ሄክክ። ኤ ሳጥናም ድሰክምክ የአ እጥ ምናደብኔ

ኤደሞክ ዱካነ፤ ሄኩክ። እ ሳጥኒ፤ ኤ ሳጥዕን ምርኔ የክ ሙሉ፤ የአ እጥ ምናደብኔ እጉክ ህድዕል መሬእ እሁክ ብኪኔ ሉበክተ ኪሰማክሀኔ (እብ. 9፤ 4፤ ካል. 11፤ 19)።

ዎይነ የክም ምሸ — ኤክ ምሸክክ ጠደ ለበክ ሀቅቶ። እስረኤልል ምናደብኔ ህቂንሰ ሉበክት ምሸ ሲዴና ይተክ አበሉ ሁንደኔም ካሰክ ከተክ ቆጥተክ ኤጌተም። ኤ ምሸኔ ዎይዕን ድቃሰ እስተም።

ዘ

ዘይት ፍርክ ሀቀ — ዌዕል ሀቅ ምሺንሰ ፍርሀ፤ ኤ ህቂንሰ ፍርክ ዘይት እስረኤልል ምናደብኔ እትም ሀርባተኔ እስምና፤ እነን እነን እዋድና እዋተም ሄዕሉ። ዩሱስም ገደና፤ የክ መት ዱን እ ዘይት ፍርክ ዌር ልክክ ብኪኔ ዘይጥ ዱን የመምክ (እሮ. 11፤ 17-24፤ ያቆ. 3፤ 12፤ ካል. 11፤ 4)።

ዘዮሰ — ግሪክ መን የአ ብኪኔ ሰንደም ሀቡስ አድዕል ሱመ። አሮዕም መን ጃፋቴሪ ይተም። እጠኔ እሰእማንች ሄርማሰ ይተም (አሴ. 14፤ 12)።

የ

ዩሱስ — ገትሳንች ቴእም ን የአ ኒነ ቀራሬ ይመ። እጠኔ ኡዉክ ሉምብ ሱሙው ዩሱስ ክርሰተሰ፤ የአ ቤቶ፤ መንች ቤቶ፤ ዳዊት ቤቶ የሀኔ።

ዩሱስ ሉሳና — ዩሱስ አመዕንተክ እዎንተም ኪና፤ እጠክ ሰንረ መጠሰክ እጃጅንተም ኪና። ዩሱስ እዎናና አሰአማዕን በጥ መጣፈኔ «ዩሱስኔ አመዕንተክ ኪና ቴእም እባዩ» የመንቶክ። ሰዎሬም ምሸራች መጣፋውኔ ቶም ለሚም ሉሳናም እጠኔ መቅረ ሄዕሉምሰን ካንን እሳ ዶዕሉክ፤ እጠውም «እሰአማና» ያ ዌሹክሳ ኩረማክ (ማት. 10፤ 1-4)።

ዩሱስ አሰአማና — ሉጠክ ዩሱስ ቶም ለም መንች ዶዕሳ እጠው ሉሰሳቴ፤ መላዩ ኡዋቴ እጥ ብኪኔ እክክ እጥ በጠ በጠነ አሰኡክ ኪና (ማት. 10፤ 1-4)። ዩሱስ በጠክ አንኩው እጠው እልኔ ሞዕለክ፤ ሉሰሰክክም እጠው መጥኔ መጠሰክ ሉጃትም ዩሱስ ባጠላዕን ብኪኔ ሉሁክሳ፤ ሉሂንሰም ክኡክሳ እጠው እልኔ ሞዕሉክ ብኪኔ ኤ ሞዕሉክ፤ መጠሰክ ምሸራች ሰንረ ኩተምሰን አሰኡክ ኪና። እጠውም ዩሱስኔ እመዕክክ ኪናን አምንሳን እክክ። እሰአማዕን መጣፈኔ ጃዉላ፤ ባርካሳ አድም ሆፍ ቶጥ ሙል ኪናም ዩሱስ ዶዕሳ እሰኡክ ብኪኔ እሰአማና የመንተም።

ይሁደ — ያቆብ ተሚንሲ ስሜም አሲንሲ መቶ። እጥ እይሁጥ ምናደብን ሉጉዕም አነ። ዩሱስ ክርስቶስ ቀረመቱክ እጥ ሰፈኢንሴቴ (እብ.7፡8-8፤ ካል.5፡5፤ 7፡5)።

ይሳቀ — አብረሃም ሳረአኔ ቀሩክ ቤቶ። ይሳቀ ይም አሰሲሶህኔ ይመ (እሱ.7፡8፤ እር.9፡7፤ እብ.11፡9)።

ዮሃንስ — ሃሬች ህድዕል ዶሴኔ ዮሃንስ የመንተም ዱት ኪን ሄዕሉ።

1. መን ጠመቅምኔ ዩሱስን ጎን ጉድሱክ ጠመቃንች ዮሃንስቴ (ማት.1፡1-15፤ 11፡2-19፤ 14፡1-12፤ 21፡24-32፤ ማር.1፡4-11፤ 6፡14-29፤ 11፡29-33፤ ሉቃ.1፡13-25፤ 1፡57-80፤ 3፡2-20፤ 7፡18-33፤ 11፡1፤ ዮሃ.1፡6-8፤ 15፡19-36)።
2. ዘብድዮስና ቤት ያቆብና እባይ ሄኡክ ዮሃንስቴ። እጥ ዩሱሲንስ እሴአንቶእ እሴእማኒንስ መት ሄኡክ። ዮሃንስ ምሽራች መጣፋ፣ ሰሴም ዮሃንስ እሶ፣ ካልት መጣፋ፣ ጣፋኮክ እጦቴ (ማት.4፡21-22፤ 17፡1-13፤ ማር.9፡1-13፤ 10፡35-41፤ ሉቃ.5፡10፤ እሴ.3፡1-11፤ 4፡1-22፤ 8፡14-17)።
3. ባርነባሰ፣ ጳጴሉሰኔ መቅራ ሰጠም ሄኡክ ባርነባሰን እባይ ቤት ሄኡክ ማርቆስ ዮሃንስቴ። ማርቆስ ምሽራች መጣፋ ጣፋኮክ እጦቴ ሄኡክ (እሴ.12፡12-13፤ 4፡13፤ 15፡37-39፤ ቆላ.4፡10፤ 1ጥሞ.4፡11፤ ፍል.24፤ 1 ጲጥ.5፡13)።
4. ስምእን ጲጥሮስን አን ሄኡክ ዮሃንስቴ (ማት.18፡17፤ ዮሃ.1፡42፤ 21፡15-17)።
5. ሃነእ የከም ሁንዲንስ ሉብ ቄስች ምኔኔ ሄኡክ ዮሃንስቴ (እሴ.4፡6)።

ዮሴፈ — ሃሬች ህድዕል መጣፈኔ ዮሴፈ የመንተም ዱት ኪን ዮሐ።

1. እስረኤልል ምናደብን እን ሄኡክ ያቆብን ተሚንሲ ስሜም አሲንሲ መት ሄኡክ። እጥ ቤንያምን እምቤትኝም ሄኡክ (እሴ.7፡9-14፤ ዮሃ.4፡5፤ እብ.11፡21-22፤ ካል.7፡8)።
2. ዩሱስ ክርስቶስ ቀቶእ ማራሚን እርእ ሄኡክ።
3. ዩሱስን እባይ ሄኡክ። (ማት.13፡55፤ ማር.6፡3)።
4. ሆፍ ያቆብን እባይ ሄኡክ። (ማት.27፡58፤ ማር.15፡40-47)።
5. እይሁጥ ዳጉዊንስ ጎዳንች ሄኡክ። እጥ ዩሱስ አዎኖክ ኤር መንች ሄኡክ። እጥም እርማቴእ ከተዕም መንች ሄኡክ (ማት.27፡57-60፤ ማር.15፡42-46፤ ሉቃ.23፡50-53፤ ዮሃ.19፡38-42)።

6. ክርስቶስ እዎናንች ሄኡክ ባርሰባሰ የከም ዮሴፈቴ (እሴ.1፡23)። እስቆሮንቶእ ይሁድ ሌሁክ ቢዮኔ መቶ ዶዕስኪን ሳም እስኮኢክ ዮሴፍንቴ፣ ማትያስንቴ።
7. ባርነባሰ የኮእ ዮሴፈቴ (እሴ.4፡36)።

ዮናስ — ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መት ሄኡክ። መት እመኔ ዋእ ናናዌኢ የከም ከተመ እጥ ሰንረ ኩሮን ዮናስ እሴእ ሄኡክ። እሁካረም መርክበኔ አጋ ዮናስ ሙል ኡስ መሩኩይም በሃረኔ መላያም ህፈች ዋእ ከእሱ። ኢ ሰሰጌ መርክበኔ ሄዕሉእ መን በሃረኔ ዮናስ ደረቦአሬ መት ቁርጡሚክች ዮናስ ልቅጦእሳ፣ ሰሰ በሲንስ ሰሰጌ ኡስኔ ቱሆእሳ ዋእ እሱካሬ ዋእን እጃጀማ ናናዌኢ ከተመ መራ ዋእ ሰንረ ኩሩክ (ማት.12፡39-41፤ ሉቃ.11፡29-32)።

ዮፍተአ — መት ዶሴኔ እስረኤልል ምናደብ አዎንሳክ እዎንሳንች (እብ.11፡32)።

ደ

ዲና ሃከም ባር ሉው — አዳክ እመኔ ቀዳል ሰበን ፍርክ ሉበከተ ሰባክ ውረር ዮህኔ። እጥም ጥዬተ በጥምን እዋዶህኔ (ካል.9፡17)።

ዲናረ — እርዕም መን ብርምን እዋጦክ ዲነቴ። ዩሱስ ከ ኡስኔ ሄኡክ ዶሴ እስረኤልል ምናደብም ድናረ እዋጥተም ሄዕሉእ (ዮሃ.6፡7)።

ዲሳኔ እሀከአ ሉንሰከም ኡጉዶ — እይሁጥ ምናደብ ሁርባተ ሙተአ ገንተአ ሰሰጌ መት ሳንትን ዳስኔ ገቱኡይ ሉንሰተም ኡጉዶ (ዮሃ.7፡2-52)። ዳስኔ ገቱኡይ ሉንሰተም መሸከእም እጦው አናእ ሶር ሂንች ዳስኔ ሄዕሉእስ ቲርምነቴ (ቄሱ.23፡39-43)።

ዳዊተ — እስረኤልል አድሉዊንስ ሁንዲንስም ሉብ አድሰ። እጥ እሰይ እስ ሁንዲንስም እልሙች ሄኡክ። እጥ እድል እሆዕን እስጊን አንክ ጊረብ አሳረም ሄኡክ። እጥ ሆፍ ምራድች ሄኡክ እመኔ ጎልያደ የከም ጊጅ መላያም መንች ምንበረሽኔ አረማ ካኦ ሹኮ። ዋእ እጦ ሉበከተ ኢተም ሄኡክ ብክን ዱት ገስጥ መዝሙሉው ጣፋኮ። ዩሱስ ቀረመቱክም እጥ ዘርንሴቴ። ሰዕማጊ ዋርክ እመኔም አድል እሆኮክ ዳዊተ ኩባዕስኔቴ (እር.1፡3፤ ካል.22፡16)።

ገ

ገትሳንች — ባጢል ኤሰክ ፍርዲንስ መን ጦርክ ሃሬች ጎን ፎቃኡክ ብክን ዩሱስ ገትሳንች የመሞኮ። መን ባጢሳን እሁክ

ብክነ እጡውን ለቦክ ጉዙሞእ ሌሆ፤ ዋኢንሰ እነን እህማ።
ክርስቶስ መን ብክነ ህም እኦ ሰቀለማ ሴህምኔ ገትሳንቶ።

ገደንቶእ ኪኖ — መት መት ሱምኔ ጣረመክ መጣፋውኔ ኩ
ለገር ባጢላኖ የመማ ጣረማክ። እይሁጥ መን እጡው ውጥጥ
ምኔውኔ ከዶሶኔእ መን ሰገደምቤእሰ ሆተምስ ምሽራች መጣፋ።
ኩርቱ። መሸከእምም ኩ መን እይሁጥ መን እተምቤእ ሱጪው
እትምኔ እጡው ሱሰኖ ግንድተም ሄዕሉእ። እድም እይሁጥ
መን እኮእቤእ መንኔም ቤሸመ አመደም ሄዕሉእ። ዱት
እይሁጥ መንም እጡው ሆፍ እልኔ ሞዕለም ሄዕሉእ። እድም
ዮሱስ ገደንቶእ ኪንን ቤሸች እሁክ ብክነ ገደም ሄዕሉእ
(ማር.2፡15-17፤ ሉቃ.7፡34፤ 15፡1-2)።

ጉድም አያሞ — ኩ አያም እይሁጥ መን እጡው ኡሺጠጥ
አያምነ ጉደም ሳንት ሉህ አያሞ። እ በልም ሀርብ በለ።

ጋሚስኦ — ሳዕልምና፤ እዩስምና መንን አዋዶክ ገንቶ ለቦክ ጊጅ
ዲነቲ (ማት.3፡4፤ 19፡24፤ 23፡24፤ ማር.10፡25፤
ሉቃ.18፡25)።

ጌሬዜዕን ዱዕን ብክነ — ዩሩሳሌሙኔ ዮክ ጥዮዕን ዱነኔ ዋእ ምን
በጠመኩ ብክነ ጥዮዕን ዱን እይሁጥ መንን ኪስም እሁኩስም ኩ
ጌሬዜዕን ዱንም ሰማሬእ ኡል መን ሰገደም ኪስም ዱን ሄኡኮ
(ዮሃ.4፡20)።

ጌድዮነ — ሉበከተ ለእንቶኦ እስረኤል እምንሳኒንሰ መቶ። እጤነ
ቆጣል አመዕነት ሄኡክ ብክነ ዋእ እጦ እምንሰእስነ ዋእ
ኡንጡኮ። እጥ ሆፍ ቀጥ መን እምንሳ ዲነእኔ ቀስሜነ መሩካሬ
ዋእ ሀረዕመኩ ብክነ ካቶ ሲዱኮ (እብ.11፡32)።

ግሪክ ኡስ — አቲዕን ከተም ኤ ግሪክ ኡልነ ሉብ ከተመ።
ኤእስም ቆርንቶስ ከተምም ኤ ኡለኔ ለእማኮ ከተመ። ግሪክ
ኡል መን ሉበከተ ለጽመው ሄዕሉእ ብክነ መን እጡው
ሉበከተ ሉንሰም ሄኡክ። ዱት ኡል መንም እጡው ሱምኔ
አዋጥተም ሄዕሉእ። ዮሱስ ከ ኡስኔ ሄኡክ ዶሌኔ ሉበከት ለች
ዮክ መን ግሪክ መን ሱሚ ዎጪም ሄኡኮ። ሃራች ሀድዕል
መጣፋ ጣረመኩክ ግሪክስኔ፤።

ግብጠ — እስረኤል ኡል ገደኖኔ ሲደሞክ ኡል። እስረኤል
ምናደብ ኤ ግብጥ ኡልኔ ሶዎር ጥብ ሂንቶ አግደኖኔ ገቶእኮ
(አሴ.7፡34-38)።

ጠ

ጠመቀንቶ — ጠመቃንቶ ዮሃንስ መንን «ክዕነው ባጢሉ ቢራ
ደዕሰሄ» ያ ኩራ ለሰጊ እስቶእ ባጢሉ ቢራ ይተኦ ደበዕልቶእ
ኪኖ ጠመቀም ሄኡኮ። ኤእስ እሱኩይ ዮሱስ ዋሬቤእ አረቤኤ
መን ጉድሰም ሄኡኮ (ማት.3፡1-3)። ጠመቀንቶ ዮሱስ
ክርስቶስኔ መን እመዕነክስ ሞእሶክ መረኤ። እህም

1. እ ጠመቀሞክ መንቶ በጡክ ባጢሊንስ ሰጣ ደበዕላክ ይመ።
2. እጦኔ እመዕናክ ኪዕኔክ ባጢሉ ሃርክ ዮሱስ ክርስቶስኔ
እመዕናክ ይመ።
3. ዮሱስ ክርስቶሲንስ ሉሴና፤ እጤነ እጃጀሜና ጉዳክ ይመ።

ጠረካቶ — ሉበከተ በድሶክ መላያም ሞችቶ
(ካል.12፡3—13፡4)። ግሪክስኔ «ድራጎን» የመሞኮ። መት መት
መን ሆሬኤም ሉበከተ ጊጅ ማንጦእገንቶ ለቦሀኔ ዮኮ። እድም
መት መት መን «ሀመሸ ለቦሀኔ» ዮኮ። እጦኔ አትዋነኪነ
ጠነከምቤእ መላይ ዮሀኔ። እጥም ሀቡስ እድል ሺጣንቶ ኩበዕሉሀኔ።

ጥዮነ — ዩሩሳሌዕም ከተም በጠመክ ዱነ። ዋእ ምን ኤ ዱነኔ
በጠመክ ብክነ እ ዱን ሁንዲንስ ኪስመ። መት መት አመኔ
ዩሩሳሌዕም ከተም ሁንድችንም ጥዮነ የከሞ። መት መት አመኔ
እድም እሄረኦ እጥ ገንምም ጥዮነ የመሞኮ። እጥም ዋእ ሄኦክ ቤይ
ኮብዕስ (አር.11፡26፤ 1 ጴጥ.2፡6፤ ካል.12፡22፤ 14፡1)።

ጦእቤእ ጊረ — ሉጥ ትረት ዩሩሳሌዕም ከተሚንስ ረኦኮእ ሀሞ
ሁንደም ደረበክእ ሸኪስከም ባል ሱመ። ኤ ሀጪ ደረበከም
ባሌኔም ጊር ሁንድ አመኔም እጳሀኔ። ዮሱስ ኤ ቤዮ እጦኔ
እመዕነቤእ ኪኖኔ ዋእ ረረዶክ ፍርድኔ ኮብዕልሳኮ።

ፈ

ፈርሳዌኤ — እይሁጥ መን እመዕናክ እመዕነቲንስ መት ሀገእ
እምንሰተም ኪኖ። እጡው እመዕነትም መን ሌሃ ለሰጊ ሌሂንስ
ከእክ፤ ዋእ አሴእማዕን እያን ዮኮ ይምኔ ኤሀዶዕኔእ ሱውኔ
እመዕነትም ኪኖ። ሙሴእ ሱረኔ ሉበከት ሉው ኤደእ ትተኦ
ጣረም ሄዕሉእ። ኤ ሱረም መን ግንዶቤእስነ ዱት እጃጁዋ፤
ሱስኖ ኤደእ ሉስስም ሄዕሉእ። «ኔሴ ሙል መኒንስ ኤዕልኖም
ኪኖ» ይተኦ እመዕነትም ሄዕሉእ ብክነ ብረንተም ሄዕሉእ።
እጡውኔ ጆር ሰውት ሄኡተዕንም ኤር ኪኖ ለቤነ የከተም ሄዕሉእ።

ፋርኦነ — ግብጥ ኡል መን ሁንዲንስ ሉብ እድልነ ኡዎክ
ሉምብ ሱመ (አሴ.7፡10፤ 13፡21፤ እር.9፡17)።

ሉስስምን ሀረዕም ቤዩወ

ሀ

ሀም አእም ብክነ — ማት.5:10-12፤ 10:38-39፤
የሃ.15:20፤ 16:1-4፤ ያቆ.1:2-4፤ 1 ሲጥ.1:6-9፤
4:12-19፤ 5:8-11።

ሃፍም ብክነ

1. ዋእ ን ባጢሎ ሃፍሀኔ - ማት.26:28፤ ማር.3:28-29፤
11:25-26፤ ሉቃ.7:36-50፤ 15:1-32፤
ቆላ.1:13-14፤ 2:13-14፤ 1 የሃ.1:5-10።
2. ኔሴ ሙሉ ኪዕን ባጢሎ ሃፍሃምስ - ማት.5:23-24፤
6:12-15፤ 18:21-35፤ ማር.11:25፤ ሉቃ.17:3-4
ኤፌ.4:32፤ ቆላ.3:13።

ሄሮ ሄርነ ሄኦክ ሄች ብክነ — ማት.19:16-30፤
ሉቃ.10:25-28፤ 18:18-30፤ የሃ.3:1-16፤
የሃ.5:19-29፤ 6:35-51፤ 10:10-28፤ 11:25፤
12:23-26፤ 14:6፤ 17:3፤ 20:31፤ ኦር.2:7፤
5:21፤ 6:5-14፤ 8:10-17፤ 1 ቆር.15:12-58፤
ገሐ.2:20፤ ቆላ.2:20—3:4፤ 2 ጥሞ.1:10፤
1 ሲጥ.1:23፤ 1 የሃ.5:11-12።

ሀድዕል ብክነ

1. ሞስር ሀድዕል ብክነ - ኦሊ.3:25፤ 7:8፤
2 ቆር.3:14፤ ገሐ.3:17፤ ኤፌ.2:12፤
ኦብ.9:1:4:15:18:20።
2. ሃሬች ሀድዕል ብክነ - ማት.26:28፤ ማር.14:24፤
ሉቃ.22:20፤ 1 ቆር.11:25፤ 2 ቆር.3:6፤
ኦብ.7:22፤ 8:6-13፤ 9:15፤ 10:16:29፤
12:24፤ 13:20።

ሐ

ሉሂንስ ስሰኔ ዮክ ሄች ብክነ — ሉቃ.20:27-30፤
የሃ.6:40፤ 11:17-27፤ 14:1-4፤ ኦር.8:38-39፤
1 ቆር.15:12-58፤ 2 ቆር.5:1-10፤ 1 ተሶ.4:13-18፤
ካል.21:1-4፤ 22:1-5።

ሉሂንስ ክች ብክነ

1. መን ሉሂንስ ክእኦስ - የሃ.5:21:25-29፤
6:39-40:44:54፤ ኦሊ.23:6:8፤ 1 ቆር.15:12-58።
2. ዮሱስ ሉሂንስ ክኡክስ - ኦሊ.2:24:31-32፤ 5:30፤
10:40-41፤ 13:30-37፤ ኦር.1:4፤ 6:4:9፤
1 ቆር.15:4:12-28።
3. ሉሂንስ ክዕሉኦ መን ብክነ - ማት.9:18-26፤
ሉቃ.7:11-17፤ የሃ.11:1-44፤ ኦሊ.9:36-42።

መ

መት እቶኢእ ኡል መንች ብክነ — ኦሊ.8:26-39።

ሙል ሱምኔ ምጭም ብክነ — ኦሊ.2:3-4:11፤ 10:46፤
19:6፤ 1 ቆር.12:10:28:30፤ 13:1:8፤ 14:2-40።

ሚንቶ ሆልም ብክነ — ማት.5:31-32፤ 19:3-9፤
ማር.10:11-12፤ ሉቃ.16:18፤ 1 ቆር.7:10-16።

ምኔ እስም ብክነ — ማት.19:4-6፤ 1 ቆር.7:1-16፤
ኤፌ.5:21-33፤ ኦብ.13:4፤ 1 ሲጥ.3:1-7።

ምን እሱክ ሚንት ብክነ — 1 ቆር.7:2-39፤
ኤፌ.5:22-33፤ ቆላ.3:18-19፤ 1 ሲጥ.3:1-7።

ሞስን ሁርባጥ ብክነ — ማት.26:26-29፤ ማር.14:22-25፤
ሉቃ.22:14-20፤ 1 ቆር.11:17-34።

ሰ

ሰእም ብክነ — ማት.5:27-30፤ ማር.10:1-12፤
ሉቃ.16:18፤ የሃ.8:1-11፤ 1 ቆር.6:19-20፤
1 ተሶ.4:1-8፤ ኦብ.13:4።

ሰመዕን ብክነ — ማት.6:16-18፤ ማር.2:18-20፤
ኦሊ.13:2-3፤ 14:23፤ 1 ቆር.7:5።

ሸ

ሸጣንች ብክነ — ማት.4:1-11፤ 25:41፤ ሉቃ.10:18-20፤
የሃ.8:44፤ 2 ቆር.2:10-11፤ 2 ተሶ.2:9-12፤
ያቆ.4:7፤ 1 ሲጥ.5:8-9፤ 1 የሃ.3:8-10፤
ካል.12:9-12፤ 20:2:10።

ቀ

ቁንቅኔ ዋእ ፈረዶእስ — ማት.3÷7፤ ሉቃ.3÷7፤ 21÷23፤
 ዮሀ.3÷36፤ እር.1÷18፤ 2÷5:8-9፤ 9÷22፤ 13÷4-5፤
 ኤፌ.2÷3፤ 5÷6፤ ቆላ.3÷6፤ 1 ተሶ.2÷18፤
 ካል.6÷17፤ 14÷10:19፤ 15÷1:7።

ቅሽጥም ብክነ

1. ዋእ ቅሽጥምእስ - ሉቃ.1÷50:78፤ 6÷36፤
 እር.9÷15-16:18:23፤ 11÷30-32፤ ኤፌ.2÷4፤
 1 ጥሞ.1÷2:13:16፤ ቲቶ.3÷5፤ 1 ጴጥ.1÷3፤
 2÷10።
2. ክርስቶስ ቅሽጥምእስ - ማት.9÷27፤ 15÷22፤ 17÷15፤
 20÷30-31፤ እብ.2÷17፤ ይሁ.21።

በ

በለቸንቸ ብክነ — ሉቃ.1÷59፤ 2÷21፤ ዮሀ.7÷22-23፤
 እሴ.7÷8፤ 15÷1:5፤ 16÷3፤ እር.2÷25-29፤ 3÷1፤
 4÷9-12፤ 1 ቆሮ.7÷18-19፤ ገላ.2÷3፤ 5÷2-6፤
 8÷12-15፤ ፍልጵ.3÷3:5፤ ቆላ.2÷11።

ተ

ተስቦእ ኡውም ብክነ — ማት.6÷1-4፤ 10÷8፤ ሉቃ.6÷38፤
 14÷12-14፤ 21÷1-4፤ 2 ቆሮ.8÷1-15፤ 9÷7-15፤
 እብ.13÷1-3።

ቲሮ ቆቅመ — ማት.4÷16፤ ሉቃ.22÷53፤ ዮሀ.1÷5፤
 3÷19፤ 12÷35:46፤ 2 ቆሮ.4÷8፤ ኤፌ.5÷8:11፤
 1 ዮሀ.1÷5-6፤ 2÷8-11።

ኀ

«ኔሴ ዋእ ሰገረ ኩራና» ይተም ቆጵናዕን ብክነ —
 ማት.7÷15፤ 24÷11:24፤ ማር.13÷22፤ እሴ.13÷6፤
 2 ጴጥ.2÷1፤ 1 ዮሀ.4÷1፤ ካል.2÷20፤ 19÷20፤
 20÷10።

አ

እመዕነጥ ብክነ — ማር.11÷22-25፤ ሉቃ.17÷5-6፤
 ገላ.2÷16፤ ኤፌ.2÷8-9፤ እብ.11፤ ያቆ.1÷2-8፤
 2÷14-26፤ 1 ጴጥ.1÷3-9።

እመዕናዕን እምንሳዕን ብክነ

1. እመዕናዕን እምንሳዕን ዶልም ብክነ - እሴ.14÷23፤
 1 ጥሞ.3÷1-13፤ 5÷17-22፤ ቲቶ.1÷5-9፤
2. እመዕናዕን እምንሳዕን ዱሀእ - እሴ.15÷1-35፤
 1 ጥሞ.4÷1-16፤ 6÷11-21፤ 2 ጥሞ.2÷1-26፤
3. እምንሳዕን መሀ እስም ሀስቦደእ - 3÷10-17፤ 4÷1-5፤
 1 ጴጥ.5÷1-6፤ ገላ.6÷6፤ እብ.13÷7:17።

እመዕናዕን ውጥጥ ብክነ — ማት.16÷13-20፤ እሴ.2÷42፤

1 ቆሮ.12÷12-30፤ ኤፌ.1÷22-23፤ 2÷19-22፤
 4÷1-16፤ 5÷21-27፤ ቆላ.1÷15-20፤ ካል.19÷5-10።

እርእ ሌሁክ ሚንት ብክነ — ማር.12÷40-44፤ ሉቃ.7÷12፤

18÷3-5፤ 21÷2-3፤ እሴ.6÷1፤ 9÷39:41፤
 1 ቆሮ.7÷8፤ 1 ጥሞ.5÷3-16።

እርእ ብክነ

1. እመዕናዕን እርእ ብክነ - 1 ቆሮ.7÷2-4፤ 7÷10-16፤
 7÷34:39፤ ኤፌ.5÷22-28:33፤ ቆላ.3÷18-19፤
 1 ጴጥ.3÷1:5:7።
2. እርእ ኮብዕሉሃን ብክነ - 2 ቆሮ.11÷2፤ ገላ.4÷27፤
 ካል.21÷2።

እን ዋእ ብክነ — ማት.5÷48፤ 6÷8-9:32፤ 7÷21፤
 11÷25-27፤ ማር.14÷36፤ ሉቃ.2÷49፤ 12÷30:32፤
 23÷34:46፤ ዮሀ.1÷18፤ 5÷17-27:36-45፤
 10÷29-38፤ 14÷6-11፤ 17÷1-26፤ እር.8÷15፤
 ገላ.4÷6፤ እብ.12÷5-9፤ 1 ዮሀ.3÷1-2:9-10።

ኢት ብክነ — ማት.22÷37-40፤ ዮሀ.15÷11-17፤
 እር.12÷9-21፤ 13÷8-10፤ 1 ቆሮ.13፤ 1 ዮሀ.4÷7-21።

እጃጃንቸ ብክነ

1. ዋእና፥ ዩሱሳና - ማር.1÷27፤ 4÷41፤ ዮሀ.3÷36፤
 እሴ.5÷29:32፤ እብ.5÷8-9፤ 1 ዮሀ.5÷2።
2. ምሽራች ሰገርነ - እር.6÷16-17፤ 2 ቆሮ.2÷9፤
 7÷15፤ ፍልጵ.2÷12፤ 2 ተሶ.1÷8፤ 3÷14።
3. መንነ - እሴ.5÷28-29፤ እር.13÷1:5፤ ኤፌ.6÷1:5፤
 ቲቶ.3÷1፤ 1 ጴጥ.2÷13-17።

ከ

ኪራዕን ብክነ — እሴ.8÷9-24፤ 13÷4-12፤ 19÷11-20፤
 ገላ.5÷19-21፤ ካል.21÷8፤ 22÷15።

ኬስም መጣፍ ብክነ — 1 ጥሞ.4:13፤ 2 ጥሞ.3:14-17፤
2 ዮሃ.9-10፤ ካል.22:18-19።

ኬስም ሊያዕን ብክነ — ማት.3:11-18፤ ዮሃ.1:32-33፤
14:15-16፤ 16:7-15፤ አሌ.1:4-5፤ 2:1-13፤
8:14-17፤ 1 ቆሮ.12:1-13፤ 2 ጥሞ.1:7፤
ቲቶ.3:5-7፤ 1 ዮሃ.2:20-27፤ 4:1-6።

ክትዕም ብክነ — ማት.9:13፤ ማር.12:33፤ አሮ.12:1፤
አብ.9:6-10:18-28።

ወ

ዋእ ኡንጥም ብክነ — ማት.6:5-13፤ 18:19-20፤
21:22፤ ማር.11:24-25፤ ሉቃ.11:1-13፤ 18:1-8፤
ዮሃ.14:13-14፤ 15:6-7፤ 16:23-24፤ ኤፌ.6:18-20፤
ፍልጵ.4:6-7፤ 1 ጥሞ.2:1-4፤ ያቆ.5:14-18።

ዋእ ብኬኔ ስገደክም ሉው ብክነ — አሌ.7:41፤
17:16:22-31፤ 1 ቆሮ.5:11፤ 6:9-11፤ 8:1-13፤
10:1-22፤ 2 ቆሮ.6:14-18፤ 1 ተሶ.1:9፤
1 ዮሃ.5:21፤ ካል.2:14:20።

ዋእ ብክነ — ማር.12:29-30፤ ዮሃ.1:1-3፤ 14:8-10፤
አሌ.17:22-31፤ አሮ.1:18-23፤ 11:33-36፤
1 ቆሮ.8:4-6፤ አብ.1:10-12፤ ያቆ.1:17፤
1 ዮሃ.1:5፤ 4:16፤ ካል.4:8-11፤ 15:3-4።

ዋእ አድል አሁክስ

1. ዋእ አድል አሁክስ - ማት.5:35፤ 1 ጥሞ.1:17፤
ካል.15:3።
2. ክርስቶስ አድል አሁክስ - ማት.25:34:40፤
ሉቃ.19:38፤ ዮሃ.6:15፤ 12:15፤ 18:37፤
አሌ.17:7፤ ካል.17:14፤ 19:16።
3. ክርስቶስ «አይሁጥ አድል» የመማ ዌሸመክስ -
ማት.2:2፤ 27:11:29:37፤
ማር.15:2:9:12:18:26፤ ሉቃ.23:3:37-38፤
ዮሃ.18:33:39፤ 19:3:14-15:19:21።
4. ክርስቶስ «አስረኤል አድል» የመማ ዌሸመክስ -
ማት.27:42፤ ማር.15:32፤ ዮሃ.1:49፤ 12:13።

ዋእ ፍርዲንሲ፣ ሉሂንሲ ገትም ብክነ — ዮሃ.3:16-17፤
አሌ.2:37-39፤ 4:11-12፤ አሮ.5:1-11፤ 10:9-13፤
ኤፌ.2:1-10፤ 1 ጥሞ.1:15-16፤ 2:3-7፤
1 ጴጥ.1:3-5።

ዋእ ፍርድ ብክነ — ማት.25:31-46፤
አሮ.1:18 2:16፤ 1 ቆሮ.3:9-15፤ አብ.9:27-28፤
1 ጴጥ.1:17፤ 2 ጴጥ.2:4-10፤ 3:10-13፤
ካል.20:11-15።

የ

ዩሱስ ክርስቶስ ብክነ

1. ዩሱስ ሱመ - ማት.1:21:25፤ ሉቃ.1:31፤ 2:21።
2. ዩሱስ ቀረንች ሉጉሞ - ማት.1:1-17፤ ሉቃ.3:23-38።
3. ዩሱስ ቀረንች - ማት.1:18 2:23፤ ሉቃ.1:26-38፤
2:1-40።
4. ዩሱስ አሸች ሄኡክ አመዕን ብክነ - ሉቃ.2:41-52።
5. ዩሱስ ጠመቀመክሳ፣ ኬሳመክሳ - ማት.3:13 4:11፤
ማር.1:9-13፤ ሉቃ.3:21-22፤ 4:1-13።
6. ገሊለኔ አሱክ ሉው - ማት.4:12 18:35፤
ማር.1:14 9:50፤ ሉቃ.4:14 9:50።
ዱኔኔ ዩሱስ ሉስሱክስ - ማት.5:1 7:29፤
ሉቃ.6:17-49።
ፍልጵስ ቴሳርያኔ ጴጥሮስ ዩሱስ ብክነ ኩሩክ ሉው -
ማት.16:13-28፤ ማር.8:27 9:1፤
ሉቃ.9:18-27፤
ዩሱስ ሀገር ደበዕሉክስ - ማት.17:1-13፤
ማር.9:2-13፤ ሉቃ.9:28-36።
7. ለሳንች ኮሬ ዩሱስ ዩሩሳሌሙኔ - ማት.21:1 27:66፤
ማር.11:1 15:47፤ ሉቃ.19:28 23:56፤
ዮሃ.12:1 19:42፤
ዩሱስ ዩሩሳሌሙ አጉክስ - ማት.21:1-11፤
ማር.11:1-11፤ ሉቃ.19:29-44፤ ዮሃ.12:12-19።
ዋእ ምኒኔ ዩሱስ አሱክ ሉው - ማት.21:12-17፤
ማር.11:15-19፤ ሉቃ.19:45-48።
ዩሱስ ለሳንች ጽል ብክነ ሉስሱክስ -
ማት.24:1 25:46፤ ማር.13:1-37፤ ሉቃ.21:5-36።
ዋለን ሁርባጥ ብክነ - ማት.26:17-35፤
ማር.14:12-31፤ ሉቃ.22:7-38፤ ዮሃ.13:1 17:26፤
1 ቆሮ.11:23-26።

ዩሱስ ጌቴሴማነኔ ዋእ ኡንጡክስ - ማት. 26÷36-46፤
ማር. 14÷32-42፤ ሉቃ. 22÷39-46።

ዩሱስ አመደኮእሳ፥ ዳነው እሰጊኔ ህንጫእኮእሳ፥ ሌሁክሳ፥
ዋመመክሳ - ማት. 26÷47 27÷66፤
ማር. 14÷43 15÷47፤ ሉቃ. 22÷47 23÷56፤
ዮሃ. 18÷1 19÷42።

8. ዩሱስ ሌሂንስ ክኡክሳ፥ ሞአመክሳ፥ ኢመኔ መሩክሳ -
ማት. 28÷1-20፤ ማር. 16÷1-20፤ ሉቃ. 24÷1-53፤
ዮሃ. 20÷1 21÷25፤ አሌ. 1÷1-11፤ 1 ቆሮ. 15÷4-8።

ዩሱስ ክርስቶስ እጃሞ ብክነ — ማር. 12÷28-34፤
ሉቃ. 10÷25-37፤ ዮሃ. 13÷34፤ 15÷10-17፤
1 ዮሃ. 2÷3-8፤ 3÷21-24፤ 2 ዮሃ. 5-6።

ዩሱስ ደበዕላ ዋሮእስ — ማት. 24÷3-51፤ 25÷1-13፤
ሉቃ. 17÷20-37፤ አሌ. 1÷1-11፤ 1 ተሶ. 4÷13 5÷11፤
2 ተሶ. 1÷3 2÷15፤ 1 ጥሞ. 6÷13-15፤ እብ. 9÷27-28፤
2 ጴጥ. 3÷1-18፤ 1 ዮሃ. 3÷2፤ ካል. 1÷7፤ 22÷7-12።

፪

ድምብሶ እግ ብክነ — ሉቃ. 21÷34፤ አሮ. 13÷13፤
1 ቆሮ. 6÷9-11፤ ገሊ. 5÷19-21፤ ኤፌ. 5÷18፤
1 ጴጥ. 4÷3-5።

፫

ገስም ብክነ — ማት. 22÷15-22፤ አሮ. 13÷1-7፤
1 ጥሞ. 2÷1-4፤ ቲቶ. 3÷1፤ 1 ጴጥ. 2÷13-17።

ገትላንቶ ብክነ

1. ዋእ ገትላንቶ እሁክስ - ሉቃ. 1÷47፤ 1 ጥሞ. 1÷1፤
2÷3፤ 4÷10፤ ቲቶ. 2÷10፤ 3÷4፤ ይሁ. 25።
2. ክርስቶስ ገትላንቶ እሁክስ - ሉቃ. 2÷11፤ ዮሃ. 4÷42፤
አሌ. 5÷31፤ 13÷23፤ ኤፌ. 5÷23፤ ፍልጵ. 3÷20፤
2 ጥሞ. 1÷10፤ ቲቶ. 1÷4፤ 2 ጴጥ. 1÷1፤ 11፤
2÷20፤ 3÷2፤ 18፤ 1 ዮሃ. 4÷14።

፲፱ ሆፊስም ብክነ — ማት. 5÷3-12፤ 18÷1-5፤
ሉቃ. 14÷7-14፤ 18÷9-14፤ ኤፌ. 4÷2፤ ፍልጵ. 2÷3-11፤
ቆላ. 3÷12-13፤ ያቆ. 4÷5-10፤ 1 ጴጥ. 5÷5-7።

፲፻ ብክነ — ማት. 6÷19-34፤ ሉቃ. 12÷13-21፤ 32-34፤
አሌ. 20÷35፤ 1 ጥሞ. 6÷6-10፤ እብ. 13÷5፤
ያቆ. 2÷1-9፤ 5÷1-6።

፬

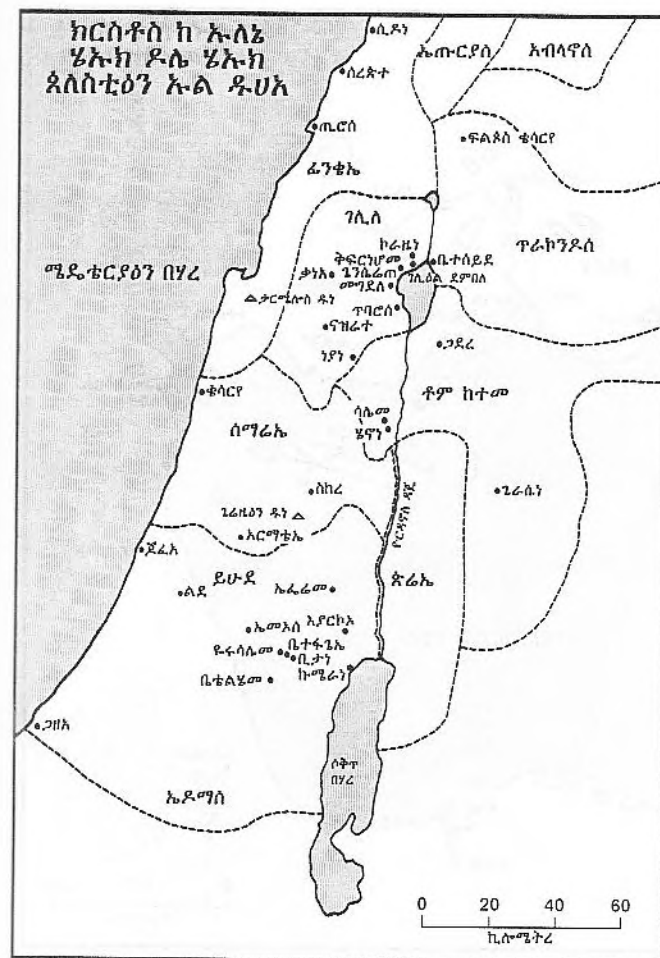
ጠመቀንቶ ብክነ — ማት. 28÷16-20፤ አሌ. 2÷36-42፤
8÷12-17፤ 19÷1-7፤ 22÷16፤ አሮ. 6÷1-4፤
1 ቆሮ. 12÷12-13፤ ገሊ. 3÷27፤ ቆላ. 2÷11-15፤
1 ጴጥ. 3÷20-22።

፲፱ ብክነ — ማር. 1÷29-34፤ አሌ. 3÷1-10፤ 5÷15-16፤
2 ቆሮ. 12÷7-10፤ ያቆ. 5÷14-15፤ ካል. 21÷1-4።

፳፱ ሌሊ ጊዕል ብክነ — ማት. 5÷22፤ 29-30፤ 10÷28፤
18÷9፤ 23÷15፤ 33፤ ማር. 9÷43-48፤ ሉቃ. 12÷5፤
ያቆ. 3÷6፤ 2 ጴጥ. 2÷4።

፭

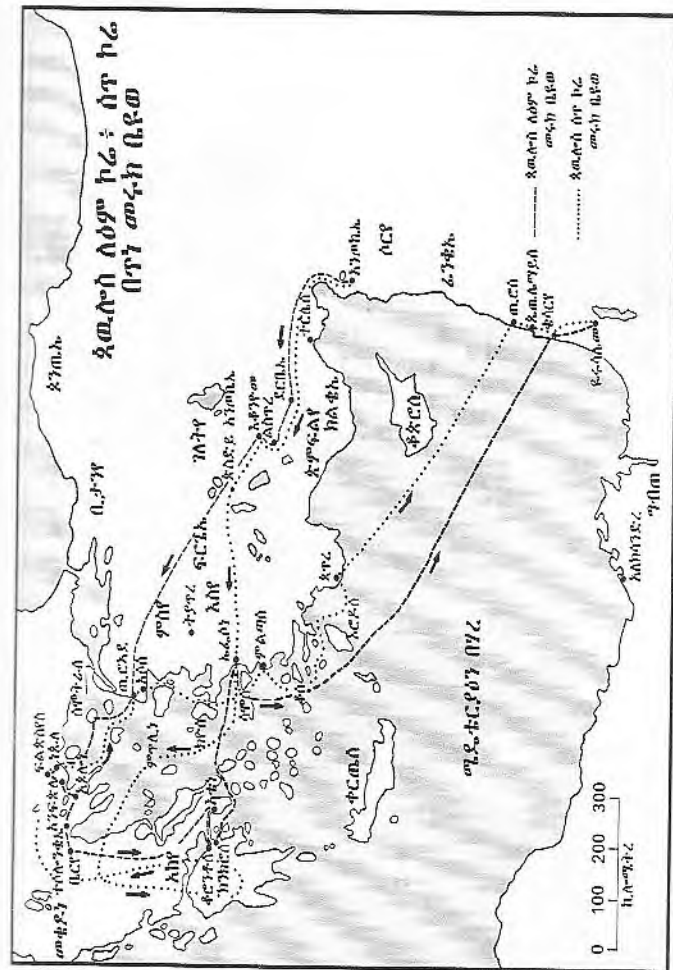
ፍርድ ምኒኔ ከስስም ብክነ — ማት. 5÷25-26፤ 5÷38-42፤
18÷15-17፤ ሉቃ. 17÷3-4፤ አሮ. 12÷14-21፤
1 ቆሮ. 6÷1-8።

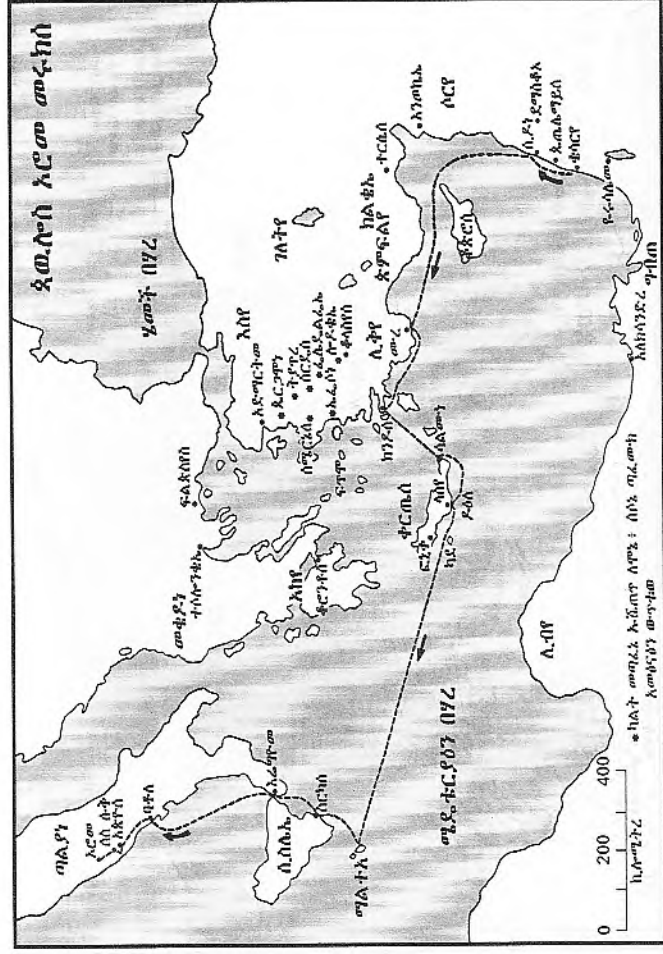

ጳጳሳዊ ስፋት አመኔ
በጥን መሩክ ቤዩወ

ጳጳሳዊ ስፋት ከፊት ስፋት
በጥን መሩክ ቤዩወ

12. 12. 12